

వి.లి.మే.త.

ది.త.క.ర.మ. & వి.క.స.క.త.ర.మ. - వి.క.స.క.త.ర.మ.

౬౬ కాపరి

—ఫోటో : పి. వీరయ్య, సిక్రూడాబాద్.

సంవత్సర వందా
రూ. 12.0-0
పదివత్సర 4 రూ

సంపుటము 5/
వంక 45
11.7-5/5

సచిత్రవారపత్రిక
Founder : K. NAGESWARA RAO

దుర్ముఖ అపాద శుద్ధ చతుర్థి బుధవారం

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం : సందీప్రాదక్షన్సవారి "సౌభాగ్యవతి"లో పాపిత్రి.	
భూమి సంస్కరణల సంఘం సిఫార్సులు—	8
కామన్వెల్త్ ప్రభావాల సమావేశం—	4
గిర్వాణ భాషాభ్యాసం—పి. గణపతిశాస్త్రి	6
రసదాకావస్త—ఇసుకపల్లి దక్షిణామూర్తి	11
చళర్ పాంచాలి (నీరియల్)—చిభుతిభూషణ్ బెనర్జీ	18
గజదొంగ—జయంతి శ్రీరామమూర్తి	20
శ్రీమతులు - శ్రీయుతులు—అంగర సూర్యకాళి	24
నీనీనా—	30
అరుణకలయం—ఎక్లర్ జాలెక్	36
వనితాలోకం—పి. భామమతి	42
పాచీదొంగ—రమేష్ కుమార్	45
పాగరగర్భంలో సాహసయాత్ర (నీరియల్)—జాల్పత్ 2	49
సింహము - గాడిద—ఉత్పల సత్యనారాయణాచార్య	50
మోసగింపబడినరాజు—బి. యన్. కాళి	53

భూమి సంస్కరణల సంఘం సిఫార్సులు

*****

భూవనానికి గరిష్ట పరిమితులు నిర్ణయించినపుడు, ఆ పరిమితికి మించి ఉండే భూములను కాలదారు కొనుక్కునే వనతి కల్పించాలి. ప్రభుత్వం తీసుకోవడం మంచిది కాదని ఆంధ్ర రాష్ట్ర భూ సంస్కరణల సంఘం వారు తమ నివేదికలో నూచించారు. మన రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ విధానాల స్థిరీకరణపై, కాలదారీ పద్ధతిని రద్దు చేసే వేయడం తగదని వీరు స్పష్టపరచారు. ఎటొచ్చి, ఈ కాలదారీ పద్ధతి నే మురింతి కట్టుదిట్టంగా, క్రమబద్ధంగా రూపొందించి అనుసరించాలని సలహా ఇచ్చారు.

అయితే, ప్రభుత్వం ఇందుకు ఇతర్యూర్యమే ప్రాతికూల్యం ప్రకటించింది ఈ రంగంలో దళారీలకు చోటులేకుండా, రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా రైతావరి విధానాన్ని ప్రవేశ పెడుతూ శాసనం చేయబోతున్నట్లు ప్రకటించడం విదితిమే.

ఈ భూ సంస్కరణల సంఘాన్ని ప్రకాశం నుండి 1954 ఆగస్టులో నెలకొల్పింది శ్రీ లక్ష్మణరాజు సుబ్బారావు దీనికి అధ్యక్షులు వీరు తమ నివేదికను గత అక్టోబరు 30 న ప్రభుత్వానికి అందించారు.

ఈ సంఘం వారు భూవనానికి విషయంలో రు. 250 క్రిమి కేంద్రించే భూములు లేదా, 150 ఎకరాల విస్తీర్ణం గల భూమి (విదిత క్రిమి అయితే అది) గరిష్ట ప్రమాణంగా నిర్ణయించుకోవచ్చునని ఈ పరిమితికి ప్రైవేట్ భూములకు, వాటిని పొందే కాలదారీ సబ్బైస ధరకు కొనుక్కునే హక్కు నివ్వాలని సిఫార్సు చేసినట్లు తెలుస్తోంది.

(ఈ గరిష్ట పరిమితి సరికొద్దనీ, దీన్ని ఇంకా తగ్గించాలనీ ఈ సంఘం సభ్యుడు శ్రీ బి. యస్ మూర్తి వ్యక్తిగతంగా తమ అభిప్రాయాన్ని యీ నివేదికలో ఉదహరించారు.)

బోనే, ఇక నుండి, ఏ భూస్వామి, ఈ గరిష్ట ప్రమాణానికి మించే భూమిని సంపాదించుకోకుండా ప్రభుత్వం నిషేధించాలని పాలం కోసగోలు ద్వారాగానీ, వారసత్వం, లేదా దానం క్రిందికొనీ. ఇంతకు మించి పొలాను సంపాదించుకుండా చూడాలని వీరు పేర్కొన్నారు.

ఈ గరిష్ట పరిమితి అనేది పచ్చికనీళ్ళకు, కాఫీ, టీ, పొదలకు, ముఖ్య పంటలకు, ఇంకా దీనికి మించిన భూమిని కొలుచారు.

మత సంస్థల ధర్మ సంస్థల ఆధీనంలోని భూములకు, పాఠశాలలకు చెందిన పొలాలకు వర్తించదు.

భూమిని పాద్యమైనంత ఎక్కువగా సద్వినియోగం చేసుకోవాలన్న న్యాయాన్ని పురస్కరించుకొని, ఈ సంఘం గరిష్ట పరిమితులను నిర్ణయించారు. భూమి తక్కువగా ఉన్నపుడు, దానిపై రాబడి గిగుతుందనీ, భూమి ఎక్కువైనకొద్దీ క్రమక్రమంగా నికరాదాయం కూడా పెరుగుతుందని, అది అలా పెరగా పెరగా, ఇక, ఖర్చులే తప్ప రాబడి పెరగనిస్థితి ఏర్పడగలదని విదేశాలలో కేలించనీ, అటువంటి స్థితి వచ్చినపుడు, అధికారిత్వ లిప్తలు ఉత్సాహం పడతే తగ్గిపోతుంది కాబట్టి ఈ గరిష్ట పరిమితి అవసరమనీ వీరు వివరించారు. కొత్త పద్ధతులు అవలంబించి చూడడానికి కొవలసిన పెట్టుబడి, నలుగురినీ అక్కటకు వచ్చి అంగుకు పూనకుని పెద్ద డ్రైనేజీలు నిర్వహించగల నాధులు లేనందున, ఆపైన, నిరుద్యోగ నివారణావ్యయాల దృష్ట్యా యాంత్రిక పరికరాల వాడకం కూడా విదితి అయినందున మన దేశంలో నేవ్యానికి పరిపాటి అయిన నాగతి, ఎదులనే దృష్టిలో ఉంచుకుని ఈ పరిమితిని నిర్ణయించారట. మరొక విషయం కూడా ఉంది. సేవ్యం చేసుకునే వారిలో రాబడి తక్కువైతే ఇంకో పని ఏదైనా చేసుకుంటూ మరో నాలుగు రాళ్లు తెచ్చుకునే వారు తక్కువైన వీరు అభిప్రాయపడ్డారు. అందువల్ల, గరిష్ట పరిమితిని ఇంకా తగ్గించినట్లుంటే, తేలివీ కేటలు ఉత్సాహం, ఉన్న వారంతా, దీన్ని వదిలి ఇతర వృత్తులకు ఎగబడతారు. అప్పుడు వ్యవసాయం అంతా ఉత్సాహ రహితం చేతిలో పడి ఎగగూ బొగగూ లేకుండా పోయే ప్రమాదం వుంది. అందువల్ల ఒకరైతు ఇప్పటి జీవన ప్రమాణం ప్రకారం సుఖంగా జీవనం గడపడానికి, అధునిక వ్యవసాయ విధానాలు అవలంబించడానికి పొలకు మూడు వేల రూపాయలు ఉంటే చాలుతుంది. ఈ లెక్క ప్రకారం పదిరూపాయల క్రిమికి పల్లపు భూమి పాతిక ఎకరాలంటే, పొలకు మూడు వేల పలక వచ్చునని అంచనా పెరక భూమి గరిష్ట ప్రమాణం కూడా ఈ రాబడిని బట్టి ఉంటుంది.

ఇంకా దీనికి మించిన భూమిని కొలుచారు.

లకు ఇప్పించాలి తప్ప ప్రభుత్వం తీసుకోరాదని వీరివాదం. ఒక వేళ ప్రభుత్వం అలా తీసుకోవడానికై మహా అయితే లక్ష ఎకరాలు మించదని అంచనా ఈ కాస్త భూమి ఎవరినీ ఉద్ధరించడానికి చాలదు.

ఈ అదనపు పొలాలను కాలదారుల కొనడానికి కూడా ఒక పద్ధతి నూచించారు. దీనిపై చేరం క్రయ విక్రయదారుల (కాలదారు, భూస్వామి) ఒప్పందంపై ఖరారు కావాలి కాకపోతే, నిర్దిత అధికారి ఒకరు ఆ ప్రాంతంలో పొలాల ధరలనుబట్టి సబ్బైస ధర కట్టాలి. ఆ ధర మొత్తం మీద కొలుకు 20 రెట్లకు మించి ఉండకూడదు. ధర కుదరగానే ముందుగా ప్రభుత్వం ఆ పొలం ఖరీదును భూస్వామికి సగదుగానో, బాండ్ల రూపానో, కొంత అలా కొంక

ఆ చెడు
దగ్గును
ఆవుటకు

పెప్స్ను
సేవించుడు

దగ్గుత, జడలుత, గొంతు వాపు, రొమ్ము పడినెను, ఇన్ ఫ్లూంజా మరియు ఇతర గొంతు, గుండె జబ్బులు, గుండెకు, ఊపిరి తీయకు ప్రమాదకరంగా అమిశ్ర క్రమము గలిగియుండు. పెప్స్ తో కడత విమర్శించి టాండుడు. పెప్స్ లోని కమనకర, అంజు విరోధక టాండురూపము, దగ్గుత అవును. మంటో గూడిన వాపును రహిత మొక్క. లేని వాపుని కమనకర, ప్రమాదకర క్రమంను వశంవజేయును. వివృత, పెద్దల కూడ, సేవించ వచ్చును. ఇండు హానికర టాండుత లేవు.

PEPS

పెప్స్ గొంతు మరియు గుండెల అంజు విరోధక ద్రవం

సోల్ ఏజెంట్లు దాదా & కంపెనీ, 38, మైసూరు రోడ్, మైసూరు.

★ భూమి సంస్కరణల

కాలవార్ల కమలలకు కూడా గరిష్ఠ పరిమితులు నూచించారు దీనిపైకారం, ఏకమతమూ, 100 రూపాయల కిసుకల్లే భూమి కన్న, లేదా, 60 ఎకరాల కన్న (ఏది తక్కువ అయితే అది) ఎక్కువ ఉండకూడదు.

కొలు నివయంలో కూడా ఈ సంఘం కొన్ని నిఘాల్లులు చేకూర్చి మొత్తం పంటనబట్టి కొలుకట్టు నిర్ణయించాలి ఇది వగను రూపంలోనే కాక, వస్తురూపంలో కూడా ఇవ్వడాన్ని ప్రభుత్వం ఆమోదించాలి దీనికి గరిష్ఠపరిమితులు నిర్ణయించాలి కొలుకట్టు వాణిజ్యపంటలకై నూటికి 45 వంతులు, కానివాటికి ఆయా ప్రాంతాలనిబేధనకలనుబట్టి నూరింట 28 1/8 పాళ్ళ నుండి 50 పాళ్ళ వరకూ ఉండాలి అతిక్రమిస్తే అవామ్యమేనంటి చాటికెల్ల పంటలు దెబ్బతింటే, ప్రభుత్వం శిస్తురెమిషన్ ఇచ్చి వస్తే, కొలులో కూడా రెమిషన్ ఇవ్వించాలి అది శిస్తురెమిషన్కు తగిన నిష్పత్తిలోనే ఉండాలి కొలుకు కనీస కాలపరిమితి ఆరేళ్ళు నిర్ణయించాలి వోలే, కొలుదాదుడు భూమిని స్వతంత్రించి బాగుచేయించడానికీ, దానికి పరివరాలను భూస్వామినుండి రాబట్టికోవడానికీ అధికారం ఇస్తూ ఒక చట్టం చేయాలని కూడా నిఘాల్లు చేకూర్చి ఏయేసందర్భాలలో భూస్వామి కొలును రద్దుచేయవచ్చునో కూడా ఏరు చేర్చిస్తాడు.

~~~~~

~~~~~

సాగుకు లాడుకైన భూములను, భూములు లేని పేదవారికి ఇచ్చి, సహకారపద్ధతులపై వ్యవసాయం సాగించడానికి తన ప్రోత్సాహం ఇవ్వాలి బంజర్లను ప్రభుత్వం ఖచ్చితమైన సాగుకు లాడుకీ చేయించాలి ఈ పనులను వ్యక్తులకుగాని, కాయంబ్ సౌకంపెనీలకుగాని ఒప్పకీంచవద్దును ★

కాశ్మీర్ సమస్యను కామన్వెల్త్ ప్రధానల సమావేశంలో చర్చకు తీసుకు రావడానికి వీలులేక పోయివా, పాకిస్తాన్ ప్రధాని ఆ సమస్యను మొత్తంమీద వదిలి పెట్టలేదు. భారతి ప్రధానిమీద బి.జె.పీ తీసుకు రావడానికి ఆయన ప్రయత్నం చేశారు జనవాక్య విర్ధారణకు భారతదేశం జ్యోతిక కిషన్ చిని పాకిస్తాన్ ఆరోపణ కాని

పాకిస్తాన్ దౌర్జన్య వైఖరి అవలంబిస్తూ, సైనిక కూటాలలో చేరి, ఆ కూటాల మద్దతుతో కాశ్మీర్ ప్రజలపై, భారత దేశంపై ఒత్తిడి తీవ్రతను ప్రయత్నిస్తున్నంత కాలమూ కాశ్మీర్ లో స్వేచ్ఛగా, నిష్పక్షికంగా జనవాక్య నిర్ధారణ జరగడం అసంభవం. ఈ విషయాన్ని భారత ప్రభుత్వం స్పష్టం చేసింది. ఈ పరిస్థితిలో కాశ్మీర్ లో ప్రస్తుత యుద్ధ విరమణ చేఖను సరిహద్దుగా తీసుకుని విభజన జరపడం ఒక్కటే సమంజసమైన పరిష్కారంగా కనబడుతున్నది కాని పాకిస్తాన్ దుష్ప్రచారం బీటిన మొదలైన దేశాలలో బాగా పని చేస్తున్న నూతనలు కనిపిస్తున్నాయి దురాక్రమణ బాధ్యతను భారతదేశంపై త్రోవడానికి పాకిస్తాన్ తీవ్రంగా దుష్ప్రచారం సాగిస్తున్నది “లైమ్ లైట్” కంటిక్రిటిడ్ ప్రతికలు ఈ ప్రచారాన్ని ఆధారం చేసుకుని భారతదేశం పాకిస్తాన్ వైదుర్యాక్రమణ వాంఛ కలిగి ఉన్నదనే టంతివరకూ వెళ్ళాయి. ఈ ప్రచారాన్ని

అరికట్టడానికి భారత ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలి. కాశ్మీరు వివాదం యొక్క అసలు చరిత్రను, పాకిస్తాన్ సాగించిన దౌర్జన్యకాండను విదేశాలలో ప్రచారంచేసి భారతదేశంపై అవమానాలను తొలగించడానికి తీవ్ర చర్యలు తీసుకోవాలి. కామన్వెల్త్ సమావేశం నుండి ప్రధాని నెహ్రూ మొదట అనుకున్న కారం అమెరికా వెళ్ళి అమెరికన్ అధ్యక్షునితో ముఖాముఖి చర్చలు జరపవలసి ఉన్నప్పటికీ, శ్రీ విసెన్ హోవర్ అనారోగ్య కారణంగా అది సాధ్యపడలేదు. ఇది చాలా విచారకరమైన అంశం. అంతర్జాతీయ రాజనీతిలో అమెరికా భారతదేశాలకు తీవ్రమైన వైరుధ్యాలు సంభవిస్తున్నందువలన భారతదేశానికి అమెరికాలోను, అమెరికాకు భారతదేశంలోను పలుకుబడి దెబ్బతింటున్నది. భారతదేశం విహేతుబద్ధమైన చేరకుండా తటస్థంగా ఉండడం అమెరికాలోని కొన్ని వర్గాలకు ఆగ్రహకారణమైనది. అమెరికన్ విదేశాంగ

మంత్రి క్రిడలెన్ తటస్థ విధానం అవినీతి కరమైనదని కూడా వ్యాఖ్యానించారు దీనికి వ్యతిరేకంగా శ్రీ విసెన్ హోవర్ తటస్థంగా ఉన్న దేశాల కంటే సైనిక కూటాలలో చేరిన దేశాలకే ప్రమాదం ఎక్కువ అని లోగడ ఒక అభిప్రాయం వెలిబుచ్చారు. ఈ విధంగా తటస్థ విధానం పట్ల అమెరికాలోనే భిన్నాభిప్రాయాలున్నాయి రష్యాలో జరిగిన మాట్లాడు, తదితర మధ్య ప్రాచ్య, దూర ప్రాచ్య పరిస్థితులు, ప్రపంచ శాంతి, అణ్వస్త్రాల నిషేధం, నిరాయుధీకరణం మొదలైన అనేక సమస్యలపై అమెరికా, భారత దేశాల నాయకులు ప్రత్యక్ష చర్యలు జరిపి ఉంటే ఉభయ దేశాలలోనూ గల అవమానాలు చాలా వరకూ తొలగిపోయే అవకాశం ఉండేది. భారత ప్రధాని తమ తటస్థ విధానం కానికి ఏవిధంగా దోహదం చేయగలిగి నిరూపించడానికి అవకాశం కలిగి ఉన్నది ఈ అవకాశం ముందు ముందు కలిగినా అది సంతోషించవలసిన విషయమే

దేశ ప్రజలలో

నూటికి 98.34 మంది లోద్ర

సంగతి విన్నారు

+○○○○○○○○○○○○○
—○—

బాడినవారిలో నూటికి 58.06 మంది అన్నదిది:

- ★ “చాలా మంచిది”
- ★ “బహు దోడ్దది”
- ★ “మంచి గుణమిస్తుంది”
- ★ పూర్తిగా సంతృప్తికరమైనది

స్త్రీలకు వరప్రసాదం లోద్ర

కేసరికుటిరం ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, వద్రాను-14

Grant Ms/KK/1

గీర్వాణ భాషాభ్యాసం

(గత సంచిక తరవాతి)

3

శైర్వవర్మ అంతఃపుర పరిచారికల నింకా కొంతమందిని పిలిచి తరిచితరిచి ప్రశ్నించడంవల్ల విచిత్రమైనవిషయాలన్నీ బయటపడ్డాయి. సేవంతికకు, మలికకు వైనుస్యా శైర్వవర్మకు సులభంగానే అవగాహన అయింది. అయితే చిన్న రాణి లీలావతీని కంటిటి గీర్వాణం బలిసి పోవడమే అంతనికంటిగా అవగాహనకాలేదు. దాకి చక్రవర్తి ప్రేమసురాగాలే ప్రధానకారణమే ఉండవచ్చునని, వాని మూలంగానే ఆమె అంతగా విరవీగుతున్నదని అతడు గ్రహించివేశాడు. అయితే ఇన్నానించి చక్రవర్తికిన్ని కళ్యాణమహాత్మ్యవాలు జరిగినా పట్టమహిషి మలయవతిదేవి గౌరవాదరాలకన్నా ఎటువంటి లోపము కలగలేదు. ఇప్పుడీ విధంగా ఆమె గౌరవానికి కొంతవరకు ధంగం కలగడానికి గల కారణమేమో అతనికి బోధపడలేదు. అటుపిమ్మట జలక్రీడోత్సవ సమయంలో చిన్న రాణి చేసిన అధిక్షేపానికి చక్రవర్తి అంత ఎక్కువగా భేదపడడానికి కారణమేమో కూడా అతనికి అవగాహన కాలేదు. క్రమక్రమంగా అదే అవగాహన కాగడనీ వానిలో ఏదో దురదాహమైన రహస్యం అంతర్భుజమై ఉండవచ్చునని శైర్వవర్మ గ్రహించాడు. మొత్తంమీద పరిచారికలను కొందరిని తరిచి తరిచి ప్రశ్నించగా శైర్వవర్మకు తెలిసిన జలక్రీడోత్సవ విశేషాలివి:

హాలసాతవాహన చక్రవర్తి రాణులందరినీ కలిసి వసంతోత్సవ విశేషాలలో మునిగి తేలటాండాగా క్రమక్రమంగా పొద్దుబాగా వారిపోయింది. వసంత సాయంకాల వేళ ఎండవేడిమి కొంచెం తగ్గినా ఆ ఉత్సవాలలో ఆరిసి సాలిన రాణులందరికీ హాల చక్రవర్తితో కలిసి జలక్రీడ లాడవలసిన సమయం సమాప్తమైనది అనిపించింది. చక్రవర్తి అది గ్రహించి రాణులందరినీ కలిసి అంతఃపురోద్వాహనం సో

వతీదేవి కూడా వారంవరితోను కలిసి సరోవరంలో ప్రవేశించిందిగాని లోలోపల ఆమె చక్రవర్తికింకా చిన్నతనం పోలేను! కాకపోతే ఇన్నేకు ముదిరినా ఇంకా ఈ జలక్రీడలేమిటి! అని గొణుగుకొన్నది. అయినా లోలోపలదే ఉత్సాహం తెచ్చి పెనుకొని వారితో కలిసి మెలిసి జలక్రీడలలో ప్రవేశించింది.

ఆసమయంలో సాంస్యకాంతులు ప్రసరించిన సరోవరం అంతా రాణుల చెక్కిళ్ళ కుంకుమరక్తి మువ్వపించినట్లుగా తళతళలాడింది. జలక్రీడా కోలాహలం సరోవరంలో పొంగిని తిరంగాలతోబాటు తామరపూవులేకాక, రాణుల తలకట్టులకూడా ఒయ్యారంగా వృత్త్యంతేళాయి. రాణులకర్ణాభరణాలలోను, తామరాకులపై చిలించే నీటి బిందువులలోను సంద్యా పద్మరాగ రత్న ప్రభ బాగా విజృంభించింది. మలిక, సేవంతిక సరోవర తీరంపై నిలబడి చక్రవర్తి సేవావసరాలకోసం

అనంగలేఖ కా మాటతో చెక్కిళ్ళెర్రబడ్డాయి. లీలావతి పట్టమహిషిని ఎత్తివాడకడానికి ఆ విసుగు విసరింది. కాని అనంగలేఖ అది తనమీదనే ప్రయోగించిన దని అనుమానపడింది. పిమ్మట ఒక పెద్దవిటూర్పు విడిచింది.

“అ! దీనిలో అంత విడూరం ఏమి ఉన్నదమ్మా! వారి ఇచ్చకాన్నీ కేవలం మూన్నాళ్ళ ముచ్చటలే!”

లీలావతీకి మాట బాకులా పొడుచుకుంది. “చక్రవర్తి మనసెరిగి మనులకోలేని వారికలాగే అనిపిస్తుంది. కాని వారు ఖారనుకున్నంతటి వపలచిత్తు కాదు!”

“కాకమ్! కొంచెం ఓపికపడితే అన్ని ముచ్చటలు వాటంతట అవే వైట పడిపోతాయి!” అని అతి హేలగా నీటిలో ఒక్క ములుగు ములిగింది. అనంగలేఖ

“అయితే సరే! అదేదో మాస్తానుగా!” అని లీలావతి నాగకవ్యకలా నెమ్మది నెమ్మదిగా ఈడుకుంటూ చక్రవర్తి సమీపించింది. అక్కడ పట్టమహిషితో బాటుమరి ఇద్దరు రాణులకూడా ఉన్నారు. అయినా ఆమె వారి నందరినీ

ప్రాచీన గాథాలహరి

ఎదురు తెన్నులు చూస్తున్నారు. ఏ రాణితో కలిసి ఎక్కువగా వినోదించినా ఇతర రాణుల కటాక్ష విశ్రాంతి లేరబడాలవేమో అనే భయంతో సాతవాహన చక్రవర్తి అందరియెడల సమావాస రాగమే ప్రదర్శిస్తూ అత్యంతచాకచక్యంతో జలక్రీడ లాడుతున్నాడు. అందులోను పట్టమహిషి యెడల మరింత అనురాగం ప్రదర్శిస్తున్నాడు.

చిన్న రాణి లీలావతి అది కనిపెట్టింది. కొంచెం పక్కగా నిలబడిన అనంగలేఖ కనిచూసి కన్నుగిటి చక్కని చిరునవ్వు చిందించింది.

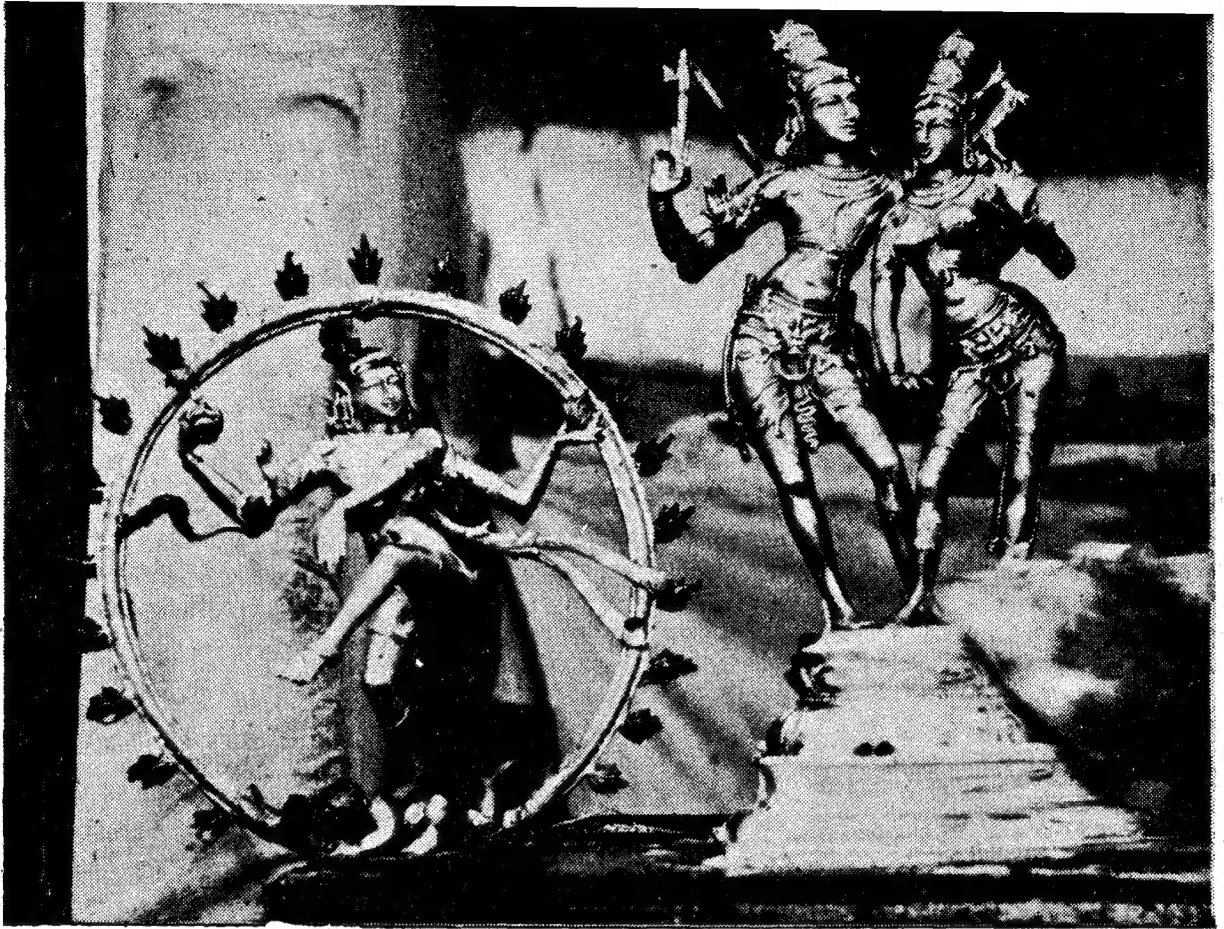
“లోలోపల లేని అనురాగాలు పైపైకి పటించడంలో చక్రవర్తి చాలా చతురులు సుమా!”

వి. గణపతిశాస్త్రి

నిర్లక్ష్యంగాచూచింది. దోస్తినిండా నీళ్లు నించి చక్రవర్తి కూపిరితిరగకుండా ముఖం పైవిసిరి కొట్టడం మొదలు పెట్టింది. అది చూచి పట్టమహిషి, మిగిలిన రాణులు దిగాలు పడిపోయారు! అయినా లీలావతి తన బౌద్ధత్యం విరమించలేదు. చక్రవర్తికోక నిమిషంవరకు ఉపిరే ఆడలేను! అటుపిమ్మట మళ్ళీ కళ్ళు తెరిచిచూచేసరికి లీలావతి మరి ఆసరిసరాలలో ఎక్కడా కనిపించలేదు. చూచుకు తనకు తెలియకుండా నీటిలో ఎక్కడో మునిగిఉండే వచ్చునని ఉహించాడు చక్రవర్తి.

అంతలో ఎదురుగా పదిబారల దూరంలో ఆమె ముఖం ప్రత్యక్షమైంది. మొట్టమొదట అది వేయిశేకుల తామరపూవేమో అనుకున్నాడు. వెంటనే సరోవరతీరానికి సమీపంలో ప్రత్యక్షమైన ఆమె సమీపానికి చేరుకొని దోస్తిలో నించిన నీళ్ళతో ఒలుబోరు ప్రారంభించాడు. లీలావతికూడా కాయశేకులా చక్రవర్తిపై నీళ్లు విరజిమ్మింది.

తాండవనృత్యం

—హాటో: వి. దుర్గావసాద్.

ముక్తి వారిద్దరు తిరిగి కావించు నీటి ముత్యాలతలంబాలలో విసోదిస్తున్నట్లుగా ఉన్నారని అనుకొని వారి పరస్పరానురాగానికి హృదయంలో ఎంతైనా మరిసిపోయింది!

అంతఃపురంలో జరిగిన విచిత్ర విశేషం యావత్తు ఆ క్షణంలోనే జరిగిపోయింది. లీలావతి చిట్టచివరి కా జల్లు పోరాటంలో పరాజితురాలై మరి ఊపిరి సలపక చక్రవర్తితో గీర్వాణవాణిగా “మోదకవ్రాడయ్య! మోదకవ్రాడయ్య!” అని మూడుమారులు మోరపెట్టకొన్నది. పిమ్మట చక్రవర్తి తీరంలో నిలుచున్న ముల్కతో వెంటనే మోదక భిక్షులు తీసుకొనిరిమృతి అజ్ఞాపించాడు. జల్లు పోరాటంలో ఊపిరి సలపక తిక్మకపతుతున్న లీలావతి కా ఆజ్ఞ విని పించలేదు.

ఆమె కొంచెం సేదదిరి కళ్లు తెరిచి నలు చైపులా తిలకించేసరికి ముల్క సగోరతీరం మీద మోదక భిక్షుల పల్లెరంతో ప్రత్యక్షమైంది.

అదీ మాటగానే లీలావతికి కావ్యం

అయ్యుంటుంది “అయ్యో! చక్రవర్తికి వాత్రం సామాన్య సంస్కృతి జ్ఞానంకూడా లేకపోయేనే!” అని కొలలి పాపంచాలపై కూలబడి అదే పనిగా విరగబడివ్యసం మొదలుపెట్టింది! ఆ సరాగంతో ఆమె అర్చనగ్న శరీరపాండర్యం నేయి మమకరింప మడిచింది!

కొంతమూరంలో నిలబడి ఆజల్లు పోరాటం అంతా విస్తరపోయా తిలకిస్తున్న పట్టపురాణి మలమనతికి లీలావతి కేవలం తన వైషేమ్యాచిత్రాన్ని పరిహసిస్తున్నట్లని పించింది!

అంతే! ఆమె మరి అక్కడ ఒక్క క్షణమైనా నిలబడలేకపోయింది. పరిచారిక సేవంతిక వెంటరాగా వెంటనే తన ప్రాసాదంలోనికి తరలిపోయింది.

చక్రవర్తికా క్షణంలో తాను చేసిన తప్పిదం అంతా హాసపడి పోయింది. అయితే ప్రభువులకు తాముచేసిన తప్పిదాలు పరిచారకులపై పెట్టి వెయ్యడం ఒక పరిపాటి కనక, ముల్క తన మాటలన్నీగా విరిగిపోయేదేదీ, ఆనాడు

ద్రవ్యాలు—అనగా పరిమళద్రవ్యాలు— తీసుకొనిరావలసింగని అజ్ఞాపిస్తే పొరబడి మోదక భిక్షులు తీసుకొని వచ్చి నదనీ అన్నాడు.

అయితే చక్రవర్తి స్వయంగా మోదక భిక్షులు తీసుకురావలసిందని అజ్ఞాపించడం ముల్కేగాక ఆపరిసరాలలో నిలబడిన మరి ఇద్దరు కాణులకుకూడా విస్పష్టంగా వినిపడింది. చక్రవర్తి ఆవిధంగా మాటమార్చి తమ తప్పిదంఅంతా తన పరిచారికపై నెట్టివేసిన సంగతి గమనించి లీలావతి మళ్ళీ మరింతగా విరగబడినవ్వింది! ఎంతగా నటించినా ఆ సమయంలో చక్రవర్తి ముఖంలో కళాకాంక్షలన్నీ ఒక్కవారిగా మలు మాయమైపోయాయి!

ఉత్తరక్షణంలో మళ్ళీ కోలుకున్నా చక్రవర్తి ముఖంలో ఆ పూర్వోత్సాహం మరింక లేక తలెత్తెను.

అది మాచి మిగిలిన రాసులు చల్లచల్లగా జలక్రిడ విరమించేకొద్దీ అటుపిమ్మట చక్రవర్తి అక్కడనుంచి తరలిపోగానే వారు కూడా తమ తమ ప్రాసాదాలకు మరలి

★ గీర్వాణ భాషాభ్యాసం ★

పోయారు. వెనువెంటనే రీలావతి కూడా మర్రికతో కలసి తన ప్రాసాదానికి వెళ్లి పోయింది.

చక్రవర్తి తన కయ్యగారలలోనికి వెళ్లి విశ్రమించి “సామాన్యమైన గీర్వాణ భాషా పరిచయం కూడా లేకపోవడం వల్లనే గదా! ఈ నాడింతగా కంచపడవలసి వచ్చింది!” అని అడిగిందిగా ముఖంపడ్డాడు.

చక్రవర్తి రీలావతిపై అడపదగా నీళ్లు చల్లి నవ్వుతూ మే మూపిరి సలుపక “మోదకైస్తాడయి!” అని ప్రార్థించి, తన గీర్వాణ భాషా వైదుష్యం అంతా వెళ్లగక్కేసింది. ‘నూ - ఉదకై - తాడయి’ అంటే నాపై నీళ్లు చల్లవద్దు! అని అర్థం. కాని చక్రవర్తికి మోదకై అనే పదంలో నూ-ఉదకై అనే రెండు మాటలకు సంధి జరిగినవిషయం బోధపడలేదు! మోదకై అనేది ఒకే సంస్కృత పదమని భావించి వెంటనే మర్రికను పంపించి మోదకభిక్షాలు తెప్పించాడు!

రీలావతి విరగబడి నవ్వుడం గమనించి తుగకాలం భిన్నుడై తన తప్పిదం అంతా అవగాహన చెసుకున్నాడు. వెంటనే ఆ తప్పిదం కమ్యుకొన్నాడు. కాని అంతగా ప్రయోజనం కలగలేదు!

ఈవిషయం అంతా అంతఃపురపరిచారికల ద్వారా సంగ్రహించిన శర్వవర్మకు చక్రవర్తి ఆనాటి రాత్రి మరి భోజనం కూడా చెయ్యలేదనీ ఎందుకో మృగన పడుతున్నారనీ తెలియగానే “గ్రంథం అంతా మనా మాంచినాకంలో పడింది!” అని ధీమాగా

తలపంకించి “సాధు! సాధు!” అనుకొన్నాడు!

౪

అనంతరం కొన్నాళ్లవరకు మహామూతుడు గుణాధ్యునికూడా చక్రవర్తి సందర్శనభాగ్యమే కరవైపోయింది హేలచక్రవర్తి జనకునికాలం నించి గుణాధ్యుడు సాతవాహన సామ్రాజ్య మహామూర్తిపదవి అత్యంత చాకదక్యంతో నిర్వహిస్తున్నాడు. ఇంత కాలం నుంచి తానే కొరినప్పుడు అతని కెన్నడు చక్రవర్తి దర్శనం లభించక పోవడమనేది జరిగి ఉండలేదు!

“అయితే ఇన్నాళ్ల కిటువంటి ఉత్సాహం వుట్టుకొస్తున్నాయి మరి! “అని సంభాషించుకొన్నాడు మహామూతుడు.

కాని వెంటనే ఆ విషయం విస్తరించి ప్రాకృత గాథాపరిశీలనలలో మునిగిపోయాడు. ఆ గాథలు పరిశీలనాంటే గుణాధ్యుని ప్రాకృత బాణీలో నూతనంగా దివ్యకవితా పాదుర్పాదం జరిగిపట్టినట్లనించి ఆ నూతన కవితా నిర్మాణం వాల్మీకి మహర్షి జరిగిన ‘మానిషాద’ మహా కవితా నిర్మాణంతో సరి పోల్చదగినదని అతని అభిప్రాయం!

గుణాధ్యుడు మహామూతుడుగానే గాక మహాకవిగా కూడా సాతవాహన సామ్రాజ్యంలో అంతటా ప్రసిద్ధి వహించాడు. అతని వికాల నేత్రా లెప్పుడూ కవితా భావంలోనే విహరిస్తూంటాయనీ, రాజ్యతంత్రం నిర్వహణలో అతని కంఠగా చాకదక్యం లేకపోవడాని కనే కారణమనీ శర్వవర్మ అప్పుడప్పుడనుకుంటూండడం కద్దు. అంతలోనే రాజకంఠానికి మహామూతుని సన్నిధికి వచ్చి సవిషయంగా చేతులు జోడించి నిలుచున్నాడు. గుణాధ్యుడ తనివైపు జిజ్ఞాసార్థకంగా చూచాడు

“చక్రవర్తి కింకా శిరోవేదన అలాగే ఉన్నదట!” అన్నాడు కంఠానికి.

“మరి దర్శనం మాట?”

“అజేలేలడంలేదు!”

“అభ్యంతర మందిరంలో ఆయన సన్నిధిని ఇంకెవరు లేరా?”

“లేకమి! అమాత్యులు శర్వవర్మ వారి సన్నిధి నే ఉన్నారే!”

“ఎప్పుటినించి?”

“నేటి మధ్యాహ్నం నించి”

“ఓహో అలాగా!” అని మహామూతుడు కంఠానికి పంపించివేశాడు తనకు దర్శనమే లభించకపోవడము, శర్వవర్మ చక్రవర్తి సన్నిధి నే ఉండడము గుణాధ్యునికెంతో విధూరంగా కనిపించాయి. ఏమైనాసరే!

విశ్రాంతి పొందడానికి సందర్భం కనబడింది

తీరాలని నిశ్చయించి వెంటనే చక్రవర్తి భవనానికి బయలుదేరి వెళ్లాడు.

స్వయంగా గుణాధ్యు మహామూర్తి తన సందర్శనానికి విచ్చేసిన తరువాత చక్రవర్తి కింక దర్శననియక తప్పలేదు.

మహామూతుడు లోపలికి వెళ్లేసరికి చక్రవర్తి హంసతోలికా తలపై కేయనించి శర్వవర్మతో ఏదో మంత్రాంగం సాగిస్తున్నాడు శర్వవర్మ సమీపంలో విదూషకుడితోక సుఖానందంపై కూర్చుని చక్రవర్తి ప్రసంగం క్రొద్దగా ఆలకిస్తున్నాడు.

గుణాధ్యుడు లోపలికి రాగానే శర్వవర్మ కొంచెం లేవబోయినట్లు నటించి మళ్లీ అలాగే కూర్చుండిపోయాడు. గుణాధ్యుడు విదూషకునికేసి నిశితంగా చూచాడు.

“చక్రవర్తి దృష్టిలో నాకు విదూషకుడు విశ్వంభర శర్మకున్నంత గౌరవం కూడా లేక పోయినదిన్నమాట! అప్పుడే వ్యవహారం బాగా విషమస్థిలో పడ్డట్లున్నాడే! ఇట్టి కలనే గదా! ఎంతో ఆస్వాదంగా పిరిచి గాథా రత్నపరిక్ష చెయ్యవలసినదని నెల విచ్చాడు! ఇంతలోనే ఏమివుట్టి మురిగిందో మరి!” అని అనేకవిధాలుగా ఆలోచించాడు.

గుణాధ్యుడు చక్రవర్తి దేహస్వాస్థ్యం విషయంలో కుటల ప్రశ్న చేశాడు. హేల సాతవాహనమండలంపై ఆస్వాస్థ్యమేమీ లేదన్నట్లుగానే ముక్తసరిగా మూడు మాటలతో సమాధానం ఇచ్చాడు ఆ సమాధానం గుణాధ్యునికి మరింత ఆశ్చర్యం కలిగించింది.

అటుపిమ్మట కొంత సేపటి వరకు ఎవరి నోట ఒక్కమాటనా వెలువడలేదు మధ్యాహ్నం మూడు యామాట గడిచిపోయిన నూడవగా వైతాళిక లప్పుడే మంగళ పాఠాలారంభించారు. గుణాధ్యుడు దూర దూరంగా వినవచ్చే చారి గానలహరిలో తన్మయుడై చేరివేళతో తాళం వేస్తున్నాడు. అంతలోనే చక్రవర్తి గుణాధ్యుని వైపు చూచాడు:

“అయితే, దేవభాషాభ్యాసం చాలా దుష్కరమని అంటారే! అది తథ్యమేనా!” అని ప్రశ్నించాడు.

గుణాధ్యుని కసలి ప్రశ్న ఉదయించడానికి గల కారణమేమీ బోధపడలేదు! అదిగాక సాతవాహన చక్రవర్తు లెక్కువగా ప్రాకృత భాషాభిమానులు అందులోను హేల చక్రవర్తి ప్రాకృత గాథాభిమాని. అటువంటి చక్రవర్తి కివిధమైనజిజ్ఞాస కలగడానికి హేతువేమి! అని గుణాధ్యుడనేక విధాలుగా ఆలోచించాడు. అయితే వెంటనే ఏదో సమాధానం చెప్పాలి కనుక యాదాలాభంగా అన్నాడు:

“దేవత వారన్నట్లు దేవభాషాభ్యాసం కొంచెం దుష్కరమే మరి!”

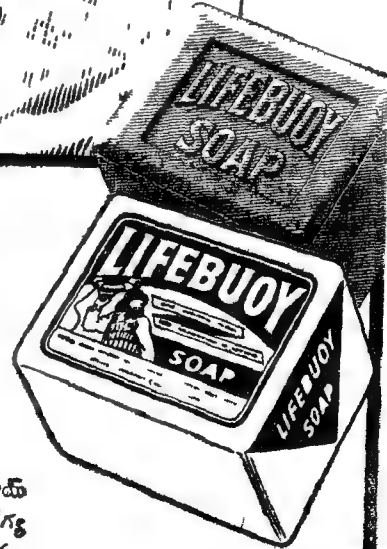

ఆరోగ్యవంతులైన జనులు ప్రతిరోజూ లైఫ్ బాయ్ స్నానము చేయుదురు

- అది ప్రతిదిన* మరినములోని క్రిములను కడిగివేయును !

* మనకు ప్రతిదినం తాళబడే నూమూలు మరికిలో
క్రిములున్నాయి మనలో ప్రతివారికి యీ క్రిములవల్ల రోగాల
ప్రమాదం వుంది అందుచేతనే బాలమంది ఆరోగ్యవంతులగు జనులు లైఫ్ బాయ్
సబ్బుతో మరికిని మరియు క్రిములను రోజూ కడిగివేసుకొనుటవల్ల తమ ఆరోగ్య
మును కాపాడుకొనుచున్నారు — అది ఆరోగ్యవంతమైన పోయిని గరిగించును.

L. 261 X52 TL

భారతదేశంలో తయారుచేయబడినది

★ గీర్వాణ భాషా భ్యాసం ★

చక్రవర్తి ఒక నిటూర్పు విడిచిపెట్టాడు. గుణాధ్యుడు మళ్ళీ అందుకొన్నాడు:

“మహా ప్రభూ! నేను వారాణసిలో శ్రీశైలజ్యోతిషాలత్యంతవైష్ణవ మైన గురుకుల వాసం చేసి దేవవాణి అధ్యయనం చేశాను. అయితే ఇవ్వాళ్లు ఇంతగా గాఢపరిశ్రమ చేయగా చేయగా నేను తెలుసుకొన్న దేమిటంటే-దేవవాణిలో వాకుండుకున్న పాండిత్యం కేవలం అత్యల్పమని మాత్రమే! అది పాశ్చాత్య దేవతావాణి గదా! అందువల్ల ఆ భాషా వైదమయ్యం అంత దుస్సాధ్యం!”

వెంటనే చక్రవర్తి సాధిప్రాయ పీఠ శిర్యవర్మ వైపు తిరిగింది:

“పూర్వకాలంలో పాణినీయ వ్యాకరణంతో దేవభాషా పఠనం బాగా కీర్తమైన మాట నిజమేగాని నేటికాలపు ఇంద్రచంద్ర వ్యాకరణాలతో అది కొంచెం తేలికపడింది. అది ఇంకా గురమం చెయ్యవలసిన దృష్టితో నేనొక నూతన వ్యాకరణం రచించాలని కూడా సంకల్పించాను” అన్నాడు

శిర్యవర్మ. “ఔరా ఎంతటి పాహుని! ఇత గాను సుందరితీసిన బంటే!” అనుకొని గుణాధ్యుడు చురుకుగా శిర్యవర్మకేసి చూచాడు.

“అయితే గీర్వాణ భాషా పాండిత్యం ఎంతకాలంలో పాధించవచ్చు వంటాడు?” అని నూటిగా ప్రశ్నించాడు చక్రవర్తి.

“వాణంటి మృత్పింఁ బుద్ధి ఎన్నేళ్లు చదివినా అంతే! అది తమవంటి ప్రతిభా వంతులు పాధించవలసిన ఘనవిషయం!” అన్నాడు నిరూపకుడు.

గుణాధ్యుని కిన్నటికి ఈ ప్రశ్న ఎందుకు పుటించో తెలియలేదు. అందుచేత ధైర్యంగా సమాధానం ఇచ్చాడు:

“కొంచెం తృప్తిన్నట్లు అయినవా రాభాషా పాండిత్యం సులభంగా ఆరు సంవత్సరాలలో గడించవచ్చును”.

శిర్యవర్మకు చక్రవర్తి మాటయంలో ఈ జ్ఞాన రేక త్రిదానికిల కారణాలన్నీ బాగా తెలియ కనక చక్రవర్తి దృష్టి తిసపె పడి

పడడంతో నేతడు ముక్కుకుండా అతికిపట్టుగా అన్నాడు:

“మహామథులమాటకు అశ్చర్యపడనికి కొంచెం కిందగా నే ఉండిగాని, ఆ భాషా పాండిత్యం ఆరుమాసాల్లోనే పాధించ వచ్చునని వాద్యుధ విశ్చయం!”

ఆ మాట విసగానే గుణాధ్యుని ఆత్మ నిగ్రహం పడిలింది. “అది బొత్తిగా గీర్వాణ సంప్రదాయం తెలియని వారవలసినమాట! ఆరుమాసాల్లో ఆవాణిలో అక్షరజ్ఞానంకూడా కలగదు!” అన్నాడు గుణాధ్యుడు దురుసుగా.

శిర్యవర్మ ఇ ఎత్తి హకుపుటాట కేమీ జంకలేదు. కాని కొంచెం చలించిపట్టు పటించాడు: వట్టి అలసులు, మంగులు అయినవారి మాట నేను చెప్పలేనుగాని, లేక పోతే ఆరు సంవత్సరాలకాలం కేవలం అన వసరం!”

చక్రవర్తి వ్యవహారం రసకంచాయంగా పడిందని గ్రహించి గుణాధ్య మంత్రికేసి తిరిగి అన హేళనగా నవ్వాడు:

“తాము మహా కవీశ్వరులు కనక ప్రతి (రస-వ పేజీ చూడండి)

చల్లనైన, తెల్లని

బ్రైల్క్రీమ్ BRYLCREEM

బ్రైల్క్రీమ్ వాడి మీ కేశములను ఎక్కువ నిగనిగలాడుచు నలుపుగా ఉంచుకొనండి

- ★ బ్రైల్క్రీమ్ తోనున్న పరిశుభ్రమైన పేరుకున్న మానెలు మీ కేశముల నహజ వర్ణదనమును, తళతళ మెరుపు కనవరేదాగ లేయను.
- ★ కుతనైన, తెల్లని బ్రైల్క్రీమ్ ప్రతిరోజు మీ కేశములకు వాడండి. ఇది చుండు రాకుండా మీ కేశములను కుతముగ మదియు ఆరోగ్య కరముగా నుంచును.
- ★ బ్రైల్క్రీమ్ కొద్దిగా రాక్షుకుంటేనే రాదును! అందు వలన పొడుపు చేకూరును. నేడే ఒక పిపాను కొని మీకు మీరే నిర్ధారణ వరచుకొండి.

ఇతర ఉన్నతి పొందిన వారెవర నిన్ను మనకడే కొడ బ్రైల్క్రీమ్ వాడును

నిన్ను ఉన్నతి పొందిన వాడు వాడేద

బ్రైల్క్రీమ్

తనదాకా వస్తే

అమ్మవారు పూళ్ళో వైర విచారం చేస్తోంది. మొదటగా తిరుగుతున్న గుబ్బిగాడికి పొద్దుపంకెటప్పటికి నూట నాలుగు దిగ్రీల జ్వరం. తెల్లవారేటప్పటికి ఐళ్ళంతా పొక్కు చూసింది. యింట్లో వాళ్ళంతా నానా కంగాడు పడారు.

అదేలా కొనుటి పెటలో గుబ్బికెట్టి అమ్మవారు చూసింది. అశ్వింబులో నాయం త్రానికల్లా అరిచి భార్యకు జ్వరం... పొక్కులు.

ఇదిగో అంటే అదిగో అంటున్నారు. పూరంతా గగ్గోలుగా వుంది. ఎక్కడ చూచినా మనూచి యినప గడ్డెలతో వికృత తాండవం చేస్తోంది.

అప్పుడే ఒక మనిషి దాటి పోయాడని గూడా వార్త పొక్కింది. ఆ మనిషి ఎవరయిందో ఆహూతి దొరకలేదు. ఎవరికి వారు ఆ వార్తను ప్రచారంలోకి తీసుకుపోవటానికి యధాకా కృషిచేస్తున్నారేగాని నిజాన్ని తెలుసుకోవటానికి ఎవ్వరూ ప్రయత్నించేయలేదు.

ఆ నోటానోటా అమాటపాటిపోయి మనసు గురిదాకా పోయింది. ఆయన గూడా మొదట నమ్మలేదు. అసలు ఆ పూళ్ళో ఆ మహమ్మారి ఆడుకుంటున్నది, పెట్టలేదని అరిచి గట్టిపట్టుకొంది. ఏదో జాతర చేయిస్తూ కోరినంత జంతుబలి చేయిస్తూన్న తిర్యగ్రి ఆ మాత్రం అమ్మవారిని నమ్మడానికి వెనుకాడారన్న అవసరం ఏమింది?

ముసలగురికి ఆరోజు శుభాశ్వాసించుంచి వళ్ళు పూచిర తేలిపట్టుగావుంది. నాయంత్రానికల్లా జ్వరం చేలిపోతూ వచ్చింది. అంత మొండిగుండె గలవాడికి గూడా ధైర్యం పడలేదనిపించింది.

పూళ్ళో కొత్తిగావచ్చి ప్రాక్తిను పెట్టిన

గొండిదరావు యిల్లా కడలటానికి భయపడ్డాడు. ముసలగురికే వచ్చిన తిర్యగ్రి యిరికే మామూలువాళ్ళ సంగతి చెప్పేసే ముందే అందులో యింగ్లీషు వైద్యం వంటి కెక్కించిన వాస్తవికత్యంతో దేవుడిని గోణాకి పదిహేనేనివా తిక్చే దాక్తురు "శత్రువు అంటే అమ్మవారుకొదనీ, అమ్మవారంటే ఈ కేపుటినుంట్లో గాంజం వుందనీ" యిర్పకు ఎవరికి ఎచ్చి చెప్పతాడు. అమ్మవారికి ఆమాత్రం గ్రహించుకునే తెలివి దేటలు లేకపోతే ఆరోజు నాయంత్రం దాక్తురు గూడా జ్వరం వచ్చింది. సర్వామీటకుంటే అరిచి కంగాడు పెంపరేదరు ఎక్కువ చూసింది.

ముసలగురి కంగాడు పడిపోయాడు. పూళ్ళోవున్న దాక్తురుగూడా జ్వరంవచ్చి పడిందాయ్. అది దొంగజ్వరం అనీ, బయటకు రావటానికి భయపడి దుప్పటి కప్పుకు పడుకున్నాడనీ పూళ్ళో ఒక వార్త మంచి ప్రచారంలోవుంది. ముసలగురి చెవుల్లోకి ఆ నీలాపనింద దూరినప్పటినుంచి మరిచికొకు పడిపోయాడు. వంటలో వాపిక వుంటే దాక్తురునాయ్ చావకొట్టి కచ్చే పని అనుకున్నాడు.

మళ్ళీ ఎవరినో అమ్మవారు తీసుకు పోయిందని వార్త వచ్చింది. ఎవరయిందో ఈనాటి తెలియలేదు. ముసలగురి పూరంతా వట్టివాళ్ళచేత వెలికించి వుపయోగం లేకపోవటం వలన విసిగి నేసారి పోయాడు ఆఖరి ప్రయత్నంగా పక్క గ్రామంలోవున్న "క్యోటిక్వాస్త్ర పారంగకుడు", "వైద్య వారాయన మారి" యొక్క అయన శ్రీమాన్ గోపస్వామి వారిని తిరు అగ్రహారానికి పిలిపించారు.

అమ్మవారిని కొంతింపచేయాలనీ, పూళ్ళో తిరిగి కొంతి పెటకొల్పాలనీ...ఈ రెండు

తమలా అయిన తిర్యగ్రి "పుచిత సత్తారం" చేసి సాగనంపుతామనీ ముసలగురి పంపిన కబురులోవుంది.

స్వామివారు విచ్చేకారు. నూటిగా మనసు గురింట్లో నేదిగారు. వారివెంట అయిన ప్రథమ శిష్యుడూ (అయన ఒక్కడే శిష్యుడని ప్రతీతి ఒకటి వుంది) అతి ప్రేమపూర్వకంగా అయిన చిదానందస్వామి వారు గూడా వేంచేకారు. ఆయన యింకొక పేరుకి దిరుదుల తగిలించుకో లేదని అంటారు.

ముసలగురి గోపస్వామివారి పాదాలు కడిగి, ఆ నీళ్ళు శిరస్సుపైపాద కొద్దిగా చిలక రించుకున్నాడు. స్వామివారు అతనివంక తీవ్రంగా చూసి,

'ముసలూ... నువ్వు ప్రభవనామ సంకల్పరములో గానూ వుట్టింది...' అన్నాడు. ముసలగురి మూర్ఛ వచ్చినంత పనియింది.

'తిరుక్కల్లా తెలిసింది స్వామీ! అన్నాడు ముసలగురి చిదానందస్వామి కల్పించుకోక తప్పలేదు

'స్వామివారిని ఎదురు ప్రశ్నలు వెయ్యక ముసలగురి గూ... వారికి అగ్రహారం రాగలదు...'

ముసలగురి చేంపలు వాయించుకున్నాడు. గోపస్వామి కొన్ని వక్షతాలపెట్టి, రాసుల పేర్లూ చిదానందస్వామికి చెప్పాడు. చిదానందస్వామి చిటికెలో కాగితం నీచా అంకెలు వేసి, నుణచి 'శోంభై విజేళ్ళు స్వామీ! అన్నాడు.

గోపస్వామి ముసలగురి ను దీవించాడు. ఆయుర్వాయం యింకా చాలావుంది కొబట్టి యిప్పుడే భయం లేదన్నాడు. ముసలగురి ముఖంలో వెలుగు కనిపించింది. తేనెనో తినవలసిందని చెప్పి ఏనో పంచదరంగుల మార్పలు అయిదు పొట్టలలో కట్టి యిచ్చాడు.

స్వామివారి ఖ్యాతి పూరంతా నూరుగిరి వెలుతురులా చూస్తుండగానే వ్యాపించి పోయింది.

ముసలగురి ముసల్యంతిలో నిద్ర పోయాడు. తెల్లవారేటప్పటికి జ్వరం తగ్గిపోయింది. పోయిన వాపిక తిరిగి వంట్లోకి చేరింది. సుష్టుగా భోజనం చేసి స్వాముల వారి అమ్మవారు చూపిన ప్రతి యింటికి స్వయంగా తీసుకుపోయాడు. చిదానంద స్వామి కుణాలమీద ఆయుర్వాయం లేక్క వేసి చెవుతున్నాడు. చాలామంది కోలుకుంటున్నారు.

అందులో ఒక్కచోటు మాత్రం ఆయుర్వాయం తప్పకుండా కనపడింది. అసలు లేక్కప్రకారం ఆ కర్మికి పది సంవత్సరాల క్రితం "బొక్కన తిన్ని వుండవలసింద" గోపస్వామిగారు దివ్యదృష్టితో అలోచించి

★ తనదాకా వస్తే ★

కొండటి జన్మలో పాపం కొంత మిగిలిపోవటం వలన ఇతడే వచ్చిందనీ, అంతకంటే అందులో విచిత్రం ఏమీ లేదని చెప్పాడు. ఆ వ్యక్తికి దెబ్బలు ఏళ్లు దాటి నాయి. జ్వరం అంతగా లేదు. మర్నాడు తెల్లవాకే బప్పటికి 'రా' అన్నాడు. స్వామివారి ప్రతిభిమాని చాలామంది ఆశ్చర్యపోయారు. ఒకరిద్దరు పోకిరి వాళ్లు అతను గుండె అగి చచ్చిపోయాడనీ, దానికి కారణం గోప స్వామి పెట్టిన భయమేననీ, పోలీసు రిపోర్టు యిస్తామని బెదిరించారు. వాళ్లకి చాలామంది కలిసి నచ్చచెప్పి శాంతింప చేశారు.

వూళ్లో పెద్ద యెత్తున జాతర జరిగింది. జ్వరంలేని మేకలూ, గొర్రెలూ, జ్వరం వచ్చిన యజమానులకోసం ఆశ్రితబలిదానం చేసినాయి మేకలు తెగకొట్టుకున్న కోళ్లకు అంతేలేకుండా తిమ్మి కోసం యిద్దంలేక పోయినాయి యిద్దంలాంటి పోయి (పాతాలు త్యాగం చేసిన పేగులు తిప్పకుండా గుర్తు కొచ్చారు. ఆ జాతరజరిగే చోటంతా రంగ రంగంలాగా వుంది గోంగసారాయి తాగిన ఒక భిన్నుడికి గణం పెరిగింది. స్వామివారు గిద్దం సవరించుకున్నారు. చిదానందస్వామి వారు 'భళి భళి' అన్నారు.

గణాచారి గంతులు వేస్తున్నాడు. చేతిలో హారతికర్పూరం వలించి పెట్టితే గణం నిజంగా పెరిగింది లేదీ తేలుస్తుందిని కొందరు బుద్ధిమంతులు చెప్పారు. గణాచారి మంతుకున్న హారతి కర్పూరంమాని మరింత మండిపడ్డాడు 'నన్ను పరీక్షిస్తారా....' అని అడుగుతున్నాడు.

'స్వామివారు తన భిక్షువే. ఆయనకి చాలా గౌరవంగా నన్నానం చెప్పాలి... మునసబు వచ్చుకున్నాడు 'ఏనీ కోసనా కొనెను' అని నాగానం చేశాడు

గణం దిగిపోయింది గణాచారి నోళ్లలో కొద్దిరిసిట్టే పోతాడు చిదానందస్వామి

గోపస్వామి ఆవువారు వచ్చిన నాలుగు కోణాల్లో చాలామందికి మునసమితిం వుంది రింది. పోలీసు అక్కడా అక్కడా పేరి యిడంతా వళ్లె మానం అనీ, 'అయ్యవారికి తన ప్రజలమీద ప్రేమ వుంటుందనీ, పిక్కు తిందనీ ప్రచారం చేస్తూవచ్చారు 'పురకుంకలకు ఏం తెలుస్తుంది. వుంటేలు దెబ్బ'

అని కొందరు పెద్దకుంకలు అనుకున్నారు.

అది సరిగ్గా ఆయనవచ్చి అయివోకోణా. యధావిధిగా స్నానంచేసి వట్లు తుడుచుకుంటుంటే వట్లు వెచ్చగావున్నట్లు తోచింది. ఒక్కపారి గుండె జలదరించింది గోపస్వామికి. గబగబా చన్నీళ్లు యింకా నాలుగుబిందెలు స్నానంచేసి తుడుచుకుని కూర్చున్నాడు. చన్నీళ్లు కంట్రోలుంచి వస్తున్న వేడిమిని అరికట్టలేక పోయినాయి.

చిదానందస్వామి పరిచర్య ప్రారంభించాడు. స్వామివారు అస్వస్థులుగా వున్నారని తెలియగా వే ఎక్కడెక్కడి వాళ్లువచ్చి పరామర్శ చేసి పోతున్నారు. ఒకరిద్దరు అక్కడే వుండిపోయి ఆన్ని వంతులూ చూస్తున్నారు.

చిదానందస్వామి స్వామివారికి శిష్యుకుండా కొన్ని మార్గాలు పరీక్షించి కలిసి యిచ్చాడు జ్వరం తగ్గిపోవటానికి. నాయంత్రం కాక మునుపే జ్వరతీవ్రత తొచ్చింది మార్గం మార్చియిచ్చాడు చిదానందస్వామి గోపస్వామికి వశ్యంతా పొక్కుచూపింది.

జ్వరతీవ్రతవలన గోపస్వామివారు ఏమేమిగా పేలు గున్నారో మునసబు గారికి కలుగుతోంది. వెంటనే పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చారు. వెంటనే పట్టుతెచ్చారు

గోపస్వామి చిరుచాప మీద పడుకుని అటూ యిటూ దొర్లుతున్నారు. మునసబు గారు రాకటంతోనే చిదానందస్వామి లేచి ఆయన కూర్చోబలానికి చోటు చూపించాడు.

'స్వామి... ఎట్లా వుండి?' ఎవరడిగినా అదే ప్రశ్న. అందరికీ చిదానందస్వామి సమాధానం చెప్తున్నాడు 'ఆకోగ్యం బాగా తీగించి పోయింది!'

'మెన్న నాకిచ్చిన మార్గం వాడక పోయారా?' చిదానందస్వామిని అడిగాడు మునసబు ఆయన రహస్యంగా మునసబు చెప్తున్నోనో పెట్టి, 'వాడకేమండి... మునసబు గారూ... చూడు కోణాలనుంచి వాడు తునే వున్నాను... పరిశీలి బడుచున్నాడే గాని ఆసుకూలం కొవడం లేదు' అన్నాడు.

మునసబు గారికి చాలా విచారం కలిగింది. 'ఏమండీ స్వామివారి ఆయుర్తాయం తెక్కకట్టారా' చాలా రహస్యంగానే అడిగాడు మునసబు

చిదానందస్వామి ముఖం ఏమనుచెవి అంత అయింది. గబగబా కాగితాలు తీసి అంకెలు గబగబ బరీకాడు. ఆయన పుట్టిన పక్షాత్రం ప్రమామాలి. కాగితాల మీద తెక్కప్రకారం ఆయుర్తాయం నిండుగానే వుంది. ఇంకా అయిదారేళ్లి చాకా ఈ

భూమిమీద 'విమృశం' వున్నాయని తేల్చారు. చిదానంద స్వామి ముఖంలో ఆనందం తొంగి చూసింది.

'స్వామి... మీకేం ఫరవాలేను...' చిదానందస్వామి గట్టిగా విసురుతూ అన్నాడు.

గోపస్వామి విసుక్కుంటూ 'ఏం చేస్తున్నావు కోపా?' అన్నాడు

'మీ ఆయుర్తాయం తెక్క గట్టానండి. అయితే చాకా మీకేం ఫరవాలేను... ఇప్పుడు మీ కొచ్చిన భయం ఏమీలేను. స్వామి చిదానందస్వామి గోపస్వామి గొణుగుడు పెంచెని పెట్టి చెప్పకుంటూ పోయాడు.

'ఆయుర్తాయం తెక్కకట్టితే ఏమవుతుందిరా.... ముందర ముందు సంగతి చూడు' గోపస్వామి బాగా చికాకుగా అన్నాడు.

'మందు సంగతి చూస్తూనే వున్నాను స్వామి... పంచదార్లు చికిత్స నిన్ను ఉదయం నుంచి చేస్తున్నాను' చిదానందస్వామి సంజాయిషీ చెప్పుకున్నాడు.

'ఆ మార్గాల్లో ఏమందిరా... పంచదార పాడితో ఈ కోగం ఏం నయమవుతుందిరా. పట్టణం పోయి నలబనే పెద్ద డాక్టరును పిలుచుకురారా బాబూ' గొంతెత్తి అరిచారు గోపస్వామి గారు.

మునసబు గారికి మార్పు వచ్చినంత వసయింది. తనకూ, తనవశ్యకూ పంచదార పొల్లాలతో నయమయింద నేలప్పటికి మరింత ఆశ్చర్యం వేసింది. చిదానందస్వామి ఆ మందులతోనే నయం చేస్తానని కూర్చున్నాడు. గోపస్వామి డాక్టరు కొవాలని బిగ్గరగా అడుగుతున్నాడు.

మునసబు గారు చిదానంద స్వామిని గెక్కపట్టుకు బయటకు లాక్కనిచచ్చి డాక్టరును పిలుచుకు గావలసిన ఆవశ్యకతను గూర్చి నచ్చచెప్పాడు. కోగి నమ్మకం మీదనే కోగం నిమ్మళించటం వుంటుంది గాని మందులకూనూ, ప్రద్యుక్తలకూనూ ఏమీ ఉండదని చెప్పాడు మునసబు చిదానంద స్వామికి పరాధివంగా వుంది. ఊళ్ళో వాళ్లందరికీ వాళ్లి మనశ్శక్తి వలననే నయమయిందిగాని తన వైద్యులతో ఏమీలేదని చెప్పేటప్పటికి.

తిరువాలి ఏమయిందో మన కనవనరము. చిదానందస్వామి పెద్ద డాక్టరును పిలుచుకు తనే గోపస్వామికి భూమిమీద నూకలువున్న సంగతి నిజమవుతుంది లేకపోతే స్వర్గంలోకి పోయి అక్కడే నూకల సంగతి చూస్తూ వలసి వస్తుంది ఒక్కమాట మాత్రం నిజం. గోపస్వామి చిదానందస్వామి మూర్ఖత్వం వలన దాటిపోతే, చిదానంద స్వామికి గూడా భూమిమీద నూకలు లేకుండా చేసే శాస్త్రాత్మక మునసబు తీసుకున్నాడు.

అకాలనెట్లు బట్టను అప్పుడుకు కాషీర్-కుసుం మీ పుష్పమైన సూనెలో నాన్నంది మీ పుష్పమైన కృష్ణరే, బుడమి తీర్చివేయండి. నిజమే. యువతెచ్చి చర్మ అమృతమైన సుగంధ మురాము నాంటులకొనె రక్షిస్తున్నాము

(గత అధ్యాయం తరువాయి)

కడిమిచెట్ల శ్రవులో దూరపు పటకాల నుంచి, తాళం, ముత్యపుగుల్లలూ, తాటా కలూ వేసుకువచ్చిన చాలా పడవలు వరుసగా కట్టివేసి వున్నాయి ఈ ముత్యపుగుల్లల పడవ వాళ్ళు నదిలో కల విసిరారు. ప్రతి సంవత్సరం ఈ గోజుల్లో వాళ్ళు ఈ గుల్లలు తీసుకురావటం మామూలు. నదిలో రెండు పడవలను దగ్గరగా వదిలి ఆపారు ఆపూ ఒకటైన కూర్చుని మాట్లాడుతున్నాడు—ఒక నటి వ్యక్తి మాటిమాటికీ ముణిగి గుల్లలు వెతుకు తున్నాడు. కాసేపటికల్లా పడవ ప్రక్కగా వైకి లేచి, చంకప సంచిలో వేసుకున్న రెండు మూడు గుల్లలు ఇసుక, బురద కడిగి పడవ మీదికి విసురుతున్నాడు. ఆపూ సంతోషంతో పట్టుకీ చేతో మాపుతూ— “మాకావా? ముణిగి ఎంతసేపు ఉన్నాడో? ఇంకా, ఒకటి రెండు అని లెక్క పెట్టి చూద్దాం ఎంతసేపు ఉంటాడో! నువ్వు అంతసేపు మునిగిఉండకలవరా?” అన్నాడు. ఒకటైనాది నుంచి నీటివరకు గరిక మొలచి ఏటవాలుగా ఉన్నచోట అక్కడక్కడ కొయ్యమేకులు పొలి పడవల్ని కట్టి, లంగరు వేశారు. ఈ నావికులు ఎన్ని ఊళ్ళు చాటి వచ్చారో, ఎన్ని నదులు, కొలవలు చాటి వచ్చారో! సాగం సంగమాలకి సమీప ప్రదేశాల్లో ఎన్నిచోట్ల సముద్రపు అటుపోటు లకు తట్టుకుని వచ్చారో! ఆ సంగతులన్నీ వాళ్ళదగ్గర కూర్చుని అడిగి తెలుసుకోవాలని ఉంది ఆపూకి. వాడికి నదుల మీద, సముద్రాలమీద తిరగాలని మహాకోరికగా ఉంది. అంతకంటే ఇంకేమీ అక్కర్లేదు వాడికి. సురేష్ పుస్తకాల్లో వివిధ దేశాల నావికుల కథలు చదివినప్పటినుంచి వాడికి వాంఛ ఎక్కువయింది. ఆపూ—పట్నా ఇద్దరూ పడవలదగ్గర కల్గి, ‘ఏయ్ పల్లెకారీ! ఈ తాటాకు రెలా ఇస్తావు? ఈ ధాన్యం పడవ

ఎక్కడినుంచి వచ్చింది? ఏవూరది? ఎటు వైపున? ఇక్కడి కంఠ దూరం? ఏయ్ పల్లె కారీ! అని అడగటం మొదలెట్టారు.

“ఆపూదా: మన చింతలతోపు శ్రవు దగ్గి రొక డింగీ మాసివచ్చాను. అందులో ఎక్కి కాసేపు తిరిగివద్దాం, రా” అన్నాడు పట్నా.

ఇద్దరూ అక్కడికి వెళ్లి, కట్టేసి ఉన్న చిన్న డింగీని విప్పి, ఒక్కత్రోపు తోసి అందులో ఎక్కి కూర్చున్నారు. నీటిమీది నుంచి చల్లటి ఏటిగాలి వస్తూంది తీగబద్ధులి పొదమీద కొంగలాంటి నేవో వారికింది మైదానం ప్రక్కన కొండలు రైతులు ఉలవ

.....

అనువాదం:

మద్దిపట్ల సూరి

.....

చేలు దున్నుతున్నారు. కొందరు గడ్డికోసి మోపులు కట్టుకుంటున్నారు. సీమచింత చెట్ల ములుపులో దట్టంగా ఉన్న పొదమీద నీటిగోరువంకలు రొద చేస్తున్నాయి. ఆస్త మయవేళ తూర్పుదిక్కున రకరకాల మబ్బు తువకలు మనోహరంగా కనిపిస్తున్నాయి

“ఆపూదా, ఓ పాట పాడరాదా! ఆరోజున పాడేవే అది!” అని అడిగాడు పట్నా.

“అది కాదు. మా నాన్నదగ్గర ఫణిలి అంతా చక్కగా చేర్చుకున్న మంచీపాట ఒకటుంది, అది పాడతాను. కాని కాస్త దూరం అటుపోయియ్. ఇక్కడ ఒకటైనా వాళ్ళంతా ఉన్నారు, ఇక్కడ కాదు” అన్నాడు ఆపూ.

“నీకు ఎక్కడలేని సిగ్గు ఆపూదా! వాళ్ళు ఎక్కడో అంత దూరాన ఉంటే నువ్వు

పాడటానికేరా? ఫో. మొదలు పెట్టూ” అన్నాడు పట్నా.

కొంచెం దూరం వెళ్ళాక ఆపూ గొంతు ఎత్తాడు. పట్నా వెదురుచదర లేచి, నావలో చదునుగా ఉన్న చోట వేసుకుని, శ్రద్ధగా పాట నింటూ కూర్చున్నాడు. నావను నడపవలసిన అవసరం లేదు. ప్రవాహం వాలునవడి, ‘లా-భాంగా’ మలుపువైపు పోతోంది. ఆపూ పాట పాఠం కాగానే పట్నా ఒకపాట ఆండుకున్నాడు. ఆప్పుడు ఆపూ నడవ నాగాడు నావను. చాలా దూరం వచ్చింది నావ ‘లా-భాంగా’ మలుపు కనిపిస్తోంది అప్పుడే పట్నా హఠాత్తుగా నేపనవైపు వేలితో మాపుతూ “ఆపూదా! మబ్బు ఎలా కమ్ముకు వస్తోందో చూడు. ఇప్పుడే పెద్దగాలి వచ్చేట్లుంది. నావని వెనక్కి మళ్ళిద్దామా?” అన్నాడు.

‘వస్తేరానియ్, గాలి గాలిలోనే నడుస్తుంది నావ. పాట పాడుకుంటూ వెళు తూంటే బావుంది. ఇంకొంచెం దూరం వెడదాం” అన్నాడు ఆపూ.

ఇలా మాట్లాడుకుంటూ ఉండగానే, మాధవపురం మైదానం వైపుగా నల్లటి మబ్బులు కొట్టుకువచ్చి, ఆకాశం అంతా కమ్మకొయి. వాటి నల్లటి నీడ నది నీళ్ళలో కనిపిస్తోంది. పట్నా ఆదుర్దాగా ఆకాశంకేసి చూస్తూ కూర్చున్నాడు. ఎక్కడో దూరా న్నుంచి జాయమని ధ్వని ప్రారంభమైంది. అస్పష్టమైన ధ్వనితోపాటు పడుల కల కలాలు ప్రారంభమయినాయి. చలగా నీటి గాలి కొడుతోంది. నేల ఎండి ఎండి తడిసిన వాసన వస్తోంది... చూస్తూ చూస్తూ ఉండగానే చెట్ల చివరలను ఊగించేస్తూ, కొమ్మలను విరిచేస్తూ పెద్ద గాలిదుమారం ప్రారంభమయింది.

నదిలో నీళ్ళు నలుపెక్కాయి. ఒకట ఉన్న చెట్లకొమ్మలు విరిగిపడేందుకు సిద్ధంగా

జరిగిన కథ:-

నిశ్చిందిపురం బెంగళలోని మారుమూల కుగ్రామం. ఆ ఊళ్లో చిరికిపోయిన మధ్య తరగతి సంసారి హరిహరరాయ్. అతని భార్య సర్వజయ. కూతురు దుర్గ. హరిహరరాయ్ పెళ్ళయిన తరవాత కొంతకాలం దేశాలు పట్టిపోయి, శాస్త్రాలు, కావ్యాలు చదివి పండితుడై, పదేళ్ళకి తిరిగివచ్చి కావరంపెట్టాడు. దుర్గ పుట్టిన చాలవళ్ళకి అతనికి కొడుకు పుట్టాడు. వాడిపేరు అపూ. ఇంట్లో ఎప్పుడుచూసినా 'ఇవాళ ఎలా గడుస్తుందిరా భగవంతుడా' అనే చింతే. కాని పిల్లల కిదేం పట్టింది? దుర్గకి ఒక్కనిమిషం ఇంట్లో కాలు నిలవదు. ఎప్పుడూ ఏ తోటలోనో, ఏ చెట్టుకిందనో ఆడుకుంటూ ఉంటుంది. అపూ ఎప్పుడూ ఊహలోకంలోనే గడుపుతాడు. వాడికి ప్రతిదీ కొత్తే. ప్రతిదీవంతే. వాడి జీవితపరిధిలోకివచ్చే ప్రతి సాధారణవిషయమూ అసాధారణమైనదిగా, అద్భుతమైనదిగా వాడికి కనిపిస్తుంది. బడి చదువుకూడా వాడికి ఏమీ అంటలేదు. ఇంట్లోనే తండ్రితాలూకు పుస్తకాలన్నీ చదివేస్తూ ఉండేవాడు. ఒకసారి వాళ్ల ఊళ్లోకి ఒకనాటక సమాజం వచ్చింది. వాళ్లువేసిన నాటకాలు చూసి అపూ తన్మయుడైపోయాడు. తనుకూడా పెద్దయ్యాక నాటక సమాజాల్లోచేరి నటుడైపోవాలని కలలు కన్నాడు. తను చూసిన నాటకం కథ ఆధారంగా స్వయంగా ఒక నాటకంకూడా రాసేశాడు. మొత్తానికి వాడి ఆదర్శాలకు ఆకాశమే అవధి. దుర్గకి మంచి సంబంధం ఏదన్నా చెయ్యాల్సి తల్లి ఆవేదన పడింది. కాని మంచినంబంధాలనేవి హరిహరరాయ్ కుటుంబానికి ఎన్నటికీ అందని మ్రానిపండ్లే. ఎప్పుడో ఏదో అదృష్టం కలిసివచ్చి తమ సంసారం బాగుపడుతుందనీ, దుర్గ గొప్ప ఇంటి కోడలైపోతుందనీ, అపూ పెద్దవాడై ప్రయోజకుడై తమ కష్టాలు గట్టెక్కిస్తాడనీ ఆమె కలలు కనేది. కాని ఆ కలలు కల్లులుగానే మిగిలిపోయాయి.

ఒకసారి దుర్గకి జ్వరం పట్టుకుని ఎన్నాళ్ళకి తగ్గలేదు. హరిహరుడు ఊళ్ళోలేదు. తల్లి, పిల్లలూ తిండికికూడా మొహం వాచిపోయారు. ఆఖరుకి ఒక భయంకరమైన రాత్రివేళ, వర్షం ప్రళయంగా కురుస్తున్న వేళ దుర్గ ప్రాణవాణువులు అనంతంలో లీనమైనాయి. ఆమె జనన మరణ, సుఖదుఃఖ ద్వంద్వతీతమైన ఏదో అజ్ఞాతలోకానికి వెళ్లిపోయింది. హరిహరుడు ఊరినుంచి తిరిగి వచ్చినతరవాత కాని దుర్గ మరణం వార్త అతనికి తెలియలేదు.

★ ప థ ర పా ం చా లీ ★

కన్నాయి. తెల్లటి కొంగల పిండు నల్లటి ఆకాశం క్రిందుగా వరుసగా ఎగిరిపోతున్నాయి. అపూ హృదయం వికసించింది. ఆ తానహోద్యగాల్లో చుక్కాని విడిచి పెట్టేసి, ఆ పెనుగాలికి తప్పయ్యడై కూర్చున్నాడు. పటా ఒడిలోని నడవ గాలికి ఎదురుగా వటుకు కేసరికి పెద్ద బుడగలా అయిందది.

"మరీ ఎదురుగాలి యిది అపూడా! నాక ఇంక ముందుకి పోలేదు. కాని ఒకవేళ తల క్రిందులయితే! ఇంకా నయం. నువ్వీలా కూడా వెంట పెట్టుకు వచ్చాంకాదు!" అన్నాడు పటా.

కాని అపూ పటా మాట వినిపించుకోలేలేదు. వాడి చెవి-దృష్టికూడా అక్కడిరేవు. కాదు నావమీద కూర్చుని, పెనుగాలితో బ్రూలితమై నడికేసి, ఆకాశంకేసి చూస్తున్నాడు.

వాడి చుట్టూ చిందులు త్రొక్కుతున్న నల్లటి నదీ జలాలు, వైప ఎగిరిపోతున్న కొంగలపిండు, అల్లుకు పోతున్న మబ్బుల గుంపులు...దక్షిణ తీర వావికుల ముత్యపు గుల్లల ప్రోగుల్ని-ప్రవాహంలో కొట్టుకు వస్తున్న చెట్ల ఆకుల తెల్లైలు కుడిచి పెట్టేట్లున్నాయి. తనను 'సంగవాసి' పత్రికలోని ఆ విశేషయాత్రికునిగా ఊహించుకున్నాడు. తను నాక కలకత్తా నుంచి బయలుదేరింది. వంగోపసాగరందగ్గరి-సాగరదీప్తిపాల్నిదాటి, సముద్రమధ్యంలో ఉన్న చిన్నచిన్న ద్వీపాలను ఎన్నిటివో దాటి, సింహళ ద్వీపం దగ్గర కొబ్బరి తోటల కోభను చూస్తూ, ఈ అద్భుతదేశంలోని నుండిర పర్యటనను దిగంతంలోకి పెట్టి, అస్తమయ కూర్చుని స్వర్గకాంతులతో

అభిషిక్త మవుతూ నూతన దేశాల్లోని క్రొత్త క్రొత్త దృశ్య పరివర్తన మధ్యనుంచి వెలిపోతోంది. వెలిపోతోంది. వెలిపోతోంది... ఈ ఇచ్చామతి నదీ జలాల్లాగానే నల్లగా, లోతుగా, కల్లోలంగా ఉన్నాయి ఆ దూరపు సముద్ర జలాలు కూడా. ఆరేవియా సముద్రంలోని ద్వీపాల్లో కూడా ఇక్కడలాగానే పచ్చని చెట్లగుబుర్లున్నాయి. అక్కడ ఇలాంటి పంజెవేళ చెట్టుకింద కూర్చుని, ఏదైనా శేవులో విశేషయాత్రికునిలా ఆ అరబ్బీ నుండి చేరిపోంచి ఓ గాను మంచినీళ్లు అడిగి పుచ్చుకుని త్రాగవచ్చు. సీమచింతల మలుపుకేసి చూడగానే పత్రికలో వర్ణితమైన ఓడనెనుక నీటి మీదనే ఎగురుతూ వచ్చే-ఆ జలవర రథుల గుంపు స్వప్నంగా కనిపిస్తున్నట్లే ఉంది.

తాను ఆ అన్నిచోట్లకూ వెడతాడు, అనన్నీ చూస్తాడు, విశేషాలకు వెడతాడు, వ్యాపారంమీద ఆహావ వెడతాడు, పెద్ద

వర్తకుడవుతాడు. ఎప్పుడూ ఓడలమీద విశే
కాలకు వెళుతుంటాడు, గొప్పగొప్ప కిన్న
పరిశీలులో ఇరక్కుంటూ ఉంటాడు.
చీవా సముద్రం లో ఇవారే ఈ
మనసును మత్తెక్కిస్తూనే వెనుకాలిలాంటి
గాలే కొట్టి, తమ ఓడ మునిగేందుకు సిద్ధ
మైతే... మా ఆత్మార్పణమణిలో చివరి
సావికులగా తమ కూడా 'బాల్ బోట్'
చేసుకుని, ముగిసిన పర్యటాలకు పట్టుకుని
ఉండే 'కప్పచిప్పల్ని' కాల్యకుని తిని
కాలక్షేపం చేస్తూ ఓడకు చేరుకుంటాడు...
అదుగో, మాధవపురం వెదురుతోపు వెలిస
ఉన్న బూడిదరంగు వేపుపర్యటం కొంచెం
ముందుకు వంగింది దానికి అతనిలే... నీల
సముద్రం, కొబ్బరితోటలు, అగ్నేయగిరి,
మంచుకుపాను రేలే ప్రాంతం, జయలక్ష్మి,
సరయూ, గ్రేస్ డార్లింగ్, జాట్ ఛెన్,
బంగారం చేసే గాడిదవాడు, నిర్జన ప్రదేశ
లలో ఆలోచనా నిమగ్నయోగి ఉన్న చివరి
శ్రేణి, గ్రామీణబాలిక అయిన జోకా—
ఇంకెందరో ఉన్నారు. తన కేకుపెట్టెలో,
ఉన్న పుస్తకాలుకొన్ని, రాణూ నీడివార్ల
యింట్లో పుస్తకాలుకొన్ని, సురేష్ దాదగ్గర
అడిగితిసుకున్న పుస్తకాలు, పాత వంగివాసి
పత్రికలే తనకిదేకేదేకాల కథలు చెప్పాయి.
ఆ దేకాలు, అక్కడివాళ్లు తనకై యెదురు
చూస్తూంటారనిపిస్తుంది. అక్కడినుంచి
యోప్పవో తనకు పిలుపువస్తుంది—తను
వెళ్ళాలి అక్కడికి!...

ఆ కేకాలన్నీ యెంతదూరాన
ఉన్నాయో, అక్కడికి తనను
ఎవరు తీసుకుపోతారో, తను అక్కడికి
వెళ్లితం ఎలా సాగ్యమో-అన్న ఆలోచన
రాగు వాడికి ఇవా కొద్దిరోజులు పోయాక
ఇంటింటా పూజలుచేయస్తూ పొట్టపోసుకో
వలసివచ్చాడు, రాత్రికి చదువుకోటానికి
దీపానికి చమురు కావాలంటే తల్లిచేత
చీవాట్లు తీవలసివచ్చేవాడు, ఇన్నియేళ్లు
వచ్చినా స్కూలుమొహం ఎరగనివాడు,
మంచినడ్డలు, మంచినస్త్రవులు అంటే ఎలా
ఉంటాయో తెలియని అమాయకుడు, అత్య
క్తుడు, ప్రహేళికపట్టులేనివాడు అయిన
గ్రామీణ బాలకుని బృహత్తర జీవితం
దీనిలో పాలు పంచుకోటానికి రమ్య చి
ఎవరూ ఆహ్వానించేది!

ఈ ప్రశ్నలన్నీ మనసులో రేకెత్తితే వాడి
భావనారథ పేగం, ఆత్మపూరితమైన జీవిత
యాత్ర మీద వాడికి ఉన్న అణుమణిరాని
వ్యామోహం, సమస్త విని భయసందేహాల్ని
జయించగలిగేవేమో! కాని వాడికి ఆలో
చనలే తలయెత్తిలేవు. వాడికి వచ్చే ఆలోచన
ఇదే— పెద్దఅయితే చాలు. అన్నీ ఒకకూడు
తాయి. ముందుకు సాగి పోగలిగితేచాలు,
అన్ని అవకాశాలూ మార్గమ్యంలానే సమ

కూరుతాయి... పెద్దవాడవటం ఒక్కటే
ఇప్పుడిహితేయాలి! పెద్ద అయితే తనకి
అన్ని సదవకాశాలు కలిసేస్తాయి అన్న
వైపులనుంచి అందరూ ఆహ్వానంగా పిలు
స్తారు తనని. తను ప్రపంచాన్నీ-ప్రజల్నీ
అర్థంచేసుకన్న తరువాతే దిగ్విజయయాత్రకి
వెడతాడు.

మనోహరమైన భవిష్యజీవిత స్వప్నంలో
మునిగి తేలుతూంటే ఆ మిగిలినదూరం కాస్తా
దాటిపోయింది. వర్షం రా లేదీహా ఆకాశం
లోని మబ్బుల్ని అన్నిటిని... వెనుకాలి
చెరుకొట్టేసింది. ఆకాశం నిర్మలంగా
ఉందిప్పుడు. చింతిలోపు కేపులోకివచ్చి,
వారి ఒడ్డుకు చేరగానే వాడికామెకం వది
లింది. వాచనికట్టేసి, ఆవెనుకుచెల్ల దారినే
వసుమతగా ఈల వేసుకుంటూ అంటికి
బయలుదేరాడు. వాడూ వాళ్ళ అమ్మలాగా,
అక్కలాగా కలలు కనటం చేస్తు
కున్నాడు...

28

త్రిపూ అసలు నిద్రపోలేదు. మేల్కొన్న
ఉన్నాడు. కళ్ళు మూసుకుని, పడుకుని
వాళ్ళ అమ్మ వాన్నా మాట్లాడుతున్న మాట
లన్నీ విన్నాడు. వాళ్లు ఇక్కడి కాపురం
ఎత్తివేసుకునికాకివెళ్ళిపోతున్నారు. ఇక్కడి
కంటే కాకిలో ఎంతో సుఖపాయంగా ఉం
డేదీ వాన్న అమ్మతో చెపుతున్నాడు.
వాన్న చిన్నప్పుడు అక్కడ చాలా కాలం

ఉన్నాడు. అక్కడ అందరితోనూ వాన్నకు
పరిచయం, స్నేహమూ ఉన్నాయి.
అందిరూ ఆయన్ని గుర్తించి గౌరవిస్తారు.
వస్తువులుకూడా చాలా చౌక. అలాంటి
బంగారు దేశంలో ఎవరికీ ఎప్పుడూ దరిద్రం
నేది ఉండదు. ఇక్కడేముంది, మున్నూట
అరవై రోజులూ దరిద్రమేగా. ధైర్యం చేసి
అక్కడికి వెళ్ళాలంటే కష్టాలన్నీ గట్టెక్కి
వస్తే- అన్న భావాన్ని వెలిబుచ్చింది తల్లి.
వీరిలే ఆవేశే వెళ్ళిపోదామనిఉంది ఆమెకి.
ఇంక ఇక్కడ ఒక్క రోజుకూడా ఉండా
లని లేదు. చివరికి వైఖరి మానసిక వైఖ
లని నిర్ణయించుకున్నారు..... గంగానంద
పూర్ లోని సిదేశ్వరి ఆలయంలో పూజ
చేయించటానికి మూడురోజులు వడిచివెళ్లే
వాళ్ళెవరున్నారు?— అంచేతనే ఇంత
తరహా ఆ మొక్కు అలా మిగిలిపోయింది.
ఇప్పుడిహా ఈ ఊరు విడిచిపెట్టి వెళ్ళేలో
పుగానైనా ఆ మొక్కు చెరించుకోవాలి.
కాని ఎంతో వెలికినా అక్కడికి వెళ్ళేవాళ్ళె
వరూ దొరకలేదు. "నెన్న వెళ్లి పూజ
చేయించినాను. ఇంట్లో అత్తకూడా
ఉందిగా! వాళ్ళతో ఎప్పుడూ పరిచయం
కూడా లేదాయే. వాళ్ళనికూడా చూసి
వచ్చినట్లువుతుంది" అన్నాడు అపూ
"పోరా, ఆటే వాగకు. నువ్వు ఒక్కడిని
వెళ్ళవద్దామనే ఎంతో లేదన్నా వాలురు
కోసులుంది ఇక్కడికి ఎదునుకున్నావో!"
అన్నది తల్లి.

శ్రీశవర్ణనితో

కేవలను వృద్ధి చేసుకోండి

చుండును పోగొట్టండి
ఇక తలదోచురద
ఎందుకుందాటి :
మెట్టక అందుకు!

రాలిపోవారి : పనికివంతో నెరియుట
మాన్యండి నెరియుటం అలవ్యం కానివ్యండి.

శ్రీశవర్ణనితో కేవలం పునర్జీవనంపోవీ, అందం చేకూర్చండి

పాంపూ వాడి కేక కుట్రత, నువ్వనన పొందండి.

కేకవర్ణి అ. 14: పాంపూ ఆ 14, పోస్తేజీ అదనం అన్నిచోట్లా లభించును

శ్రీశవర్ణని ప్రాడప్త, కోయంబత్తూరు.

No

నేషనల్ పేపర్ & నర్సిపేస్ (నదరక) రిమిటర్, ఐకింగ్ హౌస్, బోవార

పథరపంచాలి

అపూ తిరిగో వాదం పెట్టుకున్నాడు. “నేనీనా యెప్పుడూ యిలాగే యింట్లోనే కూర్చుంటావాడే? ఎక్కడికీ వెళ్లేదే ఏదేనా? వాళ్లం కళ్లు లేవా, కాళ్లు లేవా, చేతులేవా?”

-అన్నీ ఉన్నాయి. గంగానందపూర్ తనొక్కడూ వెళ్లిరాగలడు. గొప్ప ధైర్య కారికదూ!

చివరకు అపూ బలవంతంవల్ల వాడినే పంపటమయింది!

సోనాదంగా మైదానాన్ని మధ్యనుంచి చీల్చుకుంటూపోయే నాలుకారీ అది. వారి కటూ ఇటూ ఒరిగి జల్లేడు అడవి. తెల్లగా పొడుగుగా ఉండే సన్నటి కొమ్మలు పూలబయలు పులి బిరిగి క్రింది పచ్చిక మీద ఆనుకున్నాయి. వారి పొడుగునా ఎక్కడా పట్టలేదు. మిటుమధ్యాహ్నం కాకపోయినా అపూ కాళ్లు క్రింది గరపజేల వేడికి కాస్త ముక్కు మంటున్నాయి-చివరగా ఉంది వాడికి. వారి ప్రక్కల్ని వెట్టి గుబురులో ఏవో పూలు విరగ పూసివున్నాయి తుమ్మి వెట్టి, జమ్మి వెట్టి క్రొత్తగా పూసివున్నాయి నూరుగిరి కభిముఖంగా తిరిగి వున్నాయి. చిన్న చిన్న వెట్టికి ఏవో మేడిపళ్ళలాంటి మెరిసిపోయే పగుల అపరిమితంగా వున్నాయి. క్రిందినుంచి ఎండిన నేల వాసనలేవో వస్తున్నాయి. వాడు మధ్య మధ్య నంగి పొదల్లో వెరికి వెరికి ‘వైంట్’ పగులొసుకుని, చేత్తో పుట్టిని ఎర్ర నాటిన్ నోక్కా రెండు జేబులనిండా పోసుకుంటున్నాడు.

వెడుతూన్న కొద్దీ వాడిమనస్సు పులకితం కాసాగింది ఈ ఎండిన నేల వాసన, నీడలు ప్రాకిన పచ్చిక, నూర్చురస్మిపోకే మైదానం, ఈ వెట్టు, ఈ దారి, ఈ పక్షులు, ఈ పొదలు ఈ ఊగిసలాటే పూలగుత్తులు, దురదగొండి అడవి, అడవిబచ్చురి, తిప్పితీగెలు—అంటే తనకెందుకంటి ఇద్ద మో వాడు యెవరికీ నచ్చ చెప్పలేదు. ఇంట్లో ఉండిబుద్ధి పుట్ట

దనలు వాడికి. ‘నువ్వు వెట్టి వెంటి, గట్టి వెంటి ఊరికి తిరుగుతూ ఉండరా’ అని వాళ్ల నాన్నకమక అనేటయితే భరే బావుంటుంది వాడికి. అలా అయితేనా ఈ విరగ పూసిన పొదల క్రింద నుంచి, అడవిలో దూరంగా ఎగిరే పక్షుల్ని చూస్తూ, ఇలాంటి నాలుకారీని ఎంతదూరమైనా నడవగలడు. మధ్య మధ్య—వెదురు తోపులో వెదురు కొమ్మల కిరికెరల్లు సాయంకాలపు నీరెండలో మిమిసలాటే రంగురంగుల పక్షుల కలకలలు వినిపిస్తూ ఉండాలి.

అపూకేవలం ఈ ప్రకృతి సౌందర్యంతో పెనవేచుకుని గడిచిపోతోంది. ఒక ఋతువు వెళ్లిపోయి మరొక ఋతువు యెప్పుడొచ్చేదీ ఈ చెట్లలో, ఆకాశంలో, గాలిలో పక్షుల కూజోల్లో వెల్లడవుతూనే ఉంటుంది. ఋతువు ఋతువుకీ ఇచ్చానుతనదిలో వచ్చే క్రొత్త మామూలు గమనించగల గ్రాహ్యత వస్తోంది వాడికి. వెట్టులో, చెట్లలో, నదుల్లో, భూమిలో, ఆకాశంలో, పుష్పల్లో, ఫలల్లో ఎలాంటి పరివర్తన వచ్చేదీ వాడు బాగా తెలుసుకున్నాడు. నీటన్నిటి తోటి సన్నిహితత్వం వాడికి చాలాయెవం. ఇది ఏదీలేని జీవితాన్ని వాడు ఊహించుకోలేదు. అపురూప దృశ్యాలను చూస్తూ వెరుగుతున్నాడు. గ్రీష్మంలో—పగలల్లా ఎండ మాడ్చి మాడ్చి, ఉక్క వెట్టి, ఉక్క వెట్టి చివరకు దిక్కుకనుండా కాకుకమ్మకుని వచ్చే మేఘాల గంభీర సౌందర్యం, సంతోషో పోనాదంగా మైదానం మీది ఆకాశంలో రంగురంగుల మేఘాల క్రిడలు, భాద్రపదిమాసం చివరలో తెల్లపూలతో నిండి తెల్లగా కనిపించే మాధవపురం ఏటి లంకల ప్రదీప్తమా, వెన్నెల రాత్రుల్లో చిన్న చిన్న నుడిచెల్లా కనిపించే వెదురు జాంపాలు—నీటన్నిటి అపురూప విశాల సౌందర్యం, అపూవచ్చే వికసిస్తున్న, ఉత్సాహపూరితమైన అపూ అనాది మృద

యంలో ముక్కుపోయింది. వాడిలో సౌందర్య శృంగులు కకలెంచింది. వాడి చెవిలో రహస్యంగా అమృత దీక్ష మంత్రాన్ని ఉపదేశించింది. అపూ జీవితంలో ఎన్నడూ ఈ శత్రుణును మరిచిపోలేదు. కాళ్ళకి సౌందర్యోపాస దీక్షను తనకు తెలియకుండానే విశాల ప్రకృతి మెల్లి మెల్లిగా వాడిచేత స్వీకరింప చేస్తోంది.

సరిదంగా దగ్గర ఎవరో చేపలు పట్టుకుంటున్నారని అపూ కాసేపు ఆక్కడ చూస్తూ నుంచున్నాడు. ఊలో ఓ గుడిబిద్దు గాడు ‘ఏకతార’ వాయిస్తూ, పాడుతూ బిద్దు మెత్తుకుంటున్నాడు. అది అపూ కొచ్చిన పాటే... సాతాని తాత బాగా పాడతాడు.

మరీపూర్ ఊలోనుంచి వెతుకూంటే వారి ప్రక్కన చిన్న పాకలో ఓ బడి ఉంది. పిల్లలు దీర్ఘాలుతీస్తూ, రాగధోరణిని ఎక్కాలు చదువుతుంటే, కాసేపు ఆక్కడ నింటూ నుంచున్నాడు. పంతులు పెద్దవాడేంకాదు. తను ఊళ్లో ఉన్న ప్రసన్న పంతులుగారి కంటే చాలా చిన్నవాడు.

మరొకసంగతి వాణికి మాటిమాటికీ గురుకు రాసాగింది తానినా పెద్దవాడయిన నేనే. చిన్న నాడుకాడినా చిన్న వాడయినట్లయితే అమ్మ ఒక్కడిని ఇక్కడికి పంపించేదేనా?... ఇహనిప్పుడు ఊరికి ముందుకు పోవటమే చెయ్యవలసింది. అదీ కాక వచ్చే నెలలో సరిగా ఈ రోజున తాము ఎంతో దూర నేకాని కక్కడికో వెళ్ళిపోబోతున్నారని...

అపూ గంగానందపూర్ చేరుకునే సరికి ప్రాదు బాగా పడమరకు తిరిగిపోయింది. ఊలో ఆమెను వెల్లేసరికి వాడి కక్కడిలేని సిగ్గువచ్చి పట్టుకుంది, ఎవరికీనీ తెలియని మాడలేకపోయాడు. క్రమపథి ఎలాగో వారికేనీమాస్తూ మాత్రం ఎడవసాగాడు. అందరూ తనవైపే చూస్తున్నారనిపించసాగింది-తాను ఇవాళే వస్తున్నట్లు ఏమిటో ఇది వరకే అందరికీ తెలిసిపోయినట్లు-వార్తొప్పుటి వరకు ఆమె ఆ అబ్బాయే, అవచ్చే అబ్బాయేచూడు, చూడు! అని అనుకుంటున్నట్లుగా గోచింది. తన మాటలో కొబ్బరి చిప్పలు ఉన్న సంగతికూడా వాళ్ళకందరికీ తెలుసు వల్లే ఉంది. తన మేనల్లభర్త కుంజనక్రవ రీగారిలు ఎక్కడోకూడా ఎవరినీ అడగలేకపోయాడు.

చివరికి ఒంటరిగా కనిపించిన ముసీలా నిడమ అడిగితే, అవిదాయలు చూపించింది. ఇంటికి వీధి వెళ్ళున మునుగుగడ ఉంది. ముందు వాళ్ళలోకి వడిలే ఎవరూ కనిపించలేదు. ఒకటి రెండుపార్లు దగ్గాడు. నోగు తెరచి మాట్లాడటం మాటలేనా యేం? తా

దేశసౌభాగ్యానికి జాతీయ ప్రోత్సాహము ఎంతో అవసరం

అలాగే ఆంధ్రభూభృద్ధియనికి ఆంధ్ర సంస్థలను ఆంధ్రులు ప్రోత్సహించుటకూడా చాలా అవసరం.

ఎల్ల వేళలా మిత్రోగ్య రక్షణకు వలయు సమస్తములను సరసమైన ధరలకు విక్రియించు ఏకైక ఆంధ్ర సంస్థ

స్వామి సన్స్

ముందుల వ్యాపారులు

అగ్రీడ్ హిడ్డు, చౌదరాబాదు, (దక్కా.) ఫోన్: 5498

కలా ఎంతసేపు ఆ ప్రైవేటు పుస్తకాలను పే ఎంజిలో నిలబడి ఉండాలో అంతపట్టటం లేదు. కానీ కాసేపటికల్లా పదవిమిది పంథో మృదల్గే నల్లని యంతరి ఒకామె, విదో పని మీద బయటికివచ్చి, మెల్లలూ అడుగు పెట్టగానే - గుమ్మం దిగి చూడ చక్కని వాడు, ఇదివర కెప్పుడూ ముక్కు మొహం ఎరగనివాడు అయిన ఎవరి అబ్బాయో, చిన్న మూట ఒకటి పట్టుకుని, సిగ్గతో. వెలు కుతో నుంచుని ఉండటం చూసింది. యంతరి విన్నచోటూ, "నువ్వు ఎవరి అబ్బాయిని నాయనా? ఎక్కడినుంచి వచ్చావ్?" అని అడిగింది. అప్పు అ మాయకం గా ముందుకువచ్చి, ఆతి కన్యమిద- "వాడి... నురీ... అదే ... నిశ్చిందిపురం. .... వాడేరు .. అప్పు..." అన్నమాటలు ఎలా అయితే యేంపలకగలిగాడు. రాకుండా ఉంటేనే కాకుండా అనిపించింది వాడికి. తానిలా తలవని తలంపుగా వచ్చి నందుకు ఆత్రయం కలుగుతుంటుందో! లేని పోని తెడద ఏదెక్కడినుంచో వచ్చిపడ్డా జేమిటి అనుకుంటుండేమా!... అది అలా ఉండగా- ఇలా తెలియని చోటుకొచ్చి మాట్లాడటం ఇంత కన్యమని ఇదివరకెవరు ఎరుగుదురు? వాడికి ముచ్చటలు పోయాయి.

కానీ ఆ యంతరి వెంటనే గబగబావచ్చి చెయ్యిపట్టుకుని ఎంతో ఆదరణ చూపుతూ తనని వనారాలోంచి లోపలకు తీసుకెళ్లింది. తన ఆమెకు- నాన్నల జేమం అడిగింది తన గడ్డం పుణుకుతూ ఎంతో ఆదరణగా మాట్లాడింది. అక్కను ఎప్పుడూ చూడకపోయినా తలపుకు తెచ్చుకుని, కంట తడిపెట్టుకుంది. తన చాక్కా ఆవిజేవిప్పి, ముఖం కడిగి, పోకి కువ్వాలతో కుడిచి, చప్పునల్లి ఓ గానెకు పంపదార వర్షతో చేసి తీసుకు వచ్చి ఇచ్చింది. ఆ త్రి తాననుకున్నట్లులేదు చిన్నదే. రాజీవుడి అక్కకం తె కాస్త పెద్దది, అంతే.

ఆ త్రి తనకేసి, ఎ గాడి గా చూస్తోంది. కేలువిడిచిన తన మేనల్లుడు ఇంత చిన్న వాడు, ఇంత ముద్దుటగా ఉంటాడు, అని ఆ త్రికు ఇంతకుముందు తెలియదలే ఉంది. అంచేతనే ప్రక్కయింటి ఆవివ ఎవరో వచ్చి, ఈ అబ్బాయి యెవరమ్మా అని అడిగే వరికి, ఆమె సగర్వంగా, "నా మేనల్లుడు. నిశ్చిందిపురం. మా పేసరిండిగారి మనుమడు. చాలా దిగిరవాడే, అయినా యెప్పుడూ ఆటే రాకపోకలు లేవు" అని మల్లీ పగ ర్వంగా ఆ పూముఖంకేసి చూసింది. చూడు నా మేనల్లుడు రాజకుమారుడిలా ఎంత చక్కగా ఉన్నాడో, నేనెలాంటి కంకింలావానో, మాకోత ఎలాంటిదో

ఇప్పుటికై వా గ్రహించు- అని ఆ మాపులో భావం. సంపదాక మంజ కక్తవర్తి ఇంటికి వచ్చాడు, గండుమొహం ఆరిడిది. చూసే ఏ శూద్రుడో అనుకోవలసిందే. ఏన్నేకుంటాయో ఎవరూ చెప్పలేరు. వాళ్ళు ఆత్రని. చూడగానే వాడి కం త సి గేసిందో, మామయ్య మొహం చూడగానే వాడికంత భయం వేసింది. చిన్నప్పుడు తాను వదువు కున్న ప్రపన్న పంతులుగారి ముఖంలా ఉంది. 'నువ్వు చాలాగడిదేరి వాడివిలా ఉన్నావే' అని ఇతడు ఇప్పుడే అనేస్తాడా అని పించింది.

అప్పు మర్నాడు ప్రాధున్నే లేచి. కాస్త ఈ వీధి ఆ వీధి తిరిగివచ్చాడు. చుట్టూ అడవి. గడ్డి ఎక్కడా మొలవటాని! సందులేనంత అడవి. ఇక్కడోక యిల్లు, అడవిచుట్టూ ఉన్న దారి తిరిగివెళ్లిగా, వెళ్లిగా మల్లీ అక్కడోక ఇల్లు. చాలా చోట్ల కొన్ని యిల్ల ముంగిళ్ళలో మంచె దారి. తన ఈడుపల్లెలు నలుగురయిదుగురు అడుకోవటం చూశాడు. కానీ, వాళ్ళందరూ తనకేసి, నోరు తెరుచుకుని చూడటం మొదిలేట్టారు.

వాళ్ళతో పావాసం చేసుకుందామని ప్రయత్నించటం మాట అలా ఉంచి- ఆసలు వాళ్ళ ముఖాలకేసే చూడలేక పోయాడు. ఆత్రయ్య గారింటికి తిరిగి రావటం ఎప్పుడో అన్నదికూడా చిక్క. ఇంటిదగ్గరయితే ప్రాధున ఇలాంటిప్పుడు తిరిగివేసి, ఏమిచాయో, మరమరాలో, లేకపోలే చిద్ది అన్నమా అడిగి పెట్టించుకు తినేవాడు. మరి ఇక్కడ ఏమి పెడతారా? రాత్రి అన్నం తినేప్పుడు పాలతో పాటు- పంజీమకూడా కొనుక్కుని వచ్చి పెట్టారు. ఇవారే ఇప్పుడే ఇంటికి వేదిలే- 'ఏదీ! తిండి రంధేసలే వుంది, ఏదయినా తిందా నునే ఇంత పెందరా? ఇంటికి తిరిగివచ్చా' డని అనుకుంటారేమో! ఇప్పుడేమి చెయ్యటం! వద్దు, ఇప్పుడింటికి వెళ్దాడు. ఇంకా కాసేపు అక్కడా ఇక్కడా తిరిగి, ఏక ముగా భోజనాలవేళ! కాస్త ముందుగా వేదిలే పరి! కొత్తకోళ్ళ ఇంతసేపూ వీధులలో అయితే మాత్రం ఎక్కడా మంచోటం? అడుగులో అడుగులు వేసుకుంటూ చివరకి ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు.

శుద్ధమైన కాఫీ

సువాసనగల మంచి కాఫీ

మీరు మలభంగా కొనగల ధరకు!

Stanes

స్టేన్స్ ఎస్టబ్లిష్మెంట్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

హైదరాబాద్

స్టేన్స్ ఎస్టబ్లిష్మెంట్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
హైదరాబాద్
మీకు ఎన్నోకప్పుల కాఫీయగును: ప్రతి
కప్పుకీ స్టేన్స్ పేరుచూచి మరీ కొనండి. పాలకా
కాఫీకంటే అదే మి గాఢం. స్టేన్స్ ఎస్టబ్లిష్మెంట్స్
ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ గారి వారసత్వ స్వాక్రేయ
నది ఫ. 1, 3, 1, 14 & 20 హిందూ
అండ్ లిమిటెడ్

ప్రతియొక్కరు
కొనదగు చక్కని కాఫీ!

ది యునైటెడ్ కాఫీ సప్లై కంపెనీ లిమిటెడ్
కోయంబత్తూరు, దక్షిణ ఇండియా.

ఖమ్మం మెట్టు ఏజెంట్లు : మెసర్స్ ధాకప్పన్ జవరల్ సోర్సెస్, కపాశాబోర్డు, ఖమ్మం మెట్టు.
డిస్ట్రిబ్యూటర్లు: కొత్తగూడెం: మెసర్స్ ది కొత్తగూడెం కాలరీస్ కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ
లిమిటెడ్, కొత్తగూడెం.

ఏదేనివిషయంపై ఆమాయ కంఠమున నుండి ఒకటి రెండు పుచ్చుకుని, ఏదోమధురం వాటి లోపలికి వచ్చి, 'నంట అయిందా పెద్దమ్మా! వాక్కొస్తే పెడతావు?' అని కేకపెట్టి అడుగుతుంది. అప్పుడు మేనల్లి నంటింటోనంటే "ఎవరు? గుర్రం! కాదేమి, అయినా అవక వచ్చి పెట్టించుకు పెడతావు కానిలే" అన్నది. గుర్రం గిన్నె కిందపెట్టి, వసారా ప్రక్కనుంచుంది. జాటు ముగిసినట్లు జాటులా కలిగించి నట్లుంది. మానిపోయిన గుడ్డలు కట్టుకుని ఉంది. తలకు నూనెలేదు. నలగా ఉన్నదా ఆమాయ. అప్పుడు వైపు చూసి, ఏం గ్రహించిందో ఫక్కన నవ్వి ఆ గిన్నె తీసుకుని వెళ్ళిపోయింది.

"ఎవరమ్మాయి అత్తై?" అని అడిగాడు అత్త.

"ఎవరు? గుర్రంయ్యా? కానిది ఉండకాదు. వానికి తల్లి తండ్రి దొంగరాళ్లు. నివారణ ముఖర్తీగారి పెళ్ళాం — ఇదే ఈ ప్రక్కయిల్లు — నేలు విడిచిన పెత్తలి అవుతుంది. వాల్లింటోనే ఉంటూ వుంటుంది" అన్నదామే.

మర్నాడు ఆ సిద్ధిలని క్షరదొడ్డు కన్య, తనలో సావాసం చెసుకొని, నంట పెట్టుకుని ఉరింత మానిస్తూ తిప్పాడు. ఇంటికి నూనెలే వాటిలో ఆ దిక్కులేని కిక్కురేక బిడ్డలే కాకుండా ముగ్గురు ముగ్గురు ఏమిటో కిక్కురించి. అప్పుడు మాడగానే అదర కాదర ఒకే ముగ్గురే వోయింది. ఒడిసేదా దోరగా ఉన్న పొగడపకున్నాయి అప్పుడు వాల్లి తిద్దగిరి ఈ లోపుగా ఆ ఆమాయని గురించి ఇంకా కొన్ని సంగతిలు తెలుసుకున్నాడు. నివారణ ముఖర్తీ భార్య ఆ ఆమాయని సగా చూడడు. కానినీ, మాంచిది కాదు. 'పెత్తలి కా కానిది. పోలేరమ్మ. ఒక్కొక్క గోజాన రింజే పెట్టడు. వాల్లింటోనే వాల్లింటోనే అడిగి పెట్టించుకుని రింటూ ఉంటుంది. వాల్లింటోనే అనలు గంపంతి సంసారం. వాల్లింటోనే గడనకి గిటాగా వుంటే ఇంకా సరికూడా...' అని చెప్పింది అత్తి. గుర్రంయ్యానే ఆ కిల్లిని సావాసం చెసుకొని వెళింది అదికి. చిన్నపిల్ల. పాపం ఎవరూలేదు. దగిరకువెళ్ళి "ఒక్కో ఏమిటి దాచుకున్నావో ఆమాయ," అన్నాడు. గుర్రం గోంఠం పట్టు ఇకిరించి నవ్వి, 'నంటపై ఒడిమడచుకుని పరుగెత్తింది. దాని రింజే మానేసరికి అప్పుడి నవ్వు వచ్చింది. పరుగెత్తటంతో గుర్రం ఒక్కో పట్టి కింది పడిపోతున్నాయి. అప్పుడు వాటిని సరితూ 'పడిపోతున్నాయి, అన్న

పడిపోతున్నాయి, పొగడపకు తీసుకుపో ఆమాయ! నేనేమో అనసులే, తీసుకుపో అని కేకచేశాడు...గుర్రం ఆ పుట్టి కే మాయమైంది.

అప్పుడు తన కంఠమున నుండి మాడ్చుని ఉండగా గుర్రం దొడ్డి గుమ్మం లోంచి తొంగిచూస్తూ మల్లీ ముఖం చాటుచేసుకుంటూ ఉండటం గమనించాడు. అప్పుడు తనని చూడగానే మల్లీ ఇకిరిస్తూ నవ్వింది. అప్పుడు రేచిమించుని, "ఉండు ఒక్క పరుగలో పట్టుకుంటాను నిన్ను" అంటూ గుమ్మం దగిరకు పరుగెత్తాడు. గుర్రం వెళ్ళి తిరిగి చూడకుండా తిప్పుగా వెళ్ళుతున్నా వైపుకి పరుగెత్తింది. కాని అప్పుడో ఎక్కడ పరుగెత్తిగలను? ఏం చెయ్యటానికి తోచక అక్కడ ఆగినాగానే అప్పుడు ఆమాయ కాటు అందిపట్టుకుని, "ధిరే పరుగెత్తరావో! వాలో పరుగెత్తరా మనే నవ్వు?" అన్నాడు. గుర్రం మొదిల్చో ధియం చేసింది, కొడతాడేమో అని... కాని అప్పుడు కాటు వదిలిపెట్టి ఇంకా అటలే అన్నట్లు నవ్వేశాడు. ఆ ఆమాయ మల్లీ అలాగే నవ్వింది.

అప్పుడు చాలా జాలేసింది. ఆ ఆమాయ నవ్వులో తనలో సావాసం కెయ్యాలని, అడకోవాలని ఉన్నదన్న భావం తోచింది అప్పుడు ముగ్గురే. కాని చిన్నపిల్ల. అసంగతి ఎలా చెప్పాలో తెలియక, తొంగి తొంగి చూస్తూ, ఇకిరించి నవ్వుతూ, పారిపోతూ ఉన్నాన్ని వ్యక్తిం చేస్తోంది. మరో పదితి తెలియదా అమ్మాయికి. ఈ ఆమాయ అచ్చగా తన అక్కలాగానే ఉంది. ఈయనలో అక్క మాదా ఇలాగే ఉండేది. ఇలాగే ఒడిసేదా కామంచితో, రింజేలో పొసుకుని తన యిష్టంవచ్చినట్లు తిరుగుతూ ఉండేది. ఎవరికీ తెలిసేదికాదు, ఎవరికీ కనిపించేది కాదు. అంత అరింజే. ఇలాగే అమాయకంగా ఉండేదనిపిల్ల అవ్వడు.

'ఈ ఆమాయతో ఎవరూ అడకోరా. కానేవు అడుకుంటే వావుండును నేను, పాపం అమ్మ వాన్నాలేని అమ్మాయి. తన యిష్టం వచ్చినట్లు తిరుగుతుంది' అనుకున్నాడు అత్త.

జాటువదిలె చెయ్యిపట్టుకుని "అడుకుందామా ఆమాయ? పద చెబువు గట్టికి పోదాంపద. అదికాదు. నవ్వుముందు పరుగెత్తు నేను పట్టుకుంటాను. ఈ పదనెట్లు ఎల్ల. రా" అన్నాడు.

కెయ్యి వదిలిపెట్టగానే గుర్రం ఇంక అక్కడనుంచోకుండా మల్లీ పగలగలిసింది. "సరేలే నట్లు. అయినా ఎంతదూరం లెడ

తాదా మాస్తాను. నిన్ను పట్టుకొరకలాతే అప్పుడు చెప్పి..." అంటూ దమ్ము లిగ బట్టి పరుగెత్తాడు. గుర్రం వెళ్ళి తిరిగి అప్పుడు పరుగెత్తుకు రావటంచూసి, తన బలం కొద్దీ పరుగెత్తటానికి ప్రయత్నించింది. కాని అప్పుడు కాస్త దూరం పరుగెత్తే సరి కలా ఆ ఆమాయ చిక్కింది. "వాగా పరుగెత్తటం చేయకున్నావే. అయితే యేం వాలో నవ్వు పరుగెత్తిగలవా? పద, 'దొంగ-కాపలావాడి అట' అడుకుండాం. నవ్వు దొంగవనకో. ఈ పదనెట్లుకాయ కొసుకుని పరుగెత్తుకున్నావని అనకో. తెలిసిందా. నేను కాపలాదాకాయ పట్టుకుంటాను. నిన్ను" అన్నాడు.

గుర్రం నవ్వుటం మానేసింది. ఈనక్కటి అచ్చాయిలో సావాసం అయితే వావుండు నని లోపల అనుకుంటున్నదేమో "చింతి గింజలు తీసుకురావా?" అని తల అడిస్తూ పెద్ద ఇదిగా అడిగింది అత్తని. కూర్చుల వాడలో పెరగటంవలన ఇలా మాట్లాడటం అలవాటయి ఉంటుంది. తను దోస్తో గోల్ల పిల్లలు ఇలాగే మాట్లాడతారు — అనుకున్నాడు.

మధ్యాహ్నం వాళ్ళ అత్తి పిలిచే గుర్రం వెనుక వెళ్ళునుంచి వచ్చింది. అప్పుడు తనటం అయినాక వాళ్ళ అత్తి... "అమ్మం రింటావా గుర్రం? అప్పుడు తిన్న విషయం చూచో. చేపల పులుసుంది, పప్పు నేస్తాను. అన్నది. గుర్రంయ్యా. 'అయ్యో, పాపం అది రింటం దని తెలిసే రెండుచేప ముక్కల్లుయినా వదిలిపెట్టేవాడినే' అనుకున్నాడు అత్త. గుర్రం మరుచెప్పకుండా, సిగ్గులేకుండా అప్పుడు విసరిముందు కూర్చుంది ఎక్కడ అమ్మం అడిగి పెట్టించుకుని. పప్పువేసి పిసికి చింతికి అంత అమ్మం తినలేక విస్తరి కిందకు తోసింది. అయినా అక్కడనుంచి లేచి నచ్చేట్లులేదు అప్పుడు అత్తి నవ్వుతూ, 'ఇంక తినొద్దు, లేచిరా, గుర్రం! అటూ అటూ తెలికి పాత్రున్నావో. లే. ఎంత అమ్మం కలిపి పాత్రావో చూడు. నీదంతా నిజమై అకలికాదే" అని, "ఆ పెత్తలి చూడు. అజ్ఞానపు పిల్లని, అన్నానికి రమ్మని పిలవడూ? పరాయిపిల్ల అయితే యేం, పసిపిల్లకదా!" అన్నది.

కనివారించాడు సిద్ధ్యరి అలయానికి అప్పుడు పూజచేయించటానికి వెళ్ళాడు. పూజారి బ్రాహ్మణికి పెద్ద పాడుగాటి తెల్లటిగడ్డం వుంది. మంచి నర్తకుల ముఖం అయినది. అయన కూతురు విరింతివు. ఆమెకూడా తండ్రితో వచ్చి, పూజకుకాత లసివనన్న అమరన్నా అవ్వకుడి చేదోడుగా ఉంది. "అలా దిక్షాని ఏమిటమ్మాయి? ఆ దా తో నీలు లేదు, మా వాన్నా పూజకి రేడ ఇవ్వాలి దక్షిణ"

విమర్శ

ఒక నాటక రచయిత, తన నాటకం రిహార్సల్స్ కు ఒక విమర్శకుడిని ఆహ్వానించాడు

“విమర్శకుడు నాటకం కొంతనేపు చూసి, మెల్లిగా కళ్లు మూసుకుని గుర్తు పెట్టి నిద్రపోయాడు.

ప్రదర్శన ముగిసిన తరువాత గాని రచయిత ఇది గమనించ లేదు.

“చూసి మీ అభిప్రాయం చెప్పమంటే ఇలా నిద్రపోవడం భావ్యమేనా” అని నిలదీసి అడిగేశాడు.

“ఏం ఇది మాత్రం అభిప్రాయం కాదా?” అన్నాడు విమర్శకుడు లేచి ఒళ్లు విరుచుకుంటూ.

అన్నదా ఆమోదము. “మా ఆమోదము ఇచ్చింది మొత్తం. అంతకంటే వాదగర్ ఇంకేమీ లేదు.” అన్నాడు అతడు. ఆ ఆమోదము కాసిని అరటిపళ్లు ఒలిచి ఆకులో పెట్టి వాడిచేతికిస్తూ “ఇందులో ప్రసాదం ఉంది. మారేడుపత్రి, కుంకుమ కూడా ఇచ్చాను. తీసుకోండి మీ ఇంట్లో ఆడవాళ్ల కియ్యి” అన్నది. పిళ్ల చాలా మంచివాళ్లు పాపం, వాదగర్ ఉన్నట్లయితే ఇంకో అర్థశాతము ఇచ్చేవాణ్ణి అనుకున్నాడు అతడు.

అర్థశాతముగారికి వచ్చి, ఆరుబయట వెళ్తున్నప్పుడు అతడు అర్థశాతము వాళ్లు చెప్పుకున్నాడు. ప్రక్కన నుండి వచ్చి యింట్లోంచి, నుండి మిమ్మముళ్లు కేలు వెయ్యటం వినిస్తోంది. “అమ్మో! కొట్టబోతున్నా! బాబోయ్ వాని పు బ్రద్దలై వెళ్తున్నానని. కొట్టాల్సిందే... ఆకేలతో పాటు మరొక కర్కశకం అరవటం కూడా వినించింది: “దొర్నానగ్గ రాలా! దరిద్రమేమిట! చాధురీగారికికి బొట్టు కాటుక పెట్టి భోజనానికి పిలిచారని చెప్పి తినివచ్చావా? అంత వాసిరితనమే? వారికిమీద గరిటకాల్ని వారపెడతానందు ఇవార, ఇంటింటికీపాటు అడిగి పెట్టించు

కుని తింటావ్ — అవేళ్ళే వాపసానులకై వా కళ్లు పోయినాయాయో! నేనేం పెట్టనంటున్నావా! ఎక్కడో లేనిపోని తదివనివి పోగయినావ్. ఇంట్లో నీకేం పెట్టటంలేదా? నిన్ను ఇవార—”

“చూశావా? ఊరంతా వివశజేట్టు ఎత్తి పాడుపుగా ఎన్నెన్ని మంటలున్నా దో! ఉన్నమాటంటే ఉన్నదే అచ్చిరాదంటారు—” అన్నది అతని అపూర్వమనస్సంతా గజబిజగా ఉంది. కళ్లు చెమ్మగిలి, కంఠం పట్టుకుపోవటం మూలంగా వైకి యేమీ మాట్లాడలేకపోయాడు.

మర్నాడు సాయంత్రం కాస్త ప్రాద్దుండగానే అన్నం తిని అపూ గొల్ల పీ థి కే సి వెళ్ళాడు. ఈ ఊరునుంచి వచ్చాకంట్ పొగాకుబళ్లు వెడుతున్నాయట. సాయంత్రం ఆటలోలో దేనిలోనయినా ఎక్కి కూచుంటే ప్రాద్దుపాడిచేవేళ్ళి వాళ్లునిశ్చిం దిపురంలో దిగబెడతారని మామయ్య క్రితం రోజునే చెప్పి, ఆయేర్నాటు చేయించాడు.

కాస్త మూరం వెళ్లి బ్రాహ్మణ పీ థి ముఠా తిరుగుతూ ఉండగా నుండి ఎదురయింది. ఆ ఆమోదము ఆడుకుని, సంజెపణ్ణిలో పు న ఇంటికి వెళ్తున్నాను అయ్యలదేరింది. “ఇంటికి వెడుతున్నాను ఇవార... రోజంతా ఎక్కడున్నావో? అడుక్కోటానికి కూడా రాలేకే!” అన్నాడు అతడు. నుండి తిమిరము నమ్మ నట్లుగా నవ్వుటంచూసి, “నిజం. నిజమే చెప్పుకున్నా, ఇదిగో ఇంకా చూడరాదు మాట? గొల్లకొరిక్ వాళ్ళింటికి వెళ్లి బండి ఎక్కుతాను. వాతో కాస్త మూరం రా, పంపించినదవుగాని” అన్నాడు.

నుండి అతడు వెనకాలే కొంత మూరం వరకు వెళ్లింది. బ్రాహ్మణ పీ థి చివర కొంత మూరం ఇళ్ళోమీ ఉండవు. ఆ భాల్లీ స్థలండాటాక గొల్లపీ థి. నుండి ఆ భాల్లీ స్థలం వరకు వచ్చింది. అతడు తోడు కున్న ఎర్ర చొక్కాని వేలితో చూపిస్తూ “ఈ చొక్కా యెంతి?” అని అడిగింది.

అతడు నవ్వు మొహంపెట్టి, రెండు రూపాయలు. నీకు కావాలా? అని అడిగాడు. నుండి ఇకలిస్తూ వచ్చింది. అంటే నవ్వు ఇవ్వారే కాని ఇప్పుడే...

తలుక్కున ఎదుటికి చూచేసరికి మైదానం చివర చెట్ల మధ్యనుంచి మాత్రం సంజె వెలుగు కనిపించింది. వచ్చేసెలలో సరిగా ఇదే రోజున తాము ఎక్కడికో, ఎంతో మూరం వెళ్లి పోతాంకదా అన్న సంగతి ఊరికేనే తెలుపుకువచ్చింది. తర్వాత నుండి క్రితో “ఇంకా రావద్దు, వెనక్కి వెళ్లిపో నుండి, చాలా మూరం వచ్చేవావ్. మీ ఇంట్లో మళ్ళీ తిడతారేమో! వెళ్లు కళ్లు. ఈ పారివచ్చినప్పుడు కనిపిస్తాననే, ఏం? బహుశా ఇంకా రానేమారే. మేము వైకాఖ

మానంలో కాకి వెళ్ళిపోతాం. అక్కడే ఉండిపోతాం” అన్నాడు.

నుండి ఇంకోసారి మళ్ళీ అలాగే వచ్చింది. ఆ రోజున చతుర్థి, పౌర్ణమి ఏదో అలాంటి రోజు. వాడి దివరకప్పుడూ ఇక్కడికి రాలేదు. కాని చిన్నవాటి తన ఈ మొదటి ప్రయాణపు చిత్రికపు వాడికి చాలా కాలం వరకు గుర్తుంది. ఎదుట నూటిగా మైదానం చివర మూరంగా చెట్ల సందుల నుంచి పూర్వం నుండి వైకి వస్తున్నాడు. చతుర్థికి తండ్రిగారే నేనా! వాడికి జ్ఞాపకం లేదు. వెనకాలే ఆ వెర్రివాగులపిల్ల, దిక్కు లేనిపిల్ల, చింకిరి కాట్టు చిన్నపిల్ల తనని పంపించటానికి వచ్చింది...

(ఇంకా ఉంది)

PBY-32 TEL

ఇతడు
యౌవన
సత్తువను
కార్యసిద్ధిని
పొందుచున్నాడు
ఎందుకనగా ఇతడు

బైల్ బీన్స్

అదనపు నుఖవిరేచనకారిని
సేవించుచున్నాడు.

అన్నయ్యనైతే బిన్న బాక్సరేత ఆహారిత
అదివని. జగత్ ప్రసిద్ధమైనది. ఇది విరేచక
లక్షణము, మంద్యము, అక్షయము, కారణ
వారసు పారద్రోలము, ఇంతేగాక, బైల్ బిన్న
మీకు జీవకమును గలిగించి ఆదమక జీవకమును
కార్యసిద్ధికి అవసరమును కనబరచుచు
గలిగించు వల్ల విజయనైవేద్య సహకారమును
గలిగియున్నది. బైల్ బిన్నను విజయమున
సేవించుటను ఇప్పుడే ఆరం
భించుడు, మరి మీకు
ఎప్పుడూ అక్కడితో
ఇంకా ముందుకు
మీరు అవునైన
బైల్ బీన్స్
కొరకు నమ్మకంగా
చూచుకొనుడు.

మందుల పావులందు దొరకును

మద్రాసు పోస్ట్ ఏజంట్లు: దాదా శి
కంపెనీ, పార్కు రోడ్ మద్రాసు-8

గ జ దొంగ

జయంతి శ్రీరామమూర్తి

కొట్టిన మెయిలులో అడుగుపెట్టినప్పటి నుంచి నా మనస్సు మనస్సులా లేదు. కారణం కోరికల క్రితమే రిజర్వ్ చేయించుకున్నా, పై తెరే నాకిచ్చిన రైల్వేటాకెట్ మీద పట్టరాని కోపం కలిగింది. వాదించి క్రింది తెర్రు సంపాదించుకోవానుకున్నాను గాని, భార్యా పిల్లలతో వచ్చిన బోటి ప్రయాణీకుని నైకి ఎక్కించడం దాగుండే దివి మానేసేను ఇంటిలో ఆయనా, అనిదా కలిసి రెండు తెర్రులమీదా పడుపులా అసీ పరచివేశారు. పిల్లవాళ్లు ముగ్గురూ అసీ పనిగా అల్లరి చేస్తున్నారు. ఆమె వాళ్లని వదిలేసి రిలలో పూచెండు ముడుచుకునే ముస్తాబులో ముణిగివుంది. ఎడమచేతిలో అద్దం పట్టుకుని, కుడిచేత్తో కయ్యర్లంగా సిగ్గ పట్టుకుంటూ, ముఖం ఎటూ యిటూ త్రిప్పుకుని తన అందానికి తానే ముగ్గురాల వ్రతతోందా అనిపిస్తోంది. ఆయన న్యాయుడే పడలో రిలదూర్చి ప్రపంచాన్నే మరచి పోయినట్లు కనిపిస్తున్నాడు. ఇక, నేనెక్కడ చూస్తున్నానో వెరే చెప్పాలా? ఆమె కేవలం అందగత్తె అని చెప్పడం ఆమెకు తీరని అపచారం చెయ్యడమవుతుంది. కేవలం కంలలో ముడుచుకుంటూ, వుండలో తెలియదుగాని, మానసికంగా కేవలం అందరినీ తెలుసుకున్నాను. ఆమె కళ్ళకి పెట్టుకున్న కాజల్ గాని, ముడపుగా చుట్టుకున్న సిగ్గ తీరగాని, ముచ్చటగా కత్తిరించుకున్న ఇంచుడు మెడగాని - ఏం చూసినా ఆవిడ పొండికొక్కాపాకురాలు అని చెప్పి తీరుతాయి.

ఉన్నట్టుండి రైలు కదిలింది. పిల్లవాళ్లు కిటికీలోంచి బయటకు తొంగిచూస్తూ తిరిగి నేడో అడుగుతున్నాడు. ఆవిడ వాళ్లని నివ్వమో తాను నివ్వతోంది. అలా నివ్వ నప్పుడు ఆమె పరివరన మూర్ఛకొంటి లోని అద్దంలా తిరగిపోయింది. రైలు స్పీడు అందుకుంది. ఇంక మానం పట్టలేక “భాయిసాబ్! ఎంతవరకు మీ ప్రయాణం?”, అన్నాను. ఆయన ఒకసారి నైకి చూచి, “క్రి నగర్” అన్నాడు ముఖావంగా. మళ్ళీ ఏమీ ఎరగనట్లు చేపరు ప్రపంచంలో మునిగిపోయాడు.

కొప్పపట్టికే కాళ్ళింకా భోజనానికి

తయారయ్యారు. తెచ్చుకున్న క్యారియరు తీసి ఆయన నన్ను దిగి రమ్మన్నాడు. నేను ముందు తెట్టుపరి చేసినా కడకు దిగి రాక తప్పలేదు. నేను సిగ్గుపడుతున్న కొలది ఆయన నాతో మాట్లాడడం మొదలు పెట్టేడు. భోజనానంతరం చాలాసేపు అనిల్ బాబు ప్రక్కనే కూర్చున్నాను. ఆ రాత్రి పన్నెం డింటి నరకు ఆయనతో చాతాభాసికొక్కే మహద్భాగ్యం నాకు కలిగింది. ఆయన ఢిల్లీలో పెద్ద వర్తకుడు. వ్యాపారమూ, అందులోని లోతు పాతులు, ప్రభుత్వ విధానాలకు, వర్తకపు రీతులకు గల సంబంధమూ ఆయన నాకు చక్కగా తెలియ జెప్పేడు.

అది విన్నాక వర్తకమూ ఒక మహా కాస్త్రమే అనిపించింది నాకు. విమర్శల పండువర ప్రకాశికలూ, లోక నిధిలోని ధర్మలూ అసీ గురించి ప్రసంగించుకున్నాం ఆయనకి అనేక విషయాలు తెలుసు. ఏ విషయమైనా తీర్మానంగా విపులీకరించ గల కాఖ్యతిర. రూపానికి రూపం, ధనానికి ధనం ప్రవృత్తలంగా వున్నాయేమో ఆయన జీవితం నందనననం గాక ఏమవుతుంది? చాటన్నిటిని మించిన మహత్తర సంపద ఇంకొకటి ఆయన సామ్యం. నా ఇరవయ్యేళ్ళ జీవితంలో—ఇన్ని దేశాలు తిరిగినా, నే నంతటి రూపవతిని చూడలేదంటే అతి కయోక్తి కాదు. అనిల్ బాబు అప్పుడు నా మాట అడిగారు. నేనూ శ్రీనగర్ వస్తున్నానంటే అనందించేరు. “రిలండ్ టిక్కెట్టు కొన్నావు గాని లేకుంటే పతాన్ కోట నుంచి మాతో విమానంలో వచ్చువు గదా” అన్నారు. “భావించండి, శ్రీనగర్ లోనే కలుసుకుందాం” అని దాటేశాను. నేనారాత్రి పైబెడమిడ, పశ్చిమన్న నన్ను మాటేగాని, విద్రేమాన్న ఆవిడముఖంలోని కళాకాంతులకు ముగ్ధుడై దొంగచాటున తొంగిచూస్తూనే గడిచేను.

మరునాడు పతాన్ కోటలో ఎవరిదారి వారిడయింది. అనిల్ బాబు విడిపోతూ ఢిల్లీ లోనితన అడ్రస్ కార్డు నాకిచ్చేరు. ఆవిడ

ఆ తనావపెట్టిన ‘నమస్తే’ తువాటికీ తురపు రాదు. ఇంతకీ అక్కర్లేకరమైన విషయ మేమంటే మళ్ళీ నేనూ అనిల్ బాబు సంసారం క్రి నగర్ లో చకాన్ బోటు లో తిరుస్త పడాలి. అలా జరగడం ఋణానుబంధ మనే చెప్పాలి. లేకుంటే శ్రీనగర్ లో ఎన్ని బోటు లేవు? పోర్టుకు నన్ను అక్కడికి తీసుకు వెళ్లాలా? అబోటు చేరు ‘నసిబ్’. దానియజమాని ఆ య్యారో భాన్ కను బొమ్మలు పెరసిన వ్యధుడు. జీవితంలోని ఒడుదుడుకుల కన్నా బోల్లలు కొట్టివేచిన వాడతని నుడుటిమిడి ముడతలే చాలు కున్నాయి. అతడు నన్నా హానినించి గది చూపించేడు. అబోటులో మొత్తం ఆరు గదులున్నాయి. అయిదింటిని అనిల్ బాబు సంసారం తీసుకున్నాడు అనిల్ బాబు నాగంతు నివసదగానే బయటకువచ్చి “భాయిసాబ్” అని చేయికలిపి, “కల్యాణ్” అని కేక పెట్టేరు. ఆ విడి కూడావచ్చి “నమస్తే” అన్నది. ఇంతలో పిల్లలు ముగ్గురూ వచ్చి “అంకుల్, అంకుల్” అని నన్ను చుట్టేసేరు. వాళ్లని పనిమనిషి విడదించి తీసుకు పోయింది. రెం డో ఆ లో చ న లేకుండా నేనాగడిలో వుండిపోయాను.

మరునాటి నుంచి నేను శ్రీ నగర్ సరి సరాలన్నీ తిరగడం మొదలుపెట్టేను. చాల్ లేక, మాస్టరల్ లేక, కింకరాచార్యు కొండ, జీలంపడి, చిహ్నాహుసీ, విహద్ బాగ్, హరిమూర్ బాగ్ చూసినవే చూడడం కార్ల రిగేలా తిరగడం. ఎంతవెడలినా నేనూ హించుకున్న అందమంతా నాకు చకాన్ బోట్ ‘నసిబ్’ లోనే వుందా అనిపించింది. దివారాతలు అనిల్ బాబు దింపతుల పాన్సిగ్యంలో గడపాలని వుండి కాని, వాళ్లద్దరూ ఎప్పుడో కాని బోటులో వుండను. ఉదయమే ‘ఆయా’ పిల్లల్ని బయటికి తీసుకుపోతుంది. అటుపిమ్మట భార్యాభర్తలు తమదారిని తాముపోతారు. ఒక్కొక్కప్పుడు జీలంపడి గట్టున గుర్రాలమీద ప్యారిచేస్తుంటారు ఇంకొకరి ఇద్దరూ కలలు కలకు చేపలు పడుతుంటారు. మరోమాటు పికా రులో పడుకుని రంభా నలకూ బరుల్లాగ విహరిస్తుంటారు. నేను ప్రక్కవాటన తిరచు పిళ్ళని పరికిస్తూనే వుంటాను. ఏ చేపం చేసుకొన్నా ఆవిడ చూడ ముచ్చట

గానే వుంటుంది. ఏ బట్ట అయినా సరే అవిడ వొంటిమీద రాణిస్తుంది.

ఒకరోజు పాయంత్రం నేను నాలుగింటికీ బసకు వచ్చేసేను. అవిడ బోలు టాపు మీద కుర్చీలో కూర్చుని బాగుగాటి నీలం నీటిమీద వూపుతూ వినోదిస్తోంది. ఎన్ను చూసి చిరునవ్వుతో “ఈ పేళ్ళ పెండలాడే తప్పేనేరే” అన్నది.

“అవును. అనిల్ బాబు రేరా” అన్నాను.

“రేరు. వొంట్లో బాగాలేక డాక్టరువద్దకు వెళ్ళేయి” అన్నది. ఇంతలో అవిడ నేలా నిగో చేప అతుక్కుంది. అవిడ దాన్ని పైకి తీసి, విలవిలలాడుతూంటే నవ్వుతూ, దానికి ఉపరాధక చాచి సిద్ధమైపప్పుడు నీటిలోకి విసిరేసింది. అవిడ ఇలా రెండుసార్లు చేసేక, జీవహింస సహించలేక అన్నాను—

“కల్యాణీదేవి! ఇదేం న్యాయం, దాన్ని చాచానియ్యరు, బ్రతికానియ్యరు?—

ఆమె పకపకలాడుతూ, “అజ్జీ నాకు పగదా. నిజానికి నాకు దీన్ని తివాలనికొడు నేలంపేస్తే, మేం మర్రిమాంసాలు తిసం కూడాను. దీన్ని చావు పర్యంతిమూ తీసుకు వచ్చి, జీవనిష్ఠదానం చెయ్యడంకన్న, పాపం, ఈ జీవికి నేను చెయ్యగల మేలే మిటి? ఆఖరికి మన బతుకూ యిం లేకదా దేవుని కేతిలో?”—అంది. నిజానికి అవిడ కళ్ళు నాకుండానే నేలంపేసి లాగుకున్నవా అనిపించింది.

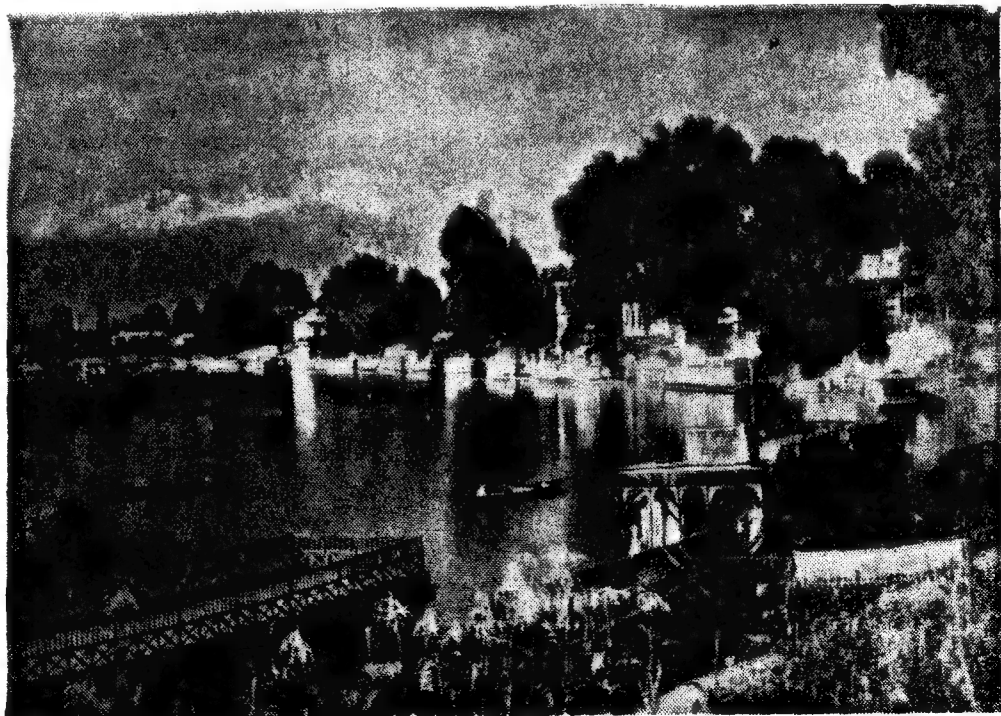
మరునాటి ఉదయం అనిల్ బాబు ఎన్ను పిలిచి “ఒక చిన్నపని చెయ్యాలి. అధ్యంతరం లేదుగదా” అన్నాడు. ఆశ్చర్యపడుతూ, “తప్పకుండా చేస్తాను” అన్నాను. ఆయన పాదరంగా యిలా అన్నాడు. “ఈ పేళ్ళ నా వొంట్లో బాగాలేను. డాక్టరు బతుకుకు కదిలబద్దన్నాడు. మీరు కొస్తే పల్లాగ దీదీతో (పోదరి) షికారుకు వెళ్ళి రావాలి”—నా మూలాన ఆమె దినచర్యకి ధిగం కలగడం వా కిష్టం లేదు—

“సరే, అల్లాగే వెళతాను” అని వాప్స కున్నాను.

కల్యాణీదేవి ఆ ఉదయం నామరంకుచీర కట్టుకుంది. అదేరంకు సిల్క్ బాకటు. దాని చేతులనిండా ఎంబ్రాయివరీతో అందిం గాకనబడుతోంది. కళ్ళనిండా కొజల్ గోళ్ళి రంకు, చేతులకు ఆగుజగుల బంగారు గాజాలు. విజంగా ఆమె అలంకరణ చూచి చాలా ఆశ్చర్యపడ్డాను. పరాయినానితో షికారుకు బయలుదేరడం, ఇంతటి వేషధారణ నాలో సంకేహంకురాలను నాలుగున్నాయి. మేము మెల్లగా దారే సరస్తీరాన ఎదురున్నాం. ఆమె మధ్య మధ్యన ఆగి నీళ్ళల్లోకి తొంగి చూస్తోంది. నీటిలో ప్రతిబింబిస్తూన్న కొంపభిక్షురాలు ఆమెను ఆకర్షించివుంటాయి. ఒకప్రక్కన ఉన్నతమైన పర్వతగ్రాలు, ఇంకొకప్రక్క గాగమైన సరోవరం. నా

మనస్సు ఎటువెనుగోందో నాకే తెలియదు ఉన్నట్టుండి కల్యాణీదేవి ఆ చెరువుగట్టున కూలబడింది. ■ ఖరీదైన దుస్తులకు లెక్క చెయ్యకుండా, ఆ గడ్డిలో, మట్టిలో అలాగే ఇతికిలబడింది. చీరని మోకా? దాకా ఎగ దీసుకుని, కాళ్ళు నిళ్ళల్లోకి ప్రేలాడేసింది. ఇదంతా గమనిస్తూన్న నా ఆశ్చర్యాన్ని గుర్తించి. “ఇక నాకు సరదా. ఈ నాడు నాసనంటే నాకెంగో యిష్టం.” అంటూ కాళ్ళు ఆపించడం మొదలుపెట్టింది. నీటిలో రేచిన అలలకు తామరాకులా పడగలా విప్పిన పాముల్లాగ ఆకుతున్నాయి. గట్టున వున్న కప్పపిల్లలు ధియపడి నీటిలోకి గంతు తున్నాయి సమాసంగా ఆకుకుంటూన్న బాతుల గుంపు క్షేప్క, క్షేప్క అని అరుస్తూ దూరంగా ఎగిరిపోయింది. కల్యాణీదేవి మకి కాలి బొటన వేలితో ఒక పద్మాన్ని పైకెత్తి “మావండి - దీనికెంత గర్వమా” అంది. ఆమె పాదం నీటిలో నాని పడ్యపత్రాల కన్న తెల్లగా, అందింగా కనిపించింది నాకు.

“ఏది పడ్యమో, ఏది పాదమో తెలియడం లేదు,” అన్నాను. ఆమె దిలుకున్న నాకేసి తిరిగి, “మీరు కవులు కూడానా?” అంది ఆక్కడనుంచిలిన్నగా మేం నిమన్ బాగ్ కు వెళ్ళేం. అక్కడ కల్యాణీదేవి చాలా నీరుగునగా ఏవో పాఠేసుకున్నట్టు కనిపించింది. పువ్వులూక

కాశ్మీర సరోవరాల్లో నాకొక్కనాలు.

చేతులువేస్తూ పై అంతస్తుదాకా నడిచింది. అక్కడినుంచి నీటి జల్లులవైపు తిరిగి చాల్ సరస్సుని పరికిస్తోంది. జల్లుల కిటూ అటూ వున్న రంగులపూలు ఆమెను వశపరచు కున్నాయి. దీర్ఘంగా ఊపిరి పీలుస్తూ ఆమె యిలా అన్నది: “నిహద్ అంటే సుఖానుభవం - అనుభవించడమేదీ అందరికీ చేత కాదు” —

“ఇది మొగల్ చక్రవర్తుల సామ్య” అన్నాను.

“వారబడుతున్నాను. మొగల్ రాణుల సౌత్తింది. నూర్జహాన్ అంతటి త్రిలోకమందరి కాకపోలే జహాంగీర్ ఇందులో విహరించే వాడా?” అంటూ ఆమె ఆవేశంతో చెప్పింది. అప్పటికి మధ్యాహ్నమయింది. మూర్ఖుడు నడినెత్తిమీదికి వచ్చేడు. కల్యాణీ దేవికి టేం చూపించెను. ఆవిడ తొందరగా ‘వెదదాం, వెదదాం’ అంటూ బయలుదేరింది. గుమ్మంవద్ద కాపలావాడొక ఎర్రటి గులాబీతెచ్చియిచ్చేడు. ఆవిడతలలో పెట్టుకోబోతుండగా ఆ పువ్వు రెండుసార్లు జారి చీరకొంగులో చిక్కుకుంది. మూడోసారి “సహాయం చేస్తారా” అన్నట్లు నాకేసి చూసింది. నేను తీసుకుని వెళుతున్నా అమె సిగలో ముడిచేసు.

ఆ మధ్యాహ్నం భోజనంచేసి నాగడిలో కంటరిగా పడుకున్నాను. నిద్ర పట్టలేదు గాని, ఊటికలలు కంటున్నాను. కల్యాణీ దేవి నాలో భాండవదహనం రేకెత్తిస్తోంది. ఆమె చూపులు అంత వాడిగా ఎందుకుంటాయి? అదిగాని మనస్సుని వాడితాపులు కావుగదా! ఎంతమాట? అంత అందమైన, భవిష్యదేవ భర్త వుండేగా.....ఆమె కయ

నేమి, నా వయస్సేమి? నాది యౌవనావిర్భావం—ఆమెది పూర్ణ యౌవనం. ఆమెకు ముగ్గురు పిల్లలు. అయినా ఆమెసిగలో వన్ను పువ్వు పెట్టుమన్న సమయం నామెనడులలో స్థలం లేకుండా ఆక్రమించింది.

వాలుగింటికి కల్యాణీదేవి తలుపు తట్టి “తయార్?” అంది. “తయార్” అని లేచేను తడబడుతున్నా కాళ్ళతో. ఆమె ఆసాదం త్రిం నేను వర్షించలేనంత అందంగా తయారయింది. ఎర్రటి జాకెట్ చీర, ఎర్రటి ష్టా, ఎర్రని పట్టు చెదాపులు, ఎర్రని చేతి సంచీ, మెసలో కంపులహారం, కంపుల దుడ్డులు, తలలో ఎర్ర గులాబీ, ఆఖరికి వాచీ స్ట్రాపు కూడా ఎరుచే—ఆ పైన “ఈ సాయంత్రము కుంకుమ తోటలకు వెళ్ళాలి” అన్నది. మంత్ర ముగ్గునిలా అనుసరించేను.

ఆ సాయంత్రం కుంకుమ తోటల వద్ద జనం బాగావున్నాను. అందులో చాలా మంది జంటలే. చాలామంది మా యిద్దరినీ చూసి ‘జంట’ అనే అనుకుని వుంటారు వివాహికి ఓ సర్కార్ జీ, ఆయుర్భార్య జెట్లా పట్టాలు వేసుకుని మాకేసి తీక్షణంగా చూస్తూ చాలాసేపు దగ్గరలో నిలబడివున్నారు. మేం కదలకుండా ఒక తోటగట్టున కూర్చున్నాం. కల్యాణీదేవి రప్పవేయని కళ్ళతో కుంకుమ న్నా మొక్కల చివుళ్ళను చూస్తోంది. నేనామెకు ఎడమ ప్రక్కనవున్నాను. నా చూపులు ప్రకృతిలోని రక్తవర్ణానికి తాళలే కున్నాయి. ఆస్తమిస్తూన్న మూర్ఖుడుకూడా కొంచెల చాటుసుంచి అరుగు కిరణాలనే వెద జల్లు తున్నాడు. వాటికి ఎదుటనున్న కిలు రాలు, వాటి అంచువున్న నుండు ఎర్రగా

కల్యాణీదేవి మా మాటలు వింటూ ఉంది. ఆ కుంకుమపూవుల తాచీ ఆమె పరవశిత్వం చెందుతూంది. ఆమె వొంటిమీదనుంచి వచ్చే సువాసనలు నన్ను వశీకరణం చేస్తున్నాయి. మూర్ఖుడు ఆస్తమిస్తూన్న తూతుడానికి కుంకుమపూవులు రంగు మార్చుకుంటూన్నాయి. ఎరుపు, నీలి, ఊదా...తోటతోటకూ రంగు మార్చు! కల్యాణీదేవి విమోచిత నేత్రద్వయం వాటి వైచేలగ్నమైవుంది. నా చూపులు విలకడ లేక కలయ తిరుగుతున్నాయి. చిరుచీకటి పడుతోంది. కుంకుమ పూవులు సంజడిపాల్లాగ కాంతులు వెదజలుతున్నాయి. ఆదిపాలు ఆమె చెక్కిలిలో ప్రతిబింబిస్తున్నాయి. నా దృష్టి ఎంత యిత్తించివా ఆమె చెక్కిలిమీద నుంచి మరలటం లేను. ఆ నునుపైన కాంతి కలభాన్ని లాక్కోనే జ్యోతిలా వన్నాకరిస్తోంది. ఆ తూజాన నాలో రక్త ప్రసారం ఆగిపోయి వుంటుంది. నా మెదడు మంచులా గడ్డకట్టుకుని వుంటుంది. నాకు తెలియకుండానే నా పెదవులు ఏమి చేసేయో, ఆమె ఎల్లక్కోనాకో తగిలినట్లు ప్రక్కకు అదిరిపడడం జరిగింది. ఆమె తేరుకుని నాకేసి క్రూరంగా, దీర్ఘంగా, జాలిగా చూసింది. ఆ కళ్ళలోంచి నీరు ఏకధారగా కారుతోంది. నా తిప్పు నాకు తెలిపింది. నాలో కొండంత భయం కలిగింది. ఒక్కసారి ఆమె పాదాలమీద నాల బోయాను. ఆమె తటాలన లేచి నిలబడింది. ఈసడింపుగా, సన్నగా ఒక నవ్వు విసిరి, తోడ్చువైపుకు నడచిపోతూంది. నేనుఆమెను అనుసరించేను మానంగా. ఆమె టాంగాలో కూర్చుని “హూన్ థోట్ సీత్” అంది. నేనూ ఎక్కి ముందుకూర్చున్నాను. బోటు సమీపించగానే టాంగావానికి డెబ్బు లెద్దా

ఓం తత్ సత్

కే. టి. కృష్ణమూర్తి ఆచ్చారి గారి “మేల్మాయిల్ మందు”

ప్రపంచములో ప్రఖ్యాతిగాంచిన మేహ, కుష్టురోగ నివారిణి భయంకరమైన మేహవ్యాధివల్ల కష్టపడు వారలకు పునర్జన్మయిచ్చు అద్భుత వంజీవి మేహరోగ నివారణ మానె, లేహ్యము.

నల్లమేహ, ఎఱ్ఱమేహ, బీరణ, మేహరణములు, తిమిడ్లు, మతిమాంద్యము, కుష్టములు, ఏకైకారికము, మాతక వ్యాధులు, వాతము, గుల్మము, తెలుపు, ఉష్ణం, గ్రంధి, కాట్టచేతులు మంటలు, రక్తలహిసం, గజ్జి, ధురద, వీర్యవృద్ధం, మూలవ్యాధి, మంటిర్లకము మొదలైన అన్ని విధముల దురవస్థ వ్యాధులను అతి మలతముగా బోగొట్టెను.

40 రోజుల (1 మండంము) మానె. లేహ్యము 6-0-0 కపాల్ లచ్చు కలు వివరములకు కీల్లగురో చూడవచ్చును.

T. కృష్ణమూర్తి ఆచ్చారి డి సన్యు, 5/22, మేల్మాయిల్ పోస్టు (N. A. Dt.)

సందేశం; సందేశం

రెండు ప్రపంచ యుద్ధం ప్రారంభం కాగానే, బ్రిటీష్ సేనాధికారులు ముది, ఆఫ్రికాలో మామూలు ఉన్న ఒక సైనికోద్యోగికి ఒక ఉత్తర్యు అందింది యుద్ధం మొదలైంది కాబట్టి శత్రు దేశాల వాళ్లని వెంటనే అరెస్టు చేయవలసిందినది ఆ ఉత్తర్యులో ఉంది కొన్నాళ్లకి ఆ స్థావరంలో అధికారి ప్రభుత్వానికి జవాబు వ్రాశాడు:

“ఉత్తర్యు ప్రకారం ఏమగుదు జర్మన్లను, ముగ్గుగు జెలియన్లను, ఇద్దగు ఫ్రెంచివాళ్లని, ఒక అమెరికన్ ను అరెస్టు చేశాము. మనం ఏ దేశం వారిదో యుద్ధం చేస్తున్నామో వెంటనే తెలుపవలెను”

మనుకున్న నాకన్న ముంగుగా గూపాయి నోటు విసిరేసి ధర్మ గదిలోకి దూసుకుపోయింది

నా గదిలోకి వెళ్లి తలుపులు గట్టిగా బిగించుకున్నాను ఎక్కడ అనిల్ బాబు వచ్చి బయటకు లాగుతాడోనని భయంగా వుంది ప్రపంచంలోని ఏ శిక్షకానికీ సిద్ధమయ్యేను కాని, అట్లాంటిక్ దీ జరిగలేదు మామూలుగా అయ్యూల్ ఫాన్ ఫోన్ నం యిచ్చి నల్లిబోయేను మళ్ళీ నా ద్వారా నాడే గతించి దివిద్యువు ప్రసస్థరణ చేసుకున్నాను ఇంతి చెప్పగా ప్రపరించిన నా మీద నాకే కోపం కలిగింది అనిల్ బాబు సంసారంలో ఒకటి కాగోరిన నేను ఆఖరికి అనిల్ బాబు నేలయిపోవాలని యత్నించేను ఎంత ప్రాణం

మరునాటి ఉదయం అయ్యూల్ ఫాన్ తలుపు కొట్టేదాకా మెలకువవాలేను అప్పటికి బారెకు ప్రార్థన

“నా హెడ్! ఏమంతి గాఢంగా నిద్ర బోయేను? ఆ బాబు వెళ్లి బోయే ముందు ఎన్ని సాయలు పిలిచినా, తలుపు తియలేదే” మన్నాడు.

“ఏ బాబు?” అన్నాను ఆతంత్ అనిల్ బాబూ, సంసారం ఢిల్లీకి వెళ్లిపోయారట ఆ ఊరికి నా ముసుగు కౌపుకుంటున్నా, నాల్గు నా మూలాన్నే వెళ్లి బోయేరని విచారించేను దారికి సాయం, ఆ వుదయం నేను తలుపు తీయక బాడం వాళ్ళని మరీ కలరిపరచి వుంటుంది ఎంతి యోచించినా ఇంక ఢిల్లీ వెళ్లి తూపణ చెప్పకోవడం కన్నా గత్యంతరం కనిపించలేదు

పదిరోజులుగడిచేక ఢిల్లీకి బయలుదేరాను రెండున్న ముంగుగా నే నా ముసుగు ఢిల్లీ చేకమంది ఆఖరికి రైలు నా శరీరాన్ని చేరసింది స్వేదనులో నా మాను విడిచి, తిన్నగా అనిల్ బాబు కోసం ఎడక వాగించెను ఆయన యిచ్చిన ఎడను కౌర్లువల నా కాళ్ళే క్రమ కలగలేదు కాని, నేను చేరుకున్నది ఆయన దుకాణం ఇటు అక్కడికో మెలుపుదిట అనిల్ బాబు నన్ను చిరునవ్వుతో కూర్చోపెట్టి తెప్పించేరు వదిలుంటే ఓడ్డులూ, సమాసాలూ తినిపించేరు.

“మేం ఖచ్చేనేక ఇంకేంమానే? వన్నాడు “ఏ శేషమేం లేదుగాని, మీరంతా ఆక వ్యాత్తుగా నల్లిబోడం నాకేం బాగాలేదు” అన్నాను

“ఏం చెబుతున్నావు బాబూ! శివగర్ లో గడిపిన ఆఖరు రాత్రి మా ఆవిడకు మతి వలించినటు భయపడ్డాను ఆ రాత్రి నూది కార్మి బుగ్గలమీద వారిలు పెలుకుంది ఇది మతిస్థరం వున్నవాళ్ళు చేసే పనేవా” అన్నాడు అనిల్ బాబు మిమ్మనిరిగి నా నెత్తి మీద పడిపట్టు, నా కాళ్ళక్రింద భూమిగడ్డ వలూ పీక్కుబోతున్నట్లు బాసపడ్డాను, “నాదిదీ ఇప్పుడు బాసన్నది కదా?” అన్నాను

“బాగానే వుంది. చూద్దువుగాని రా” అన్నారాయన ఎంగుకో నాకు చచ్చడానికి ధైర్యం చాలలేదు

“నాయంత్రం వస్తాను ఇప్పుడు వేరే పనులున్నాయి” అని దాటేసేను నేను వెతుకుంటే, వెంక్లీ పిలిచి, ఆయన ఇంటి ఎడను రాసి యిచ్చేరు నేను తిన్నగా స్వేదనుకి నల్లి కూర్చుండి బోయేను

ఆ నాయంత్రం కళ్యాణి దీదీని మాదాలని లేచాను కౌని, నాలుగడుగులు వేసి, మరి ఎడవలేక బోయేను. మళ్ళీ నా మొహం చూపించి, పివలను రికతించడం యిడం లేక అగిబోయాను ఇంట్లో నేను వెళ్లి చేసేదేమిటి? తీమాపణా? నిజానికి నా తీమాపణకూ, కన్నంపారక పలుబడ్డ గజనాంగ చెప్పే తీమాపణకూ అర్థంవోకలే అందుకే నా చేసేను. నాటికి, నేటికీ నేను బోలేదు. అనిల్ బాబు, కల్యాణి దీదీని

స్నేహ సహృద్యాలను నేను కాశ్యంతం గా కోల్పోయాను అయితే నేం గాక? ఆవొక్క కల్యాణిబోదరి నాకే లోకంలో నాటినుం పోగది, లక్షలాది అక్కయ్యలను ప్రసాదించింది

బాలి
మేవాపాడి సముద్ర చిర్మివ్యాధులకు అమోఘ చికిత్స
క్యెటరాలనుల వివిధం
జె.వి.రెడ్డికి బాలిరాత్నము గోపాలపురం మార్కెట్ వారింజిల్లా

కలవరపడు స్త్రీలకు

“కుమారి” (మాత్రం) సచిత్రం మీ ఆ గళం కడిమను దింతలవనరం
సెం (పాద) 5/-
(స్వేద) 5/-
(ఎస్ట్రాక్ స్వేద) 8/-
హానేత హ్యాకింగ్ ప్రత్యేకం
Mrs P. Deves, F.D.S (A.P.) Calcutta 40
నాకిసు Indo Medical supplies
No 3 Pauliappan st, Seven wells
Madras 1

అధైర్య పడవద్దు
కాస్త్రియమైన, నిజమైన SEX—
ADVICE పొందినప్పుడు మీకు ఉండుకోన్న లక్షణములు వాయుమా, యింకా నివరాలకు కవరు పంపేది
డాక్టరు రత్నం నక్క (Estd 1904)
మలక శేట దిల్లింగు-చౌదాబాక-2.
(దక్కన్)

నారసింహ లేహ్యము
నంగారో చేరినది మేహము వికాక, విస్తృతమైన వగైరా హరించి ఇంకా ప్రవృద్ధి కలిగియున్న 20కు దుబ్బిరు, 3-4-0 బోనేక ఆ 1-1-0 ఏ ఏ ఏ అండకో, (అయిర్వేద సమాజం) వెండి (బోసు) — నెల్లూరుజిల్లా

శ్రీమతులు - శ్రీయుతులు

గతనందిక తరువాయి

(గతనందిక తరువాయి)

సుమిత్ర: మీరు ఆవేశపడకుండా మేం చెప్పినమాటలు వినిండి అప్పుడు మీరే మా వాదాన్ని అంగీకరిస్తారు ఖరార్యం స్త్రీని అబల నేనా బుద్ధిబలంలా? కాని, భుజ బలంలా? కాని మగవాడిమందు యోగ మా పనికిరాదనేవారు కాని ఈవాడు జరుగు తున్నదేమిటి? కారణాలలోనూ, ప్రాస్తూతి లోనూ చగువుతూ-పరీక్షలలో మగ వాళ్ళు దండియాత్రలు చేస్తావుంటే - ఆడవాళ్ళు క్రొసవచ్చి మరి పానవుతున్నార

సావిత్రి మగవాళ్ళు సిగ్గుపడకలసిన విషయం యిది

గంగా ఆడదానికి సిగ్గే సింగారం అన్నాను కాని మీరు ఇప్పుడు చీకే తెగి తిరుగుతూవుంటే మగవాళ్ళు సిగ్గుపడక ఏం చెస్తారు? అలాగే సిగ్గుపడతారు చిట్టతల్లి!

సుమిత్ర స్త్రీలలో ఎంత ప్రతిభ వున్నా ఆ మేను వంటగదిలో బంధించారు ఇప్పు డిప్పుడే స్త్రీ తన శృంగారాలను త్రేమకుం టోంది ఉద్యోగం లో పురుషునికంటే తెలివైనదనిపించుకుంటోంది ఎంతోమంది చిత్రకారిణులు, కవయిత్రులు, వటీసులు, గాయకురాలు, తలచెతారు

గంగా: రెండు శ్రేణి బియ్యపుకుండిగ ఎత్త లేరు కలుగు చెబుతారు తలయెత్తారట! ఆడది ఎప్పుడూ విషయభేదముతలతో తల వంచుకొని పనిచెయ్యాలి అప్పుడు కట్టు కున్న మొగుడూ మార్చుస్తాడు...

(నేపథ్యంలోంచి ఉద్వేగంగా స్త్రీల బృందగానం వినిపిస్తుంది గంగాభివాని ఎడమవైపు కోపంతో మాన్తావుంటుంది సుమిత్ర, సావిత్రి చిరునవ్వుతో పాట వింటావుంటారు)

బృందగానం:—
మేల్కొన్నాం! మేల్కొన్నాం!
భారతి వారీమణులం!
తిరతిరాల దాస్యంపై
తిరగని నైరాశ్యంపై
(మోగించాం రణభేరి
నిందించె జయభేరి)

స్త్రీలంతా బానిసలా? వంటచేయు యంత్రాలా? ||

పరీక్షలలో గలిచాం

ఉద్యోగాలకు నిలిచాం

మేల్కొన్నాం! మేల్కొన్నాం!

భారతి వారీమణులం!

గంగా అయ్యో! అయ్యో! యిదెక్కడి ఘోరకలిత్రా! తిప్పలు, తారాలు, మద్దెలు, కుప్పిగుతులు—యీకేం పోయే కాలమురా మాకు?—ఇలాంటి మేల్కొనిపోవాలా వా కోడలు ఒక తుణుం వుండడానికి వీలేను (గట్టిగా) నలినీ! నలినీ! రావే! ఇక బయటకురా! నీకుమాడా యిటువంటి పిదప బుద్ధులు పుట్టుకొస్తున్నాయ్లే!

ఊహించుకోండి! ఊహించుకోండి!

అంగర సూర్యారావు

ఊహించుకోండి! ఊహించుకోండి!

సుమిత్ర. (సావిత్రితో) నలినీ! నీకు కుర్రా! పంపివేద్దాం లేకపోతే యీ బాప మనం భరించలేం.

(సావిత్రి ఎడమవైపు నిష్క్రమిస్తుంది - ఎడమవైపునుంచి రాజ్యం కోపంతో ప్రవేశిస్తుంది. ఆమె వెనుక వెదురుచూపులు మాన్తూ నలినీ వస్తుంది రాజ్యం మెడలో జంఘలలా ఒక బెల్లు, ఆ బెల్లుకు ప్లాస్టు వుంటాయి)

గంగా (నలినీని చూసి కోపంతో) అబ్బ! నీకోపం అరిచి, అరిచి అరిచి పోయావే!

రాజ్యం. ఆ య్యో పాపం! అరిచి పోయావే! పోని కొంచెం కాఫీతాగండి (మెడలోని ప్లాస్టు తియ్యబోతుంది)

గంగా అయ్యో! అయ్యో! యిదెక్కడి అన్యాయం! కాఫీని 'గంగానాడీ'లా మేల్కొనే తగిలించుకున్నావే?—భార్యం గంగాజలాన్నికూడా తీసుకువెళుతూ ఆప సరమెప్పుడు నెత్తిపొడ జలుకుంటూ వుండే వాళ్ళిం—అయ్యో ఖర్చా! ఇప్పుడు కాఫీని మేల్కొనే తగిలించుకు తిరుగుతున్నారట! రా! రాజ్యం: మీ ఆయన బ్రతికుండే

కోడల్లో కాలింపకను పడేళ్ళకు కాఫీవేరే వారు ఇప్పుడుకూడా అలా వెళ్ళుంటారా మీరు?

సుమిత్ర: ఇక్కడ ఉదయం విమానం ఎక్కిలే సాయంత్రానికి కాఫీలో దిగుతాం గంగా కాఫీలో కాకపోతే గంగాలో దిగండి—(నలినీతో కోపంగా) నీకుమాడా యీ మేళంలో కలవాలని వుండే! నీకు యిటువంటి చెడుబుద్ధులు పుడుతున్నాయేమిటే?

రాజ్యం (కోపంతో) ఏమండోయ్ నాయనమ్మగారూ! మేళం, తేళం అంటే ఒప్పుకోం యిక్కడకు గౌరవమైన స్త్రీలు వచ్చావుంటారు, పోతావుంటారు సంవారం అనే ఎడారిలో మహిళా సంఘం ఒకూసిస్సు వంటిది

గంగా (మరింత కోపంతో) యింగి లీషే మన కొంపతీసింది కళ్ళు తెరుచు ప్రియ మొదలు పెద్దాళ్ళవరకూ అందరూ కలి కలుగడమే!—మా మనుమరాలు— ఐదేళ్ళకుంట - వాళ్ళ నాన్నని 'నాన్న గారూ' అని ముద్దుగా పిలవను 'బాడీ' బాడీ! అంటుంది

సుమిత్ర (నవ్వుతూ) బాడీ కాదండీ! బాడీ!

గంగా ఏవో వాక్రాంతం! (నలినీతో) పదవే! అలా దిపం పెమ్మలా నిలబడి పోయావేం!

రాజ్యం ఏమండోయ్ నాయనమ్మ గారూ! మీరు నలినీని తీసుకు వెళ్ళడానికి వీలేను

గంగా (కోపంతో రాజ్యాన్ని నఖశిఖ పర్యంతం మాన్తూ) ఓహో! అంతిమకూ వచ్చిందీ వ్యవహారం! వా కోపాల్ని నేను తీసుకు వెళ్ళడానికి మృత్యును నీ పెత్తిన మేమిటి? బాడీ పెత్తినం! - రాతి చిప్పలా మొహం మువ్వాసు!

సుమిత్ర ఇది స్వతంత్ర భారతదేశం! మీ యివంపచ్చివల్లు ప్రవర్తించడానికి వీలేను మీ ప్రతిద్రవ్య సమాజానికి హాని కలగకూడదు అలా జరిగితే మీ మీద ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటుంది నలినీ (నిచారస్వరంతో) నా బ్రతు

కింటే! నాగురించి మీరు విచారించకండి బోయవస్తాను

గంగా నీ బ్రతుకుకేమే! బంగారం లాంటి బ్రతుకు! పద పద నేను రంగమ్మ గారియింటికి వెళ్లిరావాలి ఇంటిలో ఎవరూ లేరు

రాజ్యం! (కోపంతో) నళినిని మీరు బల కరిగించా తీసుకు వెళ్ళడానికి వీలేదు ఆమె పసిపిల్ల కొడు మీరు చెప్పినట్లు వినడానికి మైనారితీ వెళ్లిపిల్ల తోచినట్లు వదులుకు నే నాకు ఆమెకు వుంది

గంగా (కోపంతో హేళనగా) కొంపకు నిప్పు పెట్టకు నే నాకు గుడా వుందా? (నళినితో) పొలిపిగ్రహంలా కదిలవేమే!

(నళినిని చెయ్యిపట్టుకుని బలవంతంగా కుడివైపు తీసుకుపోతుంది గంగా భవాని)

రాజ్యం (కోపంతో) సుమిత్రాదేవి గారూ! ఒక సోదరిమహిళకు మనకళ్ళ ముందు యింతి ఘోరమైన అన్యాయం జరుగుతూవుంటే నునకళ్ళపైగించి మాన్తూ వూరుకోవలసిందేనా!

సుమిత్ర: నళినినం! అభాగినులు యీ సమాజంలో కోటా ను కోట్లు వున్నారా రాజ్యం అనాంతంగా మనం ఒక్కసారి పరిసరులను మార్చలేం కాలక్రమేణా మార్పుతీసుకురావాలి

రాజ్యం పాపం! నళిని ఎంత ముగ్ధుడైన పిల్ల! నాటకంలో వేషంవెయ్యడానికికూడా అంగీకరించింది నాటకాన్ని జయప్రదంగా నిర్వహించడమృకదా అని సంతోషించాను ఆకస్మికంగా యీ అవాంతరం వచ్చిపడింది

సుమిత్ర కొసల్యను పురుష వేషం వెయ్యడానికి ఒప్పించుదాం యికమనకు ట్రేం లేదు ఆలస్యం చెయ్యడానికి వీలేదు

రాజ్యం కొసల్యను నమ్ముకోడానికి వీలేదు సమయానికి కనబడదు ఆమె భర్త మంచినాడుకొడు

సుమిత్ర (ర్షిస్తూచీ మానీ) అప్పుడే చాలాటై నవ్వుగా గడిచిపోయింది (కుడివైపు మాన్తూ) అదుగో! కొసల్య వస్తున్నట్లున్నది చూడు!

(కుడివైపునుంచి తెరువరావులు మాన్తూ నళిని (పవళిస్తుంది)

రాజ్యం (సంతోషంతో) నళిని! నువ్వు! ఎలా రాగలిగవ?

నళిని మా ఆత్మరంగమ్మ పిన్ని గారింటికి వెళ్లింది రాత్రి పది గంటలకు కొని తిరిగి రాదు మరికొంతిసేపు యిక్కడే సంతోషంగా గడపవచ్చని వచ్చాను

రాజ్యం చాలా మంచినచెబావు నళిని! రిహార్సల్స్ మొదలెడదాం

సుమిత్ర నళినితో వేషం వేయించడం

మంచిది కాదు రాజ్యం వాళ్ళ అత్త మళ్ళీ వచ్చిందంటే కొంపకీ పండిరేస్తుంది.

నళిని. ధరవారేదండి నాకు కూడా ఒక సారి ఆలాంటి వేషం వెయ్యాలని వుంది

రాజ్యం భలేపిల్లవు నళిని నువ్వు మాతో వుండడానికి పనికొస్తావు యీ రాత్రి రిహార్సల్స్ వూర్తి అయితే రేపు నాటక సమయానికి ఏవో ఉపాయంతో నిన్ను తిరిగి తీసుకురావచ్చు

నళిని: ఇప్పుడు నేనేం చెయ్యాలి?

సుమిత్ర: లోనికివెళ్ళు సావిత్రి వేషం వేసుకుంటోంది నువ్వుకూడా ఆమె చెప్పినట్లు వేషం వేసుకో

రాజ్యం. ఎదు నేనే స్వయంగా నీకు మేకప్ చేస్తాను. నిన్ను నాటికి నూరుపాళ్ళ మగవాడిలా తయారుచేస్తాను. నాతోరా!

(ముంగు రాజ్యం తిరవారే నళిని ఎడమ వైపు నిమ్మపిచ్చారు సుమిత్ర తిరిగి తన అన్యాయపర్యాయం చదువుకుంటూ వుంటుంది — ఎడమ వైపు మంచి సావిత్రి వస్తుంది వేషం మార్చుకొంది కొత్తగా వెళ్ళి అయి యువతిలా పరికిణీ, ఓణీ వేసుకుంది వాలుజడ, నుగులు తిలకం, తీర్చిదిద్దిన కను బొమ్మలు, 18 ఎళ్ళ యువతిలా కనిపిస్తుంది.)

సావిత్రి. (వేషపు చదువుతూ) అక్రమ సంతానానికి ఆస్తి నాకు రద్దు.

సుమిత్ర: (ఉలికిపడి) ఘోరం! చాలా అన్యాయం మగవాళ్ళు అధికారంలో వుండి చేసిన అన్యాయాలలో యిది ఒకటి! సంతానం అనేది కేవలం స్త్రీల సమస్య పెద్దవాళ్ళు చేసిన తప్పులకు పసిపిల్లలను క్షేపణం ఘోరాతిఘోరం!

సావిత్రి ఇంతకాదు యింకా చాలా అన్యాయాలు జరుగుతూ వున్నాయి (వేషపు చదువుతూ) స్త్రీలకు తండ్రి నాటాలో మాత్రమే ఆస్తి వాళ్ళు!

సుమిత్ర. (కోపంతోలేచి) ఈ కాలంలో కూడా స్త్రీలకు యింతటి అన్యాయం జరుగుతూ వుండడం సహించరాని విషయం. ఇంతి కూ యింతి అన్యాయం జరగడానికి కొరకులం మనమే! భారతదేశంలో పురుషులకంటే స్త్రీల సంఖ్య హెచ్చు అయినప్పటికీ కొసల్యలలో మనసు తిగిన (పాతివిన్యం లేదు మన మహిళల వోటలో పురుషులు గెలిచి మనకే ద్రోహంచేస్తున్నారు ఈ పరిస్థితిని మహిళాజగత్తు రుచించాలి (ఉత్తేకంతో) రేపటి ఎన్నికలలో మన మహిళలందరూ పార్టీ పతాకాలు లేకుండా బోటిచేసి మగవాళ్ళను చిత్తుగా ఓడించాలి కొనసభలను మన మాస్టరల చేతులలో తిరతిరాలుగా మనకు జరుగుతున్న అన్యాయాలను సమూలంగా తుడిచివేయాలి. మైనారితీ వరానికి చెందిన పురుషజాతిని మూల కూళ్ళోచెట్టారి (కలం తీసి) రేపటి నా

అన్యాయపర్యాయంలో ఈ విషయం కూడా చేరుస్తాను (కుర్చుని రాస్తుంది)

సావిత్రి మీరు మీ అన్యాయపర్యాయంలో మరొక విషయంకూడా చేర్చాలండి సుమిత్ర. ఓ! నిస్సంకోచంగా చేరుస్తాను అన్ని విషయాలను కూలంకషంగా చేర్చిస్తూ ఉపన్యసించ దలుచుకున్నాను సావిత్రి బాగా చదువుకొని పత్రికలలో పనిచేస్తున్న కొందరు స్త్రీలు మన సమస్యలను గురించి ఏమీ రాసుడంలేదు సుమిత్ర అవును! నిజమే! ఆ విషయం కూడా మాటాడతాను (అన్యాయపర్యాయంలో రాసుకుంటుంది)

సావిత్రి మరొక ఆమోఘమైన విషయం వుంది మగవాళ్ళు ఆడవాళ్ళపై పెట్టుకొని రహస్యంగా జానపాపకరమైన ప్రణయ కథలు రాస్తున్నారు

సుమిత్ర. అది నిజమే! అసలు ప్రణయ కథలే స్త్రీల అభ్యుదయానికి గొడ్డరిపెట్టు (ఏవో ఆలోచన తీటిపెట్టు) అవును ఇది మంచి ఆలోచన. యీ ప్రణయకథలు రాసేవాళ్ళందరికీ విరసన ప్రత్రాలు పంపుదాం

సావిత్రి ఓ! నైవేగా వుంటుంది వాళ్ళ జాబితా తయారు చేస్తాను

సుమిత్ర. (ఆలోచిస్తూ) అసలు ఈ ప్రణయం అనేదే స్త్రీలను బానిసలుగా మార్చింది మన ప్రబంధాన్ని స్త్రీలను నఖశిఖ పర్యంతం అంటుంటే ఏర అయినా వదిలకుండా వర్తించి పారసినై లోలాక్షీ, చపలాక్షీ, హులూగర మొదలైన దళద నొప్పి పదాలతో మనల్ని తరించారు ఇది అంత ఎదుగుజరిగింది? అంటే ఒకటేసమాధానం సమాజంలో మనకు స్వేచ్ఛలేక పోకడమే!

(చిగ్గరగా గంట వినిపిస్తుంది సుమిత్ర ప్రసంగాన్ని మృగ్యలో ఆపుతుంది)

రాజ్యం: (నే పర్యంతంలోంచి) వేషం వూర్తి అయ్యింది. చాలును రంగస్థలంగా మార్చండి

★ శ్రీ మ తు లు - శ్రీ యు తు లు ★

(గుమిత్ర, సావిత్రి తొందరగా బల్లలు పరుచు పుంటారు. దీపాలు ఆరిపోతాయి కొన్ని కుజాలపాటు రంగులన్నీ చీకటి అవరిస్తుంది)

సావిత్రి. (ప్రకాంత స్వరంతో) "శ్రీ జీవితంలో ఆవరించిన చిమ్మ చీకట్లు యిప్పు డిప్పుడే తొలగి పోతున్నవి "

(రంగులం మీదికి వెళ్ళుచు వలగు ప్రసరిస్తుంది. సావిత్రి పోసాలో కూర్చుని పుస్తకం చదువుతోంది) "ప్రపంచం పురోగమిస్తున్నది నేటి వంతు చీకటిలో అణగి మరగి పున్న అన్యాయాలు యిప్పుడే పుణ్య పడు తున్నాయి "

(ఎడమవైపునుంచి నళిని పురుష వేషంలో తొందరగా ప్రవేశిస్తుంది పుర ఫాంటో, బుష్కోటు, హేట్, నన్నని మీసం— అచ్చు మగవాడిలా వుంటుంది ఈ వేషంలో నళిని ఎవరూ ఆనవాలు పట్టలేదు.)

నళిని (ఆధికార స్వరంతో) ఏం చేస్తున్నావ్? ఇంకా చదువుతూ కూర్చున్నావా?

సావిత్రి (వినయంగా) మీ కోసం ఎదురు చూస్తున్నానండి. ఇంత అలస్య మయ్యిందే?

నళిని: (గదిలో కలకం తిరుగుతూ) ఉద్యోగం అంటే వంట చెయ్యడం అనుకున్నావా? ఎంత కష్టం! ఏం కథా!— మా కష్టసుఖాలు యింట్లో కూర్చునే మీ ఆడవాళ్ళకు ఏం తెలుస్తాయి?

సావిత్రి. గుమస్తా ఉద్యోగం కష్టం కాని మీ ఉద్యోగాని కేసుండి! నిత్యపంగా ముషన్ మర్చీలో కూర్చోతమ

నళిని (కోపంతో) ప్రతివాడూ అక్కడే పొరబాటు పడుతున్నాడు అధికారుల ఉద్యోగాలవంటి కష్టమే ఉద్యోగాలు— అసలు యీ రోజుల్లో రేనేరేవు. ఒక గుమస్తా కొంచెం పొరబాటు రాకాడో— వెంటనే ప్రభుత్వం అధికారి గొంతు పట్టుకుంటుంది.

సావిత్రి ఆ విషయాలన్నీ నా కంటే తెలుస్తాయి చెప్పండి

నళిని. తెలుసుకోవాలి. సంవత్సరంనుంచి కొవరం చేస్తున్నావ్. ఇంకా యీ విషయాలెప్పుడు తెలుసుకుంటావు?—నరే బావికే గాని. ఫాస్కులో కాఫీవుంచా?

(సావిత్రి ఫాస్కులో కాఫీ గ్లాసులో పోసియిస్తుంది. నళిని తగుతూ వుంటుంది.)

సావిత్రి. (వినయంతో) ఇతర మహిళా మండలి సమావేశానికి వెడతానండి.

నళిని: (కోపంతో) నో! నో! నువ్వు

అటువంటి అనవసర విషయాలలో కలగజేసుకోవద్దు.

సావిత్రి (భయభక్తులతో) మాస్టే హీతురాలు ఒకామె మహిళా సంఘానికి కార్యదర్శిని ఆమె రమ్మని బలవంతం చేస్తోంది ఒక కుటుంబం వుంటే ఆమె యిక్కడికే వస్తుంది ఆమెను మీకు పరిచయం చేస్తాను

నళిని (భయంతో ఒక్కసారి) చంపేవ! అటువంటి పని మాత్రం చెయ్యకు నాకు పెద్దపులిని మాసి నా భయంలేదు కాని యీ

మహిళా సంఘం సభ్యురాలైన మస్తే ముమాలిన భయం-ఒక్కసారి పరిచయం చేశావో ప్రతిసారి చంపా యివ్వమనో, నాటకానికి టిక్కెట్ కోనమనో సిద్ధమవుతూ వుంటారు వాళ్ళవంటకు ఎవరు చెప్పామా! ఇక దచ్చాం అన్నిమాటే!

సావిత్రి ఎవరూ చందాలు యివ్వకపోతే యీ సంఘాలు ఎలా నడుస్తాయండీ?

నళిని (కోపంతో) నడవకపోతే పడుకోనియ్ ఈ సంఘాలన్నీ నడిచి ఎవరిని ఉద్దరించాలి?—నాకూ యీ మహిళా సంఘాల గురించి కాస్తా కూస్తా తెలుసు పనిపాటు

రజతుడు
—చిత్రకారుడు: శ్రీరామరాజు, రాజమండ్రి.

లేని ఆహారం అంత అక్కడి చేరతారు. చేరి పూకుంటారా అంటే అదీలేదు యీ దీం కోయంబురారుదా, మేనూరుదా, బెంగళూరుదా, కుంభికోణానిదా అంటూ దర్స సాగినారు. ఆ తిరవాత యిళ్ళకు వచ్చి ఆ వీర కోనేరకూ మగవాణ్ణి వేధిస్తారు

సావిత్రి: మీవంటి వదువుకున్న వాళ్ళు కూడా అలా మాట్లాడితే ఎలాఅంటే మీరు చెప్పినవన్నీ చెనుకటికోజలలో జరిగేవేమా కాని యిప్పుడు జరగడంలేదు ఈనాడు స్త్రీలు చీలకురించి, అలంకరణ గురించి చిచ్చించడమేలేదు అంతకంటే గొప్పసమస్యలు—దర్సిం ద తలసి నది — ఎన్నో పుష్పాయ్ మరొకక్షణం ఆగండి మా స్నేహితురాలు వస్తుంది ఆమె మీకు అన్ని విషయాలు నర్చిచెబుతుంది

నళిని (తొందరగా) లాభంలేదు అతన్ని వివేచిక నాకులేదు చాలాపని వుంది ఒకగంటలో తిరిగివస్తాను.

(నళిని ఎడమవైపు నిష్క్రమిస్తుంది) సావిత్రి నిస్సృపాత్ బోఫాలో కూలబడుతుంది ఎడమవైపునుంచి తొందరగా రాజ్యం ప్రవేశిస్తుంది ఈసారి వేదంమార్చి మహిళాసంఘం సెక్రటరీ హోదాలో వస్తుంది.)

రాజ్యం: అరే! నవ్వింకా తయారు కాలేదే!

సావిత్రి: మావాగు వెళ్లి వద్దంటున్నారా రాజ్యం ఈ మగాళ్ళతోవున్న బాధే యిది ఇదేం కోత్తవిషయం కాగ మిఆయనతో నేను మాట్లాడతాను ఏదీ? ఎక్కడవున్నారు?

సావిత్రి: ఇప్పుడే అలా వెళ్ళారు రాజ్యం మరేంఫరవాలేదు నువ్వు బటలుమార్చుకొని వద్దంగావుండు నేను అలా పెవిధికి వెళ్లి మాలతినీ, కనకవర్ణినీ తీసుకువస్తాను

సావిత్రి (విచారంతో) వద్దు—ఈసారి: నమ్మ...

రాజ్యం: (కోపంతో) అదేంవీలేదు నేను యిప్పుడేవస్తాను నువ్వు సిద్ధంగావుండాలి

(రాజ్యం ఎంతోతొందరగా వచ్చిందో అంతోతొందరగా నిష్క్రమిస్తుంది సావిత్రి బోఫాలో కూర్చుని ఆలోచిస్తూవుంటుంది ఎడమవైపునుంచి తిరిగి పుగువ వేదంలో నళిని ప్రవేశిస్తుంది ముఖంలో ఆకస్మికంగా మార్పు వచ్చింది కోపం తాండవమాడుతోంది)

నళిని: (కోపంతో) ఇంతటి అన్యాయం జరుగుతుందని నేను కలలోకూడా వూహించలేదు.

సావిత్రి: (అత్రుతతో భర్తను సమీపించి) ఏమయ్యిందండీ!

నళిని మీనాన్న యింతటి ఘోరానికి పూకుంటాడని నేను ఎన్నడూ అనుకోలేదు.

సావిత్రి: మానాన్న ఏంచేశాడండీ? నళిని: (కోపంతో) ఏంచేశాడా? నమ్మ అవమానంపాలు చేశాడు

సావిత్రి: ఏమిటో చెప్పకుండా అలా కేలువేస్తే నాకేం తెలుస్తుందండీ?

నళిని ఈదుర్వార్త నాకు యిప్పుడే తెలిసింది మీనాన్న మీచేతికి పెళ్లిమదిర్చాడు

సావిత్రి (సంతోషంతో) నిజమే! ఇంతటి కుభవార్తకు సంతోషించడంబోయి విచారిస్తారేమిటండీ?

నళిని (మరింతకోపంతో) ఇది నీకు కుభవార్త! కాని నాకుమాత్రం దుర్వార్త అసలు విషయం చెబుతున్నాను విను మీనాన్న ఈపెళ్లి ఎలాచేస్తున్నాడో తెలుసా? విడువేలు కట్టించుచ్చి మరీచేస్తున్నాడు

సావిత్రి కట్టం ఎంతైతే ఏమిరెండి. సంబంధం మంచిదియితే ఫరవాలేదు

నళిని (కోపంతో) ఆ ఏమంటున్నావ్! చిన్నఅల్లుడికి కట్టం ఎంతయిచ్చివా ఫరవాలేదా?—నాకు మూడువేలు కట్టించుచ్చి చిన్నఅల్లుడికి విడువేలు కట్టం యిస్తాడా? ఇంతటి అవమానాన్ని నేను ధరించలేను

సావిత్రి వానివ్వండి ఇటువంటి కుభ సమయంలో మనం పేచీపెట్టడం మంచిది కాదు

నళిని (కోపంతో) అలాంటికలురు మక

దగ్గరేం లాభంలేదు. ఇద్దరు అల్లుళ్ళకు సరి సమానంగా కట్టం ఇవ్వవలసిందే!

సావిత్రి (బలినూలే దోరటిగా) నా మాట విని కనీసం యీపెళ్లి ఆయ్యేవరకై నా పూరుకోండి

నళిని. వీలేదు ఒకక్షణం కూడా పూత కోను ఇది పరువుపతిష్టలకు సంబంధించిన విషయం. నాకంటే ఆ కాబోయే చిన్న అల్లుడు ఎందులో ఎక్కువ?

సావిత్రి అది నాకేలా తెలుస్తుందండీ?

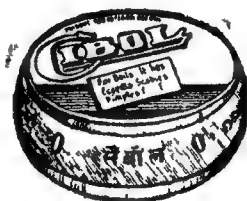
నళిని: నేను వి ఏ పానై గొప్ప పువ్వుగం చెప్పన్నాను అటువంటివాకు—వచ్చు మూడువేల రూపాయలు కట్టం యిస్తాడా? ఇంటర్వీయట్ పరీక్షలో ఐదేళ్ళనుంచి మొగ్గులేస్తున్నవాడికి ఐదు వేలు కట్టం ఇస్తాడా? ఈ అన్యాయాన్ని నేను ఎంతమాత్రం సహించను

సావిత్రి అప్పటికంటే ఇప్పుడు కట్టం ధరలు పెరిగినవేమా, పూరుకోండి

నళిని మనకు పెళ్లిఅయి ఎంతకాలం అయ్యింది? కేవలం ఒక్కసంవత్సరం ఒక సంవత్సరానికి రెండువేల రూపాయల నష్టమా?

సావిత్రి నామాట విని పూరుకోండి మనకు నెలకు రెండువందల రూపాయల జీతం వస్తోంది దీనికిఇబ్బందిలేదు ఇలాంటి చిన్నవిషయాల దగ్గర మనం పేచీపెడితే మర్యాదగా ఉండదు

(వీరి-వ పేజీ చూడండి)

చర్మపుబాధలకన్నిటికీ

“నైబాల్”

చర్మవ్యాధులన్నిటిని క్రిఘంగా నివారణచేసి, విషక్రిమి నాశనియై త్వరితంగా కుదుర్చుటలో “నైబాల్” ప్రసిద్ధికెక్కింది కురుపులు, గజ్జి, ఎక్జిమా, స్కాల్డిన్, మొటిమలు, తామర, కాలిఫసల్లు, వ్రణములు, మొదలైన వాటిని కుశుర్యణంలో అద్భుతంగా పనిచేస్తుంది

విడ్డల ఆరోగ్యమునకు ప్రసిద్ధిచెందినది

“రమణీన్ బేబి గ్రైప్”

తయారీదాడు

ది సాత్ ఇండియన్

మాన్యుఫాక్చరీంగ్ కంపెనీ, మధుర.

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు

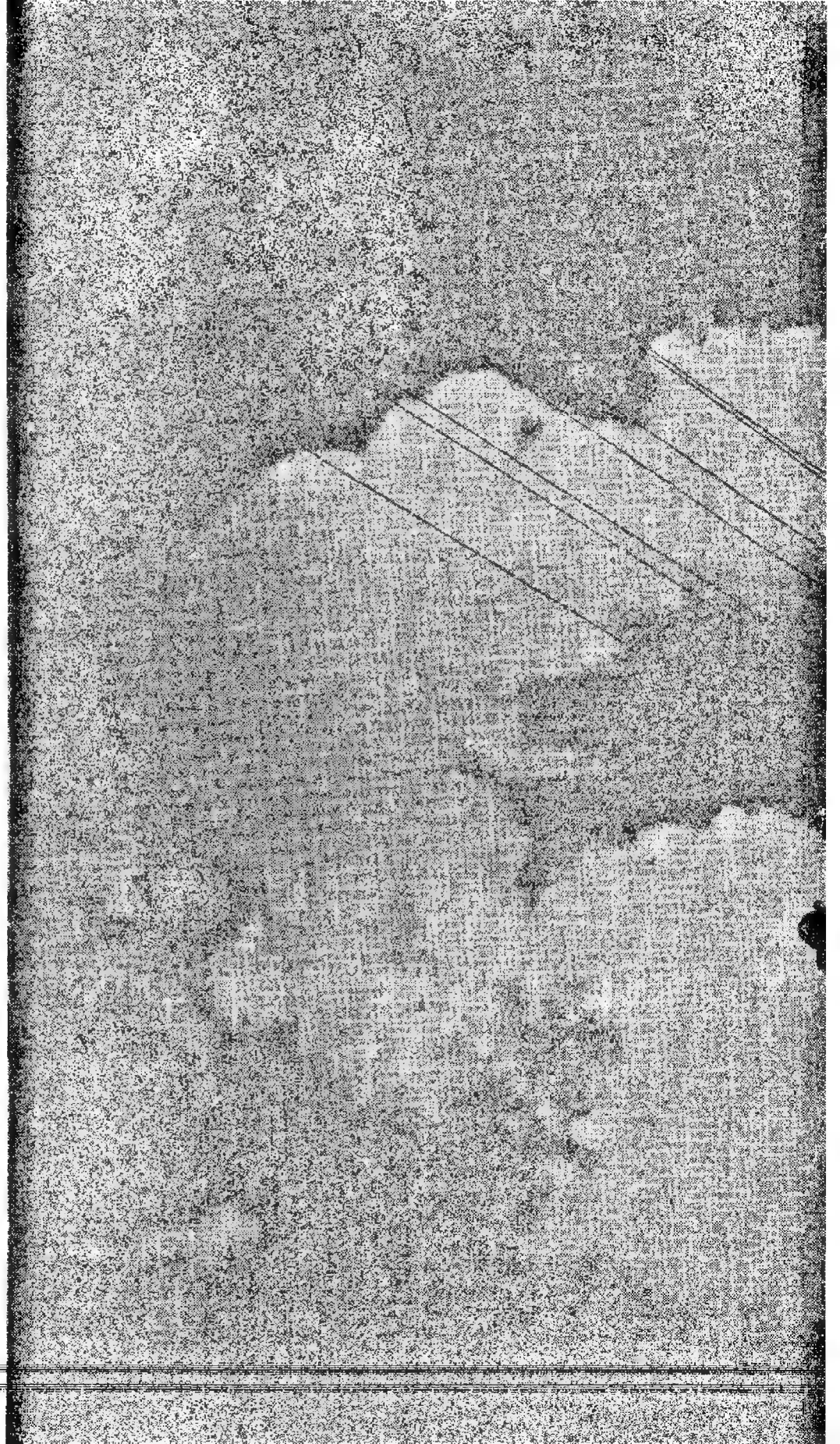
నీతారామ జనరల్ స్టోర్సు ఏజెన్సీ

విజయవాడ, సికింద్రాబాద్.

బరంపురం (గంజాం), బాంబాయి. బెంగుళూరుసిటీ

“అపొడస్య ప్రథమ
దివసే ”
—ఫొటో : వి దుర్గా
ప్రసాద్

ఎ. వి. ఎం.నాథుల "నాగి నాగి"లో నటించిన, రాజ్ కపూర్.

“కానబస్” చిత్రంలో అంజలి ఈ చిత్రాన్ని కైరామ్ ప్రొడక్షన్స్ వారు
తయారులో! కబ్ చేస్తున్నారు.

లనా నయంకొక చావుబ్రతుకుల స్థితిలో ఉంటాడు. అప్పుడు కారడ అతినికి నయం యేదాకా ఉపవాసం ఉంటానని ప్రతిజ్ఞ పట్టి రానునామం జపిస్తూ ఉంటుంది. చివరకు తిరళి కారదా శేఖరుల రివ్యూల్యూషన్ ప్రకటనను తెలుసుకుని ప్రకృత్యాపవదుతుంది. కారదహ ప్రస్వర్నతో శేఖర్ కు స్వస్థత చేకూరుతుంది. కాని కారద దివిపోతుంది. ఆమె చనిపోయిన మూడు నెలలకు తిరళికు ఆపిల్లి జన్మిస్తుంది. కారదయే గిరిగి ఆ పిల్లరూపంలో జన్మించిందిని శేఖర్, తిరళి భావించి సంతోష పడతారు.

కారదపాత్రలో ప్రేమకులను ముగ్ధులుగా చేసే త్యాగం, సహనం, ప్రేమ, వాత్సల్యం మొదలైన సకల విద్యుదాలూ పుండీధించి ఉన్నాయి. ప్రకృతి ఆశ్రయంలోని శోకులకు పరిదర్శన చేయడంలోను, శేఖర్ పైన ప్రేమను వాత్సల్యంగా మార్చుకొని అతన్ని సహారానికీ తీసుకురావడంలోను, ముగ్ధులకు స్వభావంగా తిరళిను సరళిగా చేయడంలోనూ, వృద్ధ భర్తతో కాపురం చేస్తూ సవతిపిల్లలను పోషించడంలోనూ కారద అదర్శ మైందన వారిగా చిత్రింపబడింది. ఈ పాత్రను అంజలి దేవి బహు సమర్థతతో, గొప్ప నటనతో నిర్వహించింది. చిత్రానికి ఆమె నటన వన్నె తెచ్చిందనవచ్చును. గాంబంగ పెరిగి తొందరపాలు స్వభావం పెంచుకున్న తిరళిపాత్రను జమున చక్కగా నటించింది. భగ్ను ప్రేమకుడుగాను, ప్రేమించిన యువతి సవతిగిగా మారేసరికి కుమారుడుగాను మారిన శేఖర్ పాత్రను వాగేశ్వరి రావుకూడా బాగా నటించారు.

తిరళి అన్న గారుగా రేలంగి చోస్యం సమకూర్చడమేకాక, గయ్యాలిగంప యైన తల్లిని, నోట్లో నాలికలేని తండ్రిని బుద్ధి చెప్పి మంచినారానికి తీసుకురావడానికి నాటకాలుకూడా ఆడి చక్కగా నటించారు. గయ్యాలిగంపగా మార్గకాంతి బాగా ఉప్పించింది. మితా నటనలు అందరూ నిపుణులుగా నటించారు.

కొన్ని హిందీ పాటల అనుకరణలు తప్పిస్తే దక్షిణామూర్తిగారిచ్చిన సాంప్రదాయక సంగీతం శ్రావ్యంగా, పాటల హాయిగా ఉన్నాయి.

చిత్రంలో ప్రకృతి ఆశ్రయానికి చాలా ప్రాధాన్యం ఉన్నది. సకల వ్యాధులకు ప్రకృతి చికిత్సయే పరమోపాయమనే సిద్ధాంతం ఈ చిత్రంలో ప్రతిపాదించబడింది. దీనికి అనుగుణంగానే మానవుల స్వభావంలోని చెడ్డతనాన్ని మంచితనంతోనే తొలగించాలనే మరొక సిద్ధాంతం కూడా నిరూపించబడింది. ప్రేమ వికలమైన

దనీ, ప్రేమకు పెళ్ళితో సంబంధంలేదని, పెళ్ళి కేవలం సాంఘిక మర్యాద అనీ, చదువు కంటే సంస్కారం గొప్పదనీ కారద పాత్ర ద్వారా నిరూపించబడింది. చోస్యపాత్ర ధరించిన రేలంగి కూడా సిద్ధాంతీకరిస్తూ భార్యాధర్మం బండిదళకాలనంటి వారని, రెండుచక్రాలు సమంగా నడిస్తేనే బండి ముందుకు పోతుందనీ అంటాడు. భూమి పాపం, మద్యపానంవలన కలిగే అపరాధము కూడా ఈ చిత్రంలో చూపించారు. ఈవిధంగా ఈ చిత్రం వివోదంతోపాటు ప్రజలకు నీతినికూడా ప్రబోధిస్తున్నది. అందరూ చూడదగిన చిత్రం. ★

సమతా వారి "అమరజీవి"

సమతా పిక్చర్స్ వారు "అమరజీవి" అనే సాంఘిక చిత్రం నిర్మిస్తున్నారు. సావిత్రి, పద్మిని, ఇ.వి. సరోజ, వాగయ్య, శివాజి గజేంద్రన్ మొదలగువారు పాల్గొంటున్నారు. దర్శకుడు శ్రీ తాతినేని ప్రకాశరావు, మాటలు పాటలు శ్రీశ్రీ. సంగీతం శ్రీ చలపతి రావు, భార్యగణాం శ్రీ కమల్ ఘోష్, చిత్ర నిర్మాత శ్రీ పి. వి. వి. సత్య నారాయణమూర్తి.

సమతా పిక్చర్స్ వారి "అమరజీవి"లో పద్మిని, సావిత్రి.

నల్గేవ్ బోస్ కొత్త చిత్రం "పక్ గావ్ కి కహాని"లో మాలాసిన్హా, అభిధట్టాచార్య.

‘పరదేశి’లో పద్మిని

16వ శతాబ్దంలో మహాదేశం వచ్చిన పోర్చుగీస్ యాత్రికుడు “ఎరికొన్” పర్యటన విశేషాలు ఆధారంగా తయారవుతున్న చిత్రం “పరదేశి”లో తమిళ నాట్యతార పద్మిని ముఖ్య పాత్ర పోషిస్తుంది. “ఎయిం సెనార్ ఇంటర్నెషనల్” ఆనే భారతీయ సంస్థ “మాన్ ఫిలింస్టూడియో” ఆనే సోవియట్ కంపెనీ కలసి దీన్ని నిర్మిస్తున్నాయి. భారత శక్తిం తిరుపున, “ఎయిం సెనార్” కంపెనీ అధిపతి శ్రీ కృష్ణాజనానుజ్ ఆ బ్యాన్ దీనికి సంయుక్తదిర్బుకుడు. పరిస్, బల్ రాజ్ నామ్మి, ట్యూన్స్ రాజ్, జే.వి.జీ, మన్మోహన్ కృష్ణ ప్రధాన పాత్రలు పోషిస్తున్నారు.

ఈ చిత్రంలో కొన్ని సృజనాత్మకత, పద్మిని అక్కడెట్టు లెటా, రాగిలును కూడా తీసుకోవడం జనగతమైనట్లు.

ఆంధ్రలో “సినిమా స్కోప్”

ఆంధ్రరాష్ట్రంలో సినిమా స్కోప్, విశాఖ విజన్ మొదలైన, కొత్త ప్రాజెక్ట్ లతోపాటు పెద్ద పెద్ద తెలుగు అమర్షివపుకు, ఆయా థియేటర్లలో ప్రేక్షకుల నానాలను ఎలా విస్తరించేయాలన్న విషయమే ప్రవీణుల సంఘం ఇటీవల విజయవాడలో సమావేశమై చర్చలు జరిపింది.

ఆంధ్రప్రభుత్వం, రెవెన్యూ బోర్డు ద్వారా సభ్యుకు శ్రీ ఎం. పి. పాయ్ అధ్యక్షతన ఈ సమాన్ని సెలకొల్పింది.

పెద్ద తెలుగు అమర్షివపుకు, ప్రేక్షకుల నానాలను ముట్టడించటం కనుక, తెలంగాణం దూరం, తెరవెల్పుతో మూడో వంతు ఉండాలని బొంబాయి ప్రభుత్వం లోగడ నిర్ణయించారు.

ప్రవీణుల సంఘం ఈ అంశాన్ని కూడా పరిశీలించారు. కాని, ఇంకా తుదివిధియం చెయ్యలేదు. ఈ సమావేశం లో ఆంధ్ర బాలీవుడ్ ఇన్ స్పెక్టర్ జనరల్ శ్రీ పి. కె. మోహన్, సానిక సంసల అధికారి శ్రీ రాఘవ రెడ్డి, ఆర్.గోపాల్ కృష్ణ శ్రీ జి. సి. ఎస్. నాయుడు, పట్టిక వర్క్స్ కృష్ణ మూవీస్ లో

డింగ్ ఇంజనీరు శ్రీ ఎం. ఎ. రెహమాన్, జలవచిత్ర పరిశ్రమ తీరపున ఆంధ్రఫిలిం వాణిజ్యమండలి ఉపాధ్యక్షుడు శ్రీ ఆశ్వత్థ వారాయణ పాల్గొన్నారు.

బొంబాయి పభుత్వ నిర్ణయమే ఆంధ్రలో కూడా అనుసరించడం మంచిదని, శ్రీ ఆశ్వత్థ వారాయణ మాచించారు.

‘విక్రం స్టుడియో’ ప్రారంభోత్సవం

మద్రాసులో మరో స్టుడియో ఖాక్ 80 వ సలాంధనంగా అవతరించింది. ఛాయా గ్రాహకుడుగా, నిర్మాతగా, దర్శకుడుగా మంచిపేరు గడించుకొన్న శ్రీ బి. ఎస్. రంగా దీన్ని నెలకొల్పారు. కోపంబాకం ఆర్కాట్ రోడ్ లో ‘చందమామ’ భవనాలకు అభిముఖంగా వెలసిన ఈ స్టుడియోకు, జెమినీ స్టుడియో అధిపతి శ్రీ ఎస్. ఎస్. వాసన్ ఖాక్ 100 పాయంకొలం ప్రారంభోత్సవం చేశారు. నిర్మాతలూ దర్శకులూ,

వటీవటులు, ఫిలిం పరిశ్రమలోని ఇతర ప్రముఖులూ పలువురు ఉత్సవానికి వచ్చారు. ఈ సందర్భంలో శే. రంగాగారు నిర్మిస్తున్న కొత్త చిత్రం “మార్క్ షేయి”కు కూడా ప్రారంభోత్సవం చేశారు. ఈ చిత్రాన్ని తెలుగు, తమిళ, కన్నడ భాషలలో నిర్మిస్తారు.

స్వయం కృషి వ్యాసా శ్రీ రంగా నెలకొల్పిన ఈ “స్టుడియో”, దీని ద్వారా ప్రవర్తమానమై తెలుగువారికి గర్వకారణం కాగల దీని ఆశీస్సున్నాము.

“భక్తరామదాసు”

నటుడు శ్రీ చిత్తూరు నాగయ్య “భక్త రామదాసు” కథను చలనచిత్రంగా నిర్మిస్తున్నారు. ఈ చిత్రానికి, మద్రాసు ప్రధాన వ్యాయామి శ్రీ పాకాల నెంకట రాజమన్నర్ ఖాన్ 25 ఉదయం వీసస్ స్టుడియో లో ప్రారంభోత్సవం చేశారు. చలనచిత్ర పరిశ్రమలో ప్రముఖులు పలు

వురు ఉత్సవంలో పాల్గొని, నాగయ్య గారికి శుభకాంక్షలు తెలియ చేశారు.

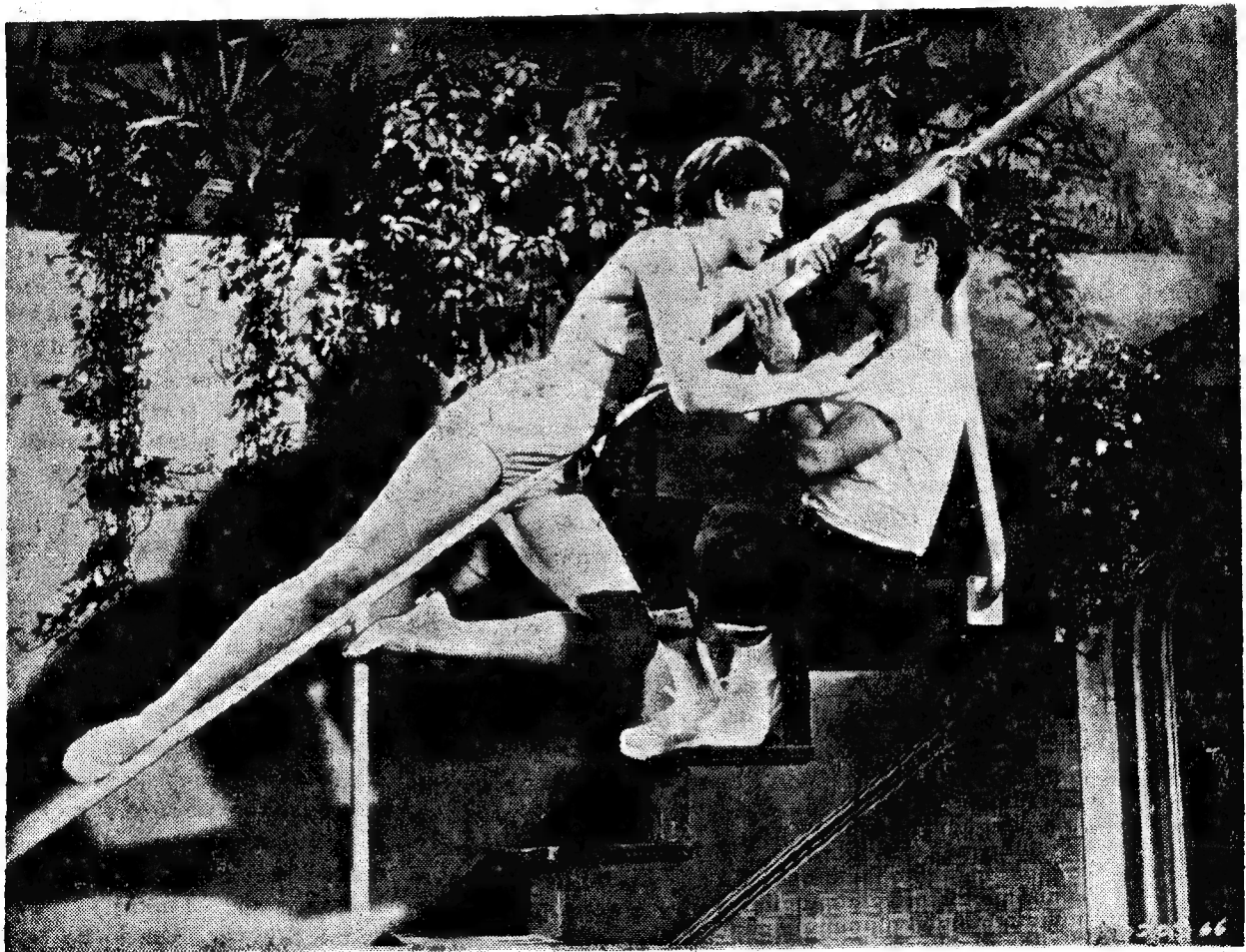
నాగయ్య గారు ఈ చిత్రాన్ని కీ. శే. బ్లూరి రాఘవకు అంకితమివ్వ సంకల్పించారు. ఇటీకాక, ఇటుపె తాము నిర్మించే చలనచిత్రాలను, కీర్తి కేథులయిన కళాకారులకు అంకితమివ్వవలచామన్నాడు.

దీనితరువాత “తంగ మెకింగం” అనే తమిళ చిత్రం నిర్మింపనున్నట్లు ఆయన ఈ సందర్భంలో చెప్పారు.

“రామదాసు” చిత్రానికి శ్రీ సముద్రాల రాఘవాచార్య మాటలుపాటలు వ్రాస్తున్నారు. శ్రీ ఓగిరాల రామదండ్రరావు సంగీతం సమకూర్చుతారు. శ్రీ రహమాన్ ఛాయాగ్రహణం నిర్వహిస్తారు.

శ్రీయుగులు నాగయ్య, లింగమూర్తి, గోవిందరాజుల, పసల మూర్యచంద్రారావు, రామకర్త, గోరీవాడగాస్త్రీ, దిదలవాడ, రమణారెడ్డి, శీర్ష బ్రహ్మయ్య, శ్రీమతులు కన్నాంబ, మూర్యకుమారి మొదలగువారు పాల్గొంటారు.

చిత్రనిర్మాణం వీసస్ స్టుడియోలో జరుగుతుంది. ★

శారమాంబ వారి కామెడీ చిత్రం “అర్జిస్ట్ అండ్ మోడల్స్” లో పెర్లి మెక్లెయిన్, జెరీ లూయిస్.

అరుణ వలయం

అనువాదం: "ప్రద్యుమ్న"

24. పదివేలపానుల

బహుమతి

“అరుణవలయం అనబడే హంతకుల ముఠాకు చెందిన ముఖ్యవ్యక్తిని అరెస్టు చేయడానికి పాయపడే సమాచారం తెలియజేసినవారికి అసోసియేటెడ్ మర్సెంట్రీ బ్యూంకివారు పదివేల పానుల బహుమతి ఇవ్వడానికి అనుమతి పొందారు. ముఠా కభ్యుత్తరైవ అరుణవలయం నామకుణ్ణి, లేక నాయకురాలిని అరెస్టు చేయడానికి వీలైన భోగలూ ఇవ్వగలిగిన పక్షంలో, ఆ కభ్యుత్తరైవ వాత్యవేరం లేకపోతే, అరిడిక్ టివాల్గిట్ ఇవ్వగలమని కూడా ప్రభుత్వం కాగ్నానం చేస్తోంది.”

ప్రతి బాప్టాఫీసు కటికరద్ద, ప్రతి వారిను స్వేచ్ఛనరద్ద ఈ ప్రకటన ఎర్రని అచ్చులో కనబడుతోంది.

ఆఫీసుకు వదులూ గిటెక్విట్ డెరిక్ యేల్ ఈ ప్రకటన చదివాడు. తాను వేలాడుకున్న అరుణవలయం ముఠాలోని సభ్యులపై ఈ ప్రకటన ప్రభావం ఎలా ఉంటుందో అని అతడు ఆలోచించసాగాడు.

తారీకూ ద్రమండే బస్సులో వికుతూ ఈ ప్రకటన చదివించి. ఆమెతో ఆమె చిరు నవ్వు నవ్వుకుంది. కానీ అందరికంపై ఎక్కువగా బాప్టో ఫ్రామంట్ ను ఈ ప్రకటన బాగా ఆకర్షించింది. పాలిటాయిం అతిని ముఖంలోకి, కళ్ళలోకి కళా, కాంతి వచ్చాయి. అతడు ఆఫీసుకి వెళుతూ ఈ ప్రకటన చూశాడు నంటనే ఆఫీసుకి వచ్చేసెం మా సెసి, ఇంటికి తిరిగిపోయాడు. (దాయగు తెలిచి అరుణవలయంవారు తీసుకు

పోయిన బ్యూంకి నోట్ల వంబర్ల జాబితా మళ్ళీ చదువుకున్నాడు. చాలా కష్టపడి, ఎంతో ప్రేమతో నంబర్ల జాబితా తయారు చేశాడు.

ఇప్పుడు మళ్ళీ ఆ జాబితాకు ఇంకోక నకలు తయారుచేశాడు. నకలు వ్రాయడానికి చాలసేపు పట్టింది. అది అయిన తరువాత ఒక ఉత్తరం వ్రాశాడు. ఆ ఉత్తరమూ, నంబర్ల జాబితా నకలూ ఒక కవర్లో పెట్టి, బోయిం వస్తువులను వెదికిపెట్టే లాయర్ల కంపెనీ ఒకదానికి బాప్టోచేశాడు.

కంపెనీపేరు హెగిల్స్ కంపెనీ. ఈకంపెనీవారు ఫ్రామంట్ ను ఇదివరలో చాలా సహాయంచేసి ఉన్నాడు మునుపాడు ఉదయం ఆ కంపెనీనుండి జేమ్స్ హెగిల్ ఆనే ఆయన ఫ్రామంట్ వద్దకు వచ్చాడు.

హెగిల్స్ కంపెనీ పేరు అంతగా గౌరవింపబడే పేరు కాదు. లాయరు కూడా తమలో తాము ఆకంపెనీనిచ్చామనిచిగా మాట్లాడుకునే వారు కాదు. అయినా అది లండనులో బాగా అభివృద్ధిలో ఉన్న లాయర్ల కంపెనీలలో ఒకటి. ఆకంపెనీ సలహాకువచ్చే వ్యక్తులు గుర్తులూ సజ్జమలూ అని సందేహం కలిగించే జాతికి చెందిన వాళ్ళు. కానీ సాధారణ పౌరులకు కూడా ఆకంపెనీ చాలా సహాయపడేది అపహరింపబడిన వస్తువులను వెదికి ఇవ్వడంలో కంపెనీకి మంచి పేరున్నది ఎలా సలే వారో గానీ, బోయిం వస్తువులను గూర్చి విన్న ఏ “పెచ్చుమనిషి”నో ఆకంపెనీవారు దిలుక్కుని సలేసేవారు. సాధారణంగా బోయింవస్తువు దొరికేవాకా విడిచి పెట్టే వారు కాదు.

“మిస్టర్ ఫ్రామంట్! మీ ఉత్తరం అందింది” అన్నాడు లాయరు హెగిల్. “మీ నోట్లలో ఏ ఒక్కటి మా మూల మార్గంలో వెళుతున్న అయ్యేల్లు కనిపించడం లేదు మీ నోట్లను వెగానుణ్ణికి పంపించే వ్యక్తి వియూక్యాడో తెలియకు గనుక అతని పేరు బయట పెట్టడం లో తప్పేమీ లేదనుకుంటాను,”

“ఎవరొకడు?” అని ఫ్రామంట్ ముందుగా అడిగాడు.

“బ్రుజాన్!”

“ఎవరు, బ్రుజాన్స్ బ్యూంకి తాబూకు బ్రుజానేనా?”

“అవును, అతడే దొంగ వ్యాపారంలో అతన్ని మించిన దిట్ట లండనులో లేడు. అతని బ్యూంకివ్యూర్ దొంగలగణం ఎంత వెళుతున్నో అయినా ఎవరూ కనిపెట్టలేక పోయారు. అతడు వికేకాలలో కూడా వ్యాపారం చేస్తూ, ఆ ప్రమానం పెంపు నూర్చి, మళ్ళీ నూర్చి ఎటుమతి చేసే వాడు అతనినిపంగా చేస్తున్నాడని మాకు తెలుసు. తెలుసునంటే తెలుసునని కాదు,” అని తనమాట తనే సవరించుకుంటూ “మాకు గట్టి అనుమానం మాత్రమే ఉన్నది అధికారులకు ఆ విషయం తెలియజేయగలసిన బాధ్యత కూడా ఉన్నది కానీ, మాకు మాధికారం తెలియకపోవడం చేత, ఈరువన్నాము గూనోలను ఆరాతీసి పలుకొరిగడం కష్టమై పని. అదిమీకు చెప్పిపోవడానికి నేను తన్నాను. దొంగిలించబడిన నోటు ఎక్కువగా సుర్రపు పందాలరద్ద వెళుతున్నో అవుతాయి. కానీ వికేకాలకు కూడా చాలావరకు వెళుతాయి అక్కడ వాటిని మార్చడం అంతకష్టంకాదు గానీ పట్టుకోవడం మాత్రం కష్టం. అరుణవలయం నుతాగాను దొంగిలించారని కదూ గూర్చుంది?” అన్నాడు లాయరు.

“వారిని మీరెరుగుకురా?” ఫ్రామంట్ కోరిందనిగా అడిగాడు.

“వారితో మా కష్టమూ పనితగలలేను” అని సమాధాన మిచ్చాడు హెగిల్. “కాకపోతే వాళ్ళనిచ్చా వాడు తెలుసు. భలే మోసగాని తెలిస్తే తెలియకు బ్రుజాన్ వాళ్ళపనులు చేసిపెనుమాండే వాడు. ఇప్పుడెతను మాయమైపోయాడు గనుక అరుణవలయంవారు మీనోలను త్వరగా మార్చలేను. బ్యూంకినోట్లను మార్చడం అంత సులభంకాదు. ఒకవేళ మీరు మీనోట్లను పట్టుకుని, అని ఎవరివగింపండి వెళుతే నామో కనుక్కొనిగితే ఏం చెయ్య

“నంబర్ల మీరునాను తెలియజేయ్యండి”

పైటోడెంట్

దంత్రీములను సంహరించే పండ్లపాడి శ్రీవత్స కైమిక్లర్ డ్రుగ్ అమిటెడ్. మద్రాసు-30

ఇంకెవరికీ చెప్పగూడదు. దీనిమీద నా ప్రాణాలాధారపడి ఉన్నాయి. నేను పోయిన ధనం రాబట్టకొందానికి ప్రయత్నిస్తున్నానని అరుణవలయానికి తెలిస్తే నాకు చాలా ప్రమాదం."

లాయరు అంగీకరించాడు.

అరుణవలయంపై లాయరుకు ఏదో కుతూహలం లేక తివ్వుంది. ఫ్రాయంట్ కు తెలియకుండానే అరినివద్దనుండి సమాచారం లాగడానికి ప్రయత్నించాడు.

"వీళ్ళు కొత్తరికం కేరసులాగా ఉన్నాయి. ఇటలీలో 'కాళహస్తి' అని ఒక దొంగల ముఠా ఉన్నది. వాళ్ళు తెదిరించి డబ్బు లాగుతారు, ఇన్వెస్టమెంట్ కుత్య చేస్తారు. అది అక్కడ సర్వసాధారణమైన విషయం. కాని ఈ దేశంలో కూడా అలాంటిది జరగడం విచిత్రమే. అన్నిటికంటే, అరుణవలయం భీష్మం కాకుండా కట్టడిట్టంగా నడవడమే విచిత్రమైనది. అసలు నా ఉద్దేశం, ఈ అరుణవలయం అనేది ముఠా కాదనీ, ఒక వ్యక్తి ఉండి, అతడులు మనుషులను నియోగించి పని చేయిస్తున్నాడనీ, మనుషులు ఒకరి నొకరుగాని, తిమ యజమానిగాని ఎరగరనీ. లేకపోతే ఆ యజమానికి ఈపాటికి ఎవడో బయటపెట్టేటండేవాడు అసలు వ్యక్తిని ఎవరూ ఎరగక పోవడం మూలానే వాడు ఇంతకాలం వెన్నుకొస్తున్నాడు."

లాయరు జేమ్స్ హెగిట్ ప్రసంగం ముగించి టోపీతీసుకుని వెళ్ళడానికి లేచాడు.

"అన్నట్లు, మీకు డైరీక్టు మార్ తెలుసా? నాకు తెలిసి ఒకమనిషి మార్ యింటిలో దొంగతనానికి జొరబడ్డాడని నిర్భంధించ బడ్డాడు. మనిషి చేరు తార్నెట్ మీ తెరగరనుకుంటాను," అన్నాడు హెగిట్.

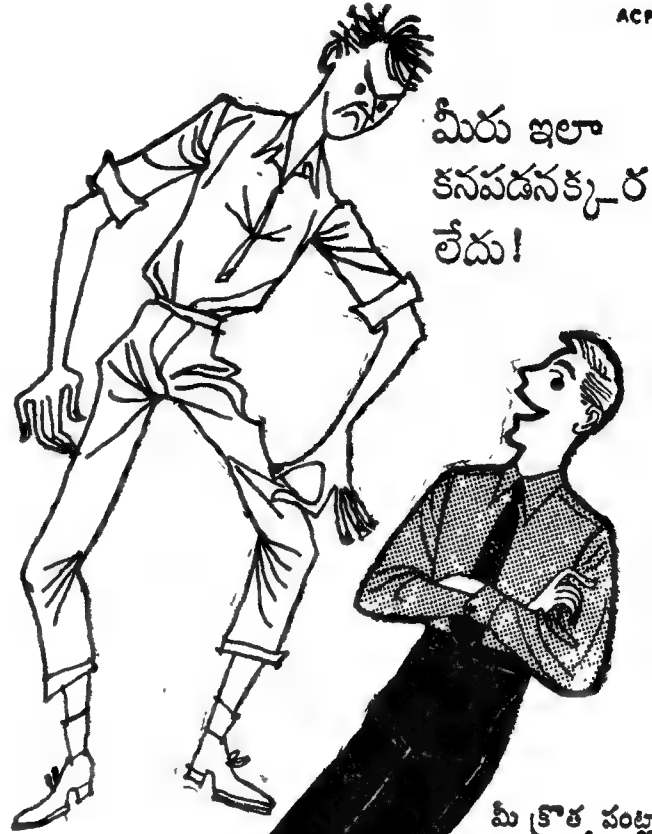
ఫ్రాయంట్ కు తార్నెట్ ఎవడో తెలియను. మార్ తెలుసు. అరుణవలయం మీద హెగిట్ కు కలిగినంత ఆసక్తి ఫ్రాయంట్ కు మార్ మీద కలిగింది.

"నాకు మార్ తెలుసు. నేనికీ?"

లాయరు నివ్వకు.

"చిత్రమైన మనిషి. ఫ్రెంచి బ్యాంకులలో దొంగతనాలు జరిపిన ముఠాలో సభ్యుడు. మీకది తెలియదనుకుంటాను. మార్ తిరపు లాయరు ఇన్వెస్ట్ మెంట్ చూడడానికి వచ్చాడు. మార్ భార్యని చెబుతూ ఒక స్త్రీ తియారయిందట. మార్ ఆ స్త్రీకి ఆకు రంపాలని ఆమె అంగీకరిందట. ఆమె మార్ కథ యావత్తు చెప్పింది. మార్ లైట్ ముక్ అనే మరొక వ్యక్తితో కలిసి ఫ్రాన్సులో బోలెడు ధనం సంపాదించారట. చివరికి పట్టుబడారట. మార్ కు మరణం వద్దన పడేదేమట. గాని ప్రభుత్వం తిరపున

ACP. 2827

మీరు ఇలా కనపడనక్కరలేదు!

మీ క్రొత్త పట్లాము క్రుంగకుండా ఉండుటకు 'సాన్ఫోరైజ్డ్' గురుతును గమనించండి

మామూలు బట్టతో క్రయాతేజ దుస్తులు క్రుంగిపోవును. కొంచెము క్రుంగినా సరే మీ మంచి పట్లాము పాదయిపోతుంది. కాని మీరు కొనే ప్రతి దుస్తుమీద 'సాన్ఫోరైజ్డ్' గురుతును గమనిస్తే మీ దుస్తులు దాంనట్లుగా ఎన్నటికీ క్రుంగవు!

'సాన్ఫోరైజ్డ్' గురుగుల బట్ట ముంచి గానే పూర్తిగా క్రుంగింపబడినది. కనుక ఎన్నో పాద్య ఉరికిన కూడ మీ దుస్తులు దాంనట్లుగా ఎన్నటికీ క్రుంగవు!

'సాన్ఫోరైజ్డ్' గురుతును ఎల్లప్పుడూ గమనించండి!

సాన్ఫోరైజ్డ్ సర్వీస్, 'పారిజాత్', నేతాజీ మదన్ రోడ్, మెరీన్ డ్రైవ్, బొంబాయి 2

రీడియో వికాస్ రోడ్ 'సాన్ఫోరైజ్డ్-కె.మెహ్తా' ప్రోగ్రామును వినుండి.

అదివారములు మధ్యాహ్నము 12.45 గంటలకు 31 మీటర్ల మీద.

మంగళవారములు రాత్రి 7.30 గంటలకు 41 మీటర్ల మీద.

పాత్ర్యం పెట్టడం. లైట్ మన్ బహుశా 'గిలటిన్' యంత్రానికి కర అయి ఉంటాడు."

"అహా, మార్ ఎంత మంచివాడు!" అని ఫ్రాయంట్ హేళనగా అన్నాడు.

"మన జీవిత రహస్యాలన్నీ బట్టబయలు చేస్తే మన మూ మంచివారైతే లాగానే ఉంటాము. మనమేకా లెక్కన తిన్నది?" అని హెగిట్ కూడా న్యాయం గానే అన్నాడు. ఫ్రాయంట్ కు ఆ న్యాయం ముగిసిన తగిలింది. తన జీవితం తెలివైన ప్రశంసలందించిన అతడు చెప్పకుంటాడు, బహుశా బ్యాంకింగు లున్న లాంటి దై ఉంటుంది.

బ్రబజన్ దొంగసాముతో వ్యాపారం చేసేవాడన్నమాట! మార్ మాత్రం దన్న మాట! మార్ కైదునుంచి ఎలా తప్పించుకుని వచ్చాడో! ఫ్రాయంట్ ఊహకి అందలేదు. ఏమైనా, చనిపోయిన మార్ తన వ్యాపార సంబంధాలు మరీ ప్రమాదాలకు కారితీయనందుకు సంకోషించాడు.

ఫ్రాయంట్ కారెక్కి తన మామూలుగా భోజనంచేసే క్షణాల్లో బయలుదేరాడు. దోచలో ఒకచోట విద్యుత్ కేంద్రంలో మెరుస్తూ ఎర్ర అక్షరాల ప్రకటన కనిపించింది. అది చూడగానే తనకి నిమ్మరసం గా యాభై వేల పానులు వడ్డమయ్యాయి గదా అని మరీ విచారం కలిగింది.

"పదివేలు బహుమతి!" అని అస్పృహగా తనలో తాను గొణుక్కున్నాడు. "ఎవడు వట్టకోగలడు? ఎవడు వచ్చి సమాచారం చెబుతాడు? అఖిరికి బ్రబజన్ కూడా సాహసించి పాత్ర్యం చెప్పలేడు," అనుకున్నాడు.

కానీ బ్రబజన్ సంగతి ఫ్రాయంట్ కేం తెలుసు?

25. బ్రబజన్

లియర్డ్ మార్ ఎస్టేటు లో పాడుబడిన చిన్న ఇంటిలో ప్రాంతస్థులో బ్రబజన్ కూర్చుని ఉన్నాడు. చలికి వణుకుతూ, రొట్టె తింటున్నాడు. చాపురిక అంది, తన ఇంటినుంచి పారిపోయి వచ్చినప్పుడు విద్యుత్ తో ఉన్నాడో ఆయిస్ తోనే ఇంకా ఉన్నాడు. అవి మాసిపోయి అసహ్యంగా ఉన్నాయి. తెల్లని చొక్కా దుమ్ముకొట్టకుని శేగురురంకు తిరిగింది. గడ్డం కూడా చూసింది.

రిండికావచ్చి, జాగ్రత్తగా కిటికీ తెరిచాడు. రొట్టెలో మిగిలిన ముక్కలు బయట పారవేశాడు. మెట్లదిగి, కిందికిపోయి వంట గదిలోకి వెళ్ళాడు. అతనివద్ద సబ్బుగాని,

కువ్వలుగాని లేదు. పారిపోయేటప్పుడు తెచ్చిన రెండు జేబులు మార్ తోనే ముఖం కడుక్కుని తుడుచుకున్నాడు. తొడుక్కున్న బట్టలు, ఒక ఓవరుకోటు, ఒక బోఫీ తప్ప అతనివద్ద మరేమీలేవు.

అతడు పారిపోయి వచ్చిన తరువాత రాత్రి అజ్ఞాతవ్యక్తి తెచ్చి ఇచ్చిన తినుబండారాలు అఖిరపోయాయి చాచాపు ఇరవై వాలుగు గంటలసేపు తిండితిప్పలు లేకుండా ఉన్నా, అప్పటి భయందోషాలతో అతనికి ఆకలి అనిపించలేదు. అజ్ఞాతవ్యక్తి తినుబండారాలు లేగానే అప్పుడు ఆకలైంది. ఒకవారం రోజులపాటు ఆశిథిల గృహంలో ఒంటరిగా, పోలీసులు తనకోసం గాలిస్తున్నారనే భయంతో, పట్టుబడితే డీర్ కారాగారవాసం తప్పదనే నిరాశతో అతనిమనస్సు ఎంత చెరిచిపోయిందో, దూపం కూడా అంతి విశ్వరింగా తయారైంది.

డిటెక్టివ్ యేర్ ప్రాంతస్థులో బెడక దానికి వచ్చినప్పుడు బ్రబజాన్ ఒక రెలుపు మూల ముడుచుకుని చాక్లెట్లని కూర్చున్నాడు. డెరిక్ యేర్ వ్యాపకం రాగానే భయంతో నిలుపునా కంపించాడు.

ఈ ఇంట్లో మరో రాత్రి గడపాలి. దగ్గరలో కనిపించిన ఒక పాతకుర్చీలో కూలబడి కూర్చున్నాడు. తనకు చాపురిక అందజేసిన అజ్ఞాతవ్యక్తి రావలసిన సమయం ఆసన్నమైంది. అతడువస్తే మరికొంత ఆహారం తీసుకువస్తాడు. ఇలా ఆలోచిస్తూ బ్రబజన్ కునిపోయి వదిలినాడు. ఇంతలో రెలుపులో తాళంపెట్టిన వప్పుడు వినిపించింది. అదిరిపడితేచాడు. తను ఉన్న గది రెలుపువద్దకు వెళ్ళి మెల్లిగా తెరిచాడు. ఒక మాతనవ్యక్తి కంఠస్వరం వినిపించింది. ఆకంఠస్వరం ప్రతిధ్వనించే ఉందిగాని అసలు ధ్వనిలాగ లేదు.

"కిందికిరా" అన్నదా కంఠం. నడవలో చీకటి దట్టంగా ఉంది. చీకట్లోనే తడుముకుంటూ బ్రబజన్ మెట్లుదిగి వెళ్ళాడు.

"అక్కడేవుండు" అన్నది కంఠం. "నీకు ఆహారం, దుస్తులు తెచ్చాను నీక్కొవలసిన వన్నీ తెచ్చాను. గడ్డం గీసుకుని కాస్త శుభ్రంగా తయారవు"

"నేనెక్కడికి వెళ్ళి?" బ్రబజన్ అడిగాడు.

"రేపు విక్టోరియా రేవునుంచి న్యూజిలాండ్ కు వెళ్ళే స్టీమరులో నీకోక టికెట్ తీసుకున్నాను. పాన్ పోరు కోగితాలు, టికెట్ ఈ మూల్ కేసులో ఉన్నాయి. నీ మిసాలు మాత్రం ఉంచి, కనుబాములు

తీసివేయి. నీ ముఖంలో ముందు కొట్టవచ్చేట్లు కనిపించేది నీ కనుబామలే."

ఈ అజ్ఞాత వ్యక్తి తననెప్పుడు చూసి ఉంటాడా అని బ్రబజన్ ఆశ్చర్యపోయాడు. అప్రయత్నంగా దట్టమైన తన కనుబాములు తడుముకుని నిజమే అనుకున్నాడు.

"నీకు నేను ఉచ్చేమీ తీసుకురాతేను. మార్ దగ్గరనుంచి నువ్వు దొంగిలించిన డబ్బు నీ దగ్గరే ఉంది. నువ్వు అతని ఖాతా రద్దు చేస్తూ చెక్కు మీద అతని సంతకం నువ్వే ఫోన్ చేసి డబ్బు తీసుకున్నావు. నేనెప్పుడు ఎలాగూ అఖిరచేస్తానని అనుకున్నావు. అఖిరచేకాననానో..." అని ఆగింది కంఠం.

"ఎవరనువ్వు?" బ్రబజన్ అడిగాడు.

"అరణ్యవలయాన్ని" అని సమాధానం. "ఎందుకుడుకుతావు? నువ్వు పన్నిదివరకు కలుసుకున్నావుగా?"

"అవును; కానీ ఈ ప్రశ్నకం నాకు దుర్భరంగా ఉంది. నేనెప్పుడు వెళ్ళిపోవచ్చు?"

"రేపు రేపు రాత్రివరకూ ఆను. స్టీమరు ఆ మార్చాడుదయం బయలుదేరుతుంది నువ్వు మాత్రం రేపు రాత్రికీ స్టీమరు ఎక్కు."

"కానీ నాకవద్ద పోలీసులు నాకోసం కాపలా కాస్తారేమో! ప్రమాదం కాదా?"

"నీకేం ప్రమాదంలేను." అని "నీవద్ద డబ్బు ఇలాగివున్న" అని కంఠం అడిగింది.

"నావద్ద గెచ్చా" అని బ్యాంకర్ అడిగి పడ్డాడు.

"ముందు ఇలాగిచ్చేయి" చీకట్లోంచి వెలువడుతున్న ఆ కంఠస్వరం భయంకర గర్జనవలె ఉన్నది. తణికిపోతూ బ్రబజన్ డబ్బు తీసి ఇచ్చాడు.

"ఇది తీసుకో" అని అజ్ఞాతవ్యక్తి ఏదో అందించాడు. బ్రబజన్ ఒక చిన్న కవచపు చుక్కనున్నాడు. అలవాటైన చేతులు కనుక అతడు అది కొత్తనోట్లని గ్రహించాడు.

"నువ్వు విజ్ఞానంలో నోట్లు మార్చవచ్చు."

"ఈ రాత్రి నేను వెళ్ళిపోయాకదా? ఇక్కడ నాకు చాలా భయంగా ఉంది" బ్రబజన్ పట్ల భయంతో గబగబ కొట్టుకున్నాయి.

అరణ్యవలయ వ్యక్తి కొంతసేపు ఆలోచించి "నీ ఇష్టం. కానీ ప్రమాదంలో అడుగు పెట్టడమవుతుంది. సరే. ఇక వెళ్ళిపో, అన్నాడు.

కతినమైన ఈ అజ్ఞాత బ్రబజన్ వెంటనే పోయినాడు.

రెలుపు మాయదం బ్రబజన్ కు వినిపించింది. కిటికీకాక రెలుపులోంచి చూశాడు. గల్లని నీడలాంటి మానవాకృతి కదిలిపోతూ దూరం చీకటిలో కలిసి

చోయింది. గేటుకూడా మూసుకుంది. అరుగువలయ వ్యక్తి వెలిచోయాడు.

బ్రబజాన్ నూట్ కేసు పట్టుకుని వంట గదిలోకి వెళ్ళాడు. అతడి దివిరకే ఇల్లంతా వదిలడిం ఒక చిన్న కొవ్వొత్తి ముక్క కనిపించింది. వంటగదిలోంచి వెలుతురు బయటకు కనబడదు గనుక నిర్భయంగా కొవ్వొత్తి వెలిగించాడు.

నూట్ కేసులో అజ్ఞాతవ్యక్తి చెప్పినట్లు నిజంగానే ఆతనికి కొవలసిన సరంజామా అంతా ఉంది. అవన్నీ అలాఉంచి, కొత్తవాడు తనచేతిలో పెట్టివ నోట్లను ముందు పరిశీలించాడు. నోట్లు ఒకవరసలో, ఒక సంఖ్యాక్రమంలో లేవు. అయినా అవన్నీ కొట్టోలే. తా నిచ్చిన నోట్లన్నీ ఒకే తరగతిలోవి. సాధారణంగా బ్యాంకునోట్లు కొత్తవైకలైయితే అన్నీ ఒకే తరుసలో ఉంటాయి. రకరకాల సంఖ్యలలో ఉండవు. చాతాత్రుగా దానికి కొరతం అతనికి స్ఫురించింది. అరుగువలయం వారు ఎవరో చెదిరించి ఈ డబ్బు లాగివుంటారు. ఆ నోట్ల సంఖ్యలు ఒకే తరుసలో ఉండకూడదని ముందే అజ్ఞాపించి ఉంటారు. డబ్బు క్రింద పెట్టి బ్రబజాన్ దుస్తులు మార్చుకోవా గాడు.

ఒక గంట తిరవారి బ్రబజాన్ చక్కని దుస్తులు ధరించి నీటగా బయటపడ్డాడు. కనబోమలులో తీసివెయ్యడం అతని రూపు రేఖలు మారిపోయాయి. ఆరాతి పదికొండు గంటలకి అతడు రోడ్డున బోటాంటే, అతని కోసం గాలిస్తన్న ఆ నేకమంది డిటెక్టివులలో ఒకడు ఎదురుపడికూడా గుర్తుపట్టలేక పోయాడు.

యూఫన్ కేసును సమీపంలో ఒక చిన్న హోటలులో ఒక గది అద్దకు తీసుకువ్వాడు. అలసి అలసి ఉండడంచేత నిద్రపోయాడు. ఒక వారంరోజుల తిరవారి మొదటిసారిగా చోయిగా నిద్రి పట్టింది.

మరునాడు గదిలోనే గడిపాడు. పగటి పూలు బయటికి కళ్ళపానికి భయపడ్డాడు. చాయంత్రం తనగదిలోనే భోజనం చేసి డి.కా.కు లయటికి వచ్చాడు. కొద్దికొద్దిగా ధైర్యం చేసుకొంది. కాశపద్ధి డిటెక్టివ్ కళ్ళలో కారం కొట్టి తప్పించుకోవడం తేలికే అనే నమ్మకం కలిగింది. జనసంచారం తక్కువగా ఉన్న వీధులలో తిరిగాడు. మ్యూజియం దిగర త్తిరుగా ముందుగా కొత్తిగా అంటించిన ప్రకటన కనబడింది. ఆగి అది చదివాడు.

చదువుకొండగా ఒక ఆలోచన కలిగింది. పదివేల పౌనుల బహుమతి, వ్యవస్థ రెండూ కలిసినస్తాయి! మర్నాడుదియం నోకలో తప్పించుకోవడం నిజానికంత సులభంగా తీచలేదు. పట్టుకుంటే తనగతి ఎమవు

భలే బాగుంది, నాన్నా!

అవును, ఈ పిల్లవాడు నంకోషముగా ఉన్నాడు. వాని తండ్రి ఎల్లప్పుడూ జాన్సన్ బేబీ పౌడరు కొనుస్తు. అది పెత్తగా, చల్లగా ఉంది ఆ లేక చర్మమునకు ఎంతో హాయి నిచ్చును!

Johnson's

జాన్సన్ బేబీ పౌడరు

ఉచితము

ఎల్లం సంరక్షణను గురించిన ఉచిత యంగ్లీషు పుస్తకము కావాలని వ్రాయండి. డివిజన్ తల్లి తండ్రులకు ఉపయోగపడే విషయములు ఎన్నో ఉన్నాయి.

జాన్సన్ డి. జాన్సన్

■ ఓ. బాక్స్ 1978, డివార్డ్ మెంట్ 22 ఎర్.

కోనాయి.

అ రుణ వ ల యం

కుండి పట్టు బడక పోయినా, నిరంతర ఫీలింగ్ తిరుగుతూ ఉండడమేగా తనగతి! పదివేల పానులు, నేర్వచ్చు! అంతేకాదు, తాను డెలిక్స్ మార్ ఎస్టేటునుంచి మాయ చేసి లాగిన ధనం సంగతి ఎవరికీ తెలియదు. రేపుదియం అధనం ఎక్కడన్నా బాగ్రత్తిగా వాచి, పోలీసు ప్రధాన కార్యాలయానికి వెడతాడు వెళ్ళి తనకు తెలిసిన సమాచారం అంతా చెప్పేస్తాడు బహుశా సమాచారము అయిన కలయాన్ని బంధించడానికి తోడ్పడవచ్చు.

“చెప్పి తీర్మాను” అని బిగ్గరగా అనుకున్నాడు.

“తెలిసిన పని చేస్తావు” అతనివెనుక

నుండి ఈ మాటలు వినిపించాయి. వెంటనే గిరుక్కున వెంక్కి తిరిగాడు.

చాట్టిగా, లావుగా ఉన్న మనిషాకడు పిల్లలాగ మెలిగా నిశ్శబ్దంగా వచ్చి అతని వెనుక నుంచుని ఉన్నాడు. బ్రబజాన్ అతన్ని గురు పట్టాడు.

“ఇన్ స్పెక్టర్ పార్!” అని ఆశ్చర్యపోయాడు.

“అవును, నేనే, ఇన్ స్పెక్టర్ బ్రబజాన్! సరదాగా అలా వెడదాం. కస్తావా? లేక పోలే ఇబ్బంది పెట్టదలచుకున్నావా?”

ఇద్దరూ పోలీసు స్టేషనుకు వెళ్ళారు. వారు లోపలికి వెళుతుంటే, లోపలనుంచి ఒక యువతి బయటికివచ్చింది. తన వద్ద

పూర్వం పనిచేసిన ఆ యువతిని బ్రబజాన్ గుర్తు పట్టలేక పోయాడు.

“మిస్టర్ బ్రబజాన్! ఉన్నదున్నట్లు నిజం చెప్పేస్తే నీకూ కష్టం ఉండదు, నువ్వు కష్టం ఉండదు. నువ్వక్కడున్నావో నాకు తెలుసు. యూస్టస్ కోర్టులో ట్రైబ్స్ చేశావో అలా ఉంటున్నావు. గత రాత్రి అక్కడికి వచ్చావు. ధాన్సున్ అనేవారు పెట్టుకుని వికారీయా రేపునుండి రేపు మ్యూజిలాండ్ బయలుదేరిపోయే నాలో టికెట్ కొన్నావు.”

ఇదంతా విని బ్రబజాన్ నిశ్చాంతి పొందాడు. “ఇది మీ కలం తెలిసింది?” అని అడిగాడు.

పార్ సమాధానం చెప్పలేదు. బ్రబజాన్ అబద్ధం చెప్పదలచుకోలేదు. తనకు తెలిసి

కుటుంబానికి అనుకూలమైన ప్యాకెట్ లో నున్న

అనాసిన్

కొనండి.

ప్రతి వ్యాయము 32 మాత్రం 'అనాసిన్' ప్యాకెట్ కొనుగదయి మీరు 4 అణాను అలా చేసుకొనవచ్చు. ఈ ప్యాకెట్ ఎల్లప్పుడూ చేతిలో పిద్దంగా 'అనాసిన్'ను ఉంచుకొనగోరు కుటుంబముం కొరకు ప్రత్యేకంగా ఉద్దేశించబడినది. ఎందుకంటే ఇది బాధనుండి క్షిప్రము క్రికి 4 మందినను కలిగియున్నది.

- 1 క్విన్లెస్ అధికశక్తి విచ్చి బాధరనుచు మరియు జ్వరవివారణ యని ప్రత్యాతి గాంపి బాధరసమ్యేకమం. జ్వరాన్ని తగ్గించడంలో పాటేచది.
- 2 కఫిన్ బంపినానికి మరియు రిక్కిపోయినందుకు కలిగి బాధరనుచు విరివిగా నాడబడుచున్నది.
- 3 అనాసిన్: తీవ్రమైన బాధ వివారణ మరియు జ్వర వివారణ యని వ్యాతి చెందినది.
- 4 అనాసిన్ సానిసిరిక అసిడ్ ఇది కంనొప్పి మరియు అలాటి వివిధ బాధలను పోగొట్టుటకు ఉపయోగపడుచున్నది.

అనాసిన్ లోని యీ నాణ్యు మందులు బాధ, కంనొప్పి, జలుబు వచ్చు నొప్పి మరియు కంకరం వొప్పంనుండి క్షిప్రంగా మరక్షితమైన మరియు రూరియిన విముక్తి వి కలిగించుటకు వరముం ముఖ్య పాపములందు తీవ్రమైన మిశ్రమ చర్యను జరుపును.

అనాసిన్ 1 మాత్రం ప్యాకెట్ లో కూడ దొరుకును.

ఎల్లప్పుడూ **అనాసిన్** బళ్ళలో కావలసినవికరండి

సంతోషంగా చెప్పాడు. తెలిస్తే నాలుగో తనకు హెచ్చరిక అందినట్లు తెలుసు, అయితే అదేవరకూ అంతా చెప్పాడు.

“అయితే మేము చెడుకుతున్నంతసేపూ ఆ పాడుపడ్డ ఇంట్లోనే ఉన్నామని మాటలే డిరిక్ యేలేకుండా కనబడుతుందా ఎలా చాక్కున్నావు?” అడిగాడు పార్.

“ఓ, పై అంతస్తులోకి వచ్చి వెదికింది అతిథి? మీరనుకున్నాను.

లోపల మరొక గది ఉన్నది. సామాను గది అనుకుంటాను. ఆ గదిలో తలుపు చాటున బిక్కినది. యేలే తలుపు దాకా వచ్చాడు. “నేను భయంతో వాడిలి చచ్చాను.”

“నువ్వక్కడ చాక్కుని ఉండవచ్చునని యేలే చెప్పినది నిజమే నన్ను మాట. సరే ఇప్పుడేం చేద్దామనుకుంటున్నావు?”

“అదేమి వలయాన్ని గూర్చి వాడు తెలిసి సంతోషంగా చెబుతాను. మీరు అసలు వాణ్ణి పట్టుకోవడానికి నేను చెప్పేది పనికిరావచ్చు. కానీ మీరు హుమారుగా పనిచేయాలి వాదగ్గిరినోట్లు తీసుకుని, అతనినోట్లు వాకిచ్చాడని చెప్పామనిగదూ? తనవద్దనోట్ల సంబర్లును ఒట్టి తన పట్టుబడి పోతానని భయపడి అలా మార్పాడమంటాను. కానీ వాదగ్గిరినంచీ తీసుకున్న నోట్ల సంబర్లు వాసుక్రమంలో ఉన్నాయి ఇ. 19 క్రమంలో ఉన్నాయి వాకిలో ప్రతి ఒక్కనోటు సంబర్లు నేను చెప్పగలను.”

“అయితే హంతకుడు కిచ్చిన నోటు ప్రామంట్ నై యుండాలి,” అన్నాడు పార్.

“ఆ నోట్లు అతడు మార్పాడానికి వందేక నా నోట్లు తీసుకున్నాడు. నా నోట్ల వరకు చూరుస్తాడు. అది మీకు మంచి అవకాశం.”

ఇన్ స్పెక్టర్ ఈమాటల సంతకా పట్టించుకోలేదు. బ్రబబాన్ ను ఖైదులో పెట్టారు. తరవాతి పార్ ప్రామంట్ ను ఫోన్ లో పిలిచాడు. పోయిన నోట్ల వర్తమానం చెప్పదగినంత వరకూ చెప్పాడు.

“అయితే మీకు నా డబ్బు దొరికిందన్న మాట. వెంటనే మా ఇంటికి బతులు దేరి రండి,” అన్నాడు ప్రామంట్.

“మీ ఇంటికి వస్తాను. కానీ ఒక సంగతి చెప్పాలి. ఇప్పుడిది మీ డబ్బుకాదు. ఈ నోట్లు మీరు అరుణవలయానికి అందజేసి వేలే అయినా, ఇప్పుడేమి మీవికాదు.”

తరవాతి పార్ ప్రామంట్ ఇంటికి వెళ్లి సవిధంగా చెప్పాడు. ప్రామంట్ నిరాశపడ్డాడు. డబ్బు ఎవరివగ్గర దొరికితేనేం, అది తనదేనని అతని భావం. పార్ తొంటి

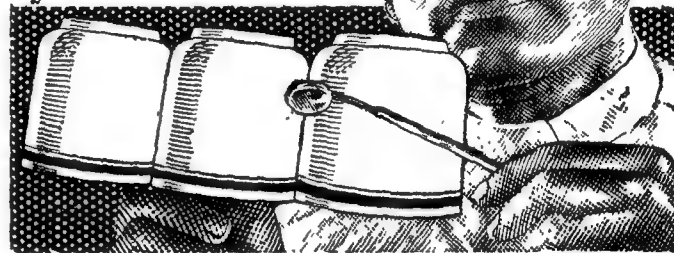
నేపు నుట్లాడిన పిదప ప్రామంట్ కు నవ్వు చెప్పగలిగాడు. తరవాతి ప్రామంట్ నానాత్తుగా ఇలా ప్రశ్నించాడు.

“బ్రబబాన్ ఆ అవకాశ వ్యక్తి కిచ్చిన నోట్ల సంబర్లు మీ దగ్గర ఉన్నాయా?”

“ఆ, అని లేటికగా జ్ఞాపకం ఉంటాయి, ఒక వరసలో ఉన్నాయి గనక,” అని పార్ నోట్ల సంబర్లు చెప్పాడు. ప్రామంట్ నోటు యిక్కడ సంబర్లన్నీ (వాడు కన్నాడు. (ఇంకా ఉంది)

చూడండి మెక్లేన్స్ దంతాల్బు ఎంత చక్కగా శుభ్రపరుస్తుంది!

వరివ్వరింపడానికి పొర్రంకాని దంతాలను నవవ్వను ఈ మాడు లే కప్పలు నిరూపిస్తున్నవి. అనే వర్ణ అనుకోండి. వారి ముందుకొచ్చి కుత్రం చేయవచ్చు. వెతుక రాగార్ని కుత్రవరచవచ్చుకాని, ఆ వర్ణ మెరుగున్న నెండు మామిటి! అవి మామూలువర్ణంలో కోమలానికి అందేది కావు. అక్కడ అపాయకరమైన విష క్రిమిలు అక్కడే దాగివుంటాయి. వర్ణ అండాన్ని చెక్కు చెదరకుండా కాపాడుకోవలసిన వారంతా, ఎప్పటికీ ప్రమాద కరమే అయిన 'రైపాయిర్స్'ను గురించి తప్పక దరించి తెలిసికోవాలి.

మెక్లేన్స్, మామూలువర్ణానికి రోమలలో అందని అపాయకరమైన చోట్లకు సూటిగా చొరచి కుత్రవరుస్తు.

దంతక్షయాన్ని అరికట్టుటకు అత్యంత ప్రధానమైనది అదే

మీ వర్ణమీద ఏర్పడవ జాడపొరలో కొన్ని కొవ్వు వర్ణానులున్నవి. దీనినే 'రైపాయిర్స్' అని దంత వైద్యులు నిరూపించి యున్నారు. దీనిని ఎంతగానో తొలగిస్తే, ఆ పొరలోపలా వెనకా ఆహార తమ తయారకమైన పనిని సాగిస్తూనే వుంటాయి. అవి మీ వర్ణ మెరుగును తిప్పేస్తూనే వుంటాయి. ఆ దంతక్షయను అరికట్టడానికి తొలిమెట్లు ఈ 'రైపాయిర్స్'ను క్రమం తప్పకుండా తొలగిస్తూనే వుండడం.

'రైపాయిర్స్'ని విశేషంగా తొలగించడానికి ఉన్న ఒక్కడే మార్గం, వానిని కరిగించేదండం. చోటిచిందా నురగను కరిగించక ఇహా నున్నికముగాను.

దాం నురగించగా, అతి క్రిమిగా 'రైపాయిర్స్'ను, సూటిగా సాధించే గుణమును మెక్లేన్స్ కలిగియున్నది. అదే దంత క్షయాన్ని అరికట్టుటకు అత్యంత ప్రధానమైనది.

మెక్లేన్స్ క్రమం తప్పక రోజుకు రెండు సార్లు ప్రతిరోజు వాడండి. మరి, జ్ఞాపకం వుంచుకొనండి. మెక్లేన్స్ దావర్ణంగల దంతాలే ఆరోగ్యవంతమైన దంతాలు.

క్లోరోఫిల్ కలదిన్నీ లభిస్తుంది

MTY-41-TEL

ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రకాశిక :

ఆంధ్రరాష్ట్రంలో మహిళా సంక్షేమం

శాస్త్రీయము, ఆచరణీయము అయిన పద్ధతులలో ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రకాశిక రచయించింది. దీనికి ప్రాతిపదిక గామము భారీ పరిశ్రమలు, కుటీర పరిశ్రమలు, మధ్య తరగతి పరిశ్రమలు విరివిగా ప్రభుత్వ పరంగాను, ప్రజా పరంగాను స్థాపించడం, విరుద్ధాంగ నివారణ ఇత్యాది ప్రధాన విషయములలో మనా తీర శరీరాల్ని పాధించడం ప్రకాశికా లక్ష్యము. తద్వారా ప్రధాన సామాజిక ఉద్దేశముగా వచ్చిన పోవలీసు కనాక స్థాపన ఆ నేటికూడా ప్రధానంగా లక్ష్యాధిగమి అవుతుంది. పారిశ్రామిక, పాంక్తిక, వైద్యనిక రంగాలలోనే కాక ప్రత్యేకంగా గామీణ ప్రజా జీవన సర్వవో

ముఖాభివృద్ధికి కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టులు, జాతీయ విస్తరణ కేంద్రములు, గామీణ ప్రజా ప్రకాశికలు, మహిళా సంక్షేమ కేంద్రములు, కాఖలు ఇత్యాది అభ్యుదయకర విధానములు బహుళముగా అమలు చేయడానికి నిర్ణయించబడినది. ద్వితీయ పంచవర్ష

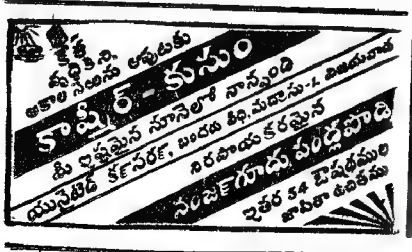
వి. భానుమతి

ప్రకాశికా కాలములో ఆంధ్రరాష్ట్రము లక్షించిన మహిళా సంక్షేమ కార్యకలాపములు, అందులకు కేటాయించిన మొత్తములు మొదలైన విషయములన్నీ ఆంధ్ర శాస్త్రీయ రేలుసుకోవి తమ ఉత్సాహ శక్తులను అలుపు మల్లించుట ఎంతైనా అవసరము.

మహిళా సంక్షేమము ప్రధానముగా శ్రీమతి, పిల్లలు, అనాథలు మొదలయినవారి చికిత్స, పాంఘిక పరిస్థితులను అభివృద్ధి చేయడానికి ఉద్దేశించబడినది. ప్రస్తుతము ఆంధ్రరాష్ట్రములోని 11 జిల్లాలలో

7 చిరు అసిస్టెంటు వుమెన్ కౌన్సిల్స్ ఆఫీసర్లు ఉన్నాడు. 50 మహిళా సంక్షేమ కాఖలు (Women's welfare Branches) మాత్రమే ఉన్నాయి. అందులో 6 కాఖలు విజనీ ప్రాంతములో నున్నవి. వాటి ప్రధాన కార్యక్రమము—చూరజనులు బీదలు నివసించు గృహములకు వెళ్లి వారికి గృహాలంకరణ, వ్యవస్థ సమస్తి ఆరోగ్య విధానములు, శిశు పోషణ యిత్యాది విషయములను చూర్చి బోధించడం వారికి చేతి పనులు, కుట్టు, అల్లికలు మొదలైనవి నేర్పి వారి ఆర్థిక, పాంఘిక, వైద్యనిక, పాంక్తిక జీవితమును విస్తృతపరచుటకు ప్రయత్నిస్తారు.

ప్రభు పంచవర్ష ప్రకాశికలో మహిళా సంక్షేమము చేర్చబడలేదు. ద్వితీయ ప్రకాశికలో 80 మంది మహిళా సంక్షేమ కార్యకర్తలతో (Women's welfare organizers), రెండురక్షణగృహములు, ఆశ్రయ శిబిరములు (Rescue Homes and shelter camps) ప్రారంభించి 840 మంది మహిళలకు ప్రయోజనము కల్పించడం, 81 సేవా సదనములు (Service Homes) స్థాపించి

1850 మంది అనాథ స్త్రీలకు, 540 మంది అనాథశిశువులకు ప్రయోజనం కల్పించడం ఉద్దేశించబడినది.

పునరావాస కార్యక్రమము క్రింద 600 మంది మహిళలకు సహాయం కలుగచేయడానికి కూడా ఉద్దేశించబడినది.

85 లక్షల రూపాయల వ్యయముతో ఈ క్రింది కార్యక్రమములు కొనసాగించుటకు ద్వితీయ ప్రణాళికలో తలపెట్టబడినది.

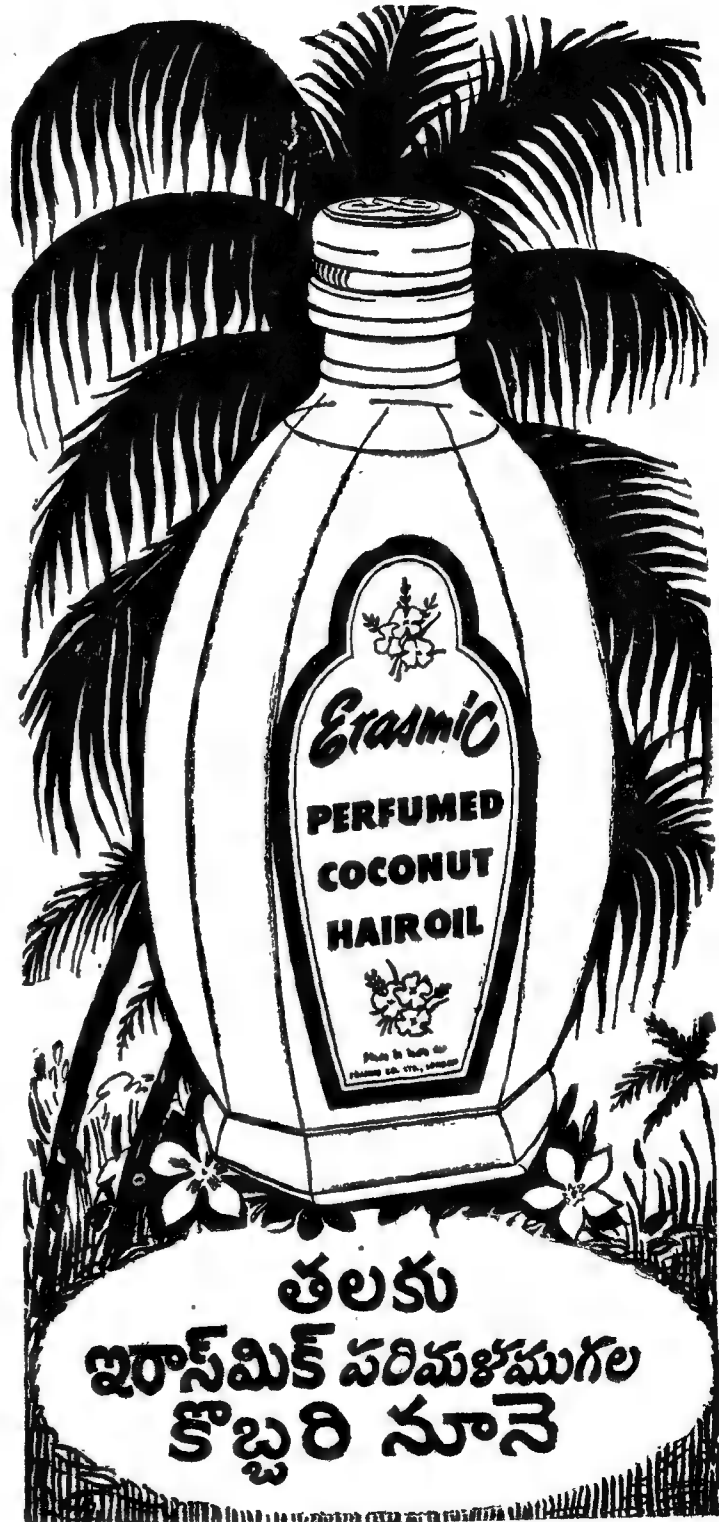
1. శిక్షణ రు. 1 90 లక్షలు
2. రక్షణ గృహములు, ఆశ్రయ శిబిరములు 5.70
3. సేవా పదవములు 16 88
4. పునరావాసము 8.00
5. ప్రస్తుతమున్న కాఖిలము ప్రత్యేకముగా అభివృద్ధి పరచుట 4.00
6. పరిపాలనా వ్యవస్థను విస్తృతము చేయుట 4.02

మొత్తము 85.00

1. శిక్షణ: 80 మంది మహిళా సంక్షేమ కార్యకర్తలను తరిఫీదు చేయడానికి ఒక శిక్షణా కాలనామ సంస్థ స్థాపించారు. ఇది కార్యక్రమము మహిళా సంక్షేమ రంగాలలో పనిచేస్తున్న 20 మంది కార్యకర్తలకు 20 మంది మంత్రీ సభ్యుల చొప్పున పునర్వ్యవస్థీకరణ తరగతులు (Refresher courses) ప్రతి ఏడూ ఏర్పాటు చేస్తారు.

పై వారిలో కొంతమందిని ఏరి ఇతర కార్యకర్తలకు, విద్యార్థులకు ప్రత్యేక శిక్షణ నిమిత్తము పంపిస్తారు.

2. రక్షణ గృహాలు: తరిఫీదుల ప్రాంత అధ్యక్షులు కలస విధిచేత, సకాలములో రక్షణ శిక్షణ సంఘములో చేరినవారిని స్త్రీలు, వారికి సంబంధించిన సాధారణముగా సంఘములో దుష్ట శక్తులకు బలియైపోవడం కనుగొనబడుతుంది. ముద్రాకు వ్యభిచార నిర్మూలన చట్టం (1980) క్రిందకు రాని స్త్రీలు, వారికి సంబంధించిన గృహాలలో చేర్చుకొనబడతారు. పై సేవోత్సాహ చట్టము అవినీతికి పాల్పడిన వారి కోసం చేయబడినది. అవినీతికి పాల్పడిన మందా, వ్యక్తికి పై నిర్ణయ తీర్మానమును గమనించుకొని అనాథ స్త్రీలకు, వారి కులకు ప్రభుత్వము ఈ విధముగా ఉభయ ప్రదానము చేసి, రక్షణగృహాలలో చేర్చుకొని సమర్థిస్తుంది. చేర్చుకొనే ముందు వారిని తీర్మానములను గూర్చి కార్యకర్తల విచారించి తెలుసుకొంటారు. అర్హతగలవారికి సర్వత్రా సహాయము లభిస్తుంది. వారు నిలయుములలో ఉండగల కాలముయొక్క గడువు 8 సం॥ లకు పరిమితము చేయబడినది. వారికి ఏదైనా అధారము, ఇతర సహాయము లభించినపుడు

తలకు
ఇరాస్మిక్ పరిమళముగల
కొబ్బరి నూనె

BECH-1-X20 TL ఇరాస్మిక్ కంపెనీ, విమలనగర్, బంద్రా-2, ముంబై-400 050. భారతదేశంలో కనీసం 100 మందికి పైగా ఉపయోగించబడినది.

ఆంధ్రరాష్ట్రంలో మహిళా సంక్షేమం

వారు యీ గడువు కాలము ముగియకుండానే వెళ్ళి వచ్చును. వారి జీవితవిధానమునకు కావలసిన సంస్కారము, నైతికబలము, శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది. వారి ఆభిరుచికి అనుగుణమైన చేరిపని శిక్షణగాని, యితర ఉద్యోగశిక్షణగాని ఇస్తారు.

ఆశ్రయ శిబిరము (Shelter camp) రక్షణ గృహమునకు అనుబంధింపబడి ఉంటుంది. రక్షణ నిలయములో చేరడానికి వచ్చే స్త్రీలను, బాలికలను ప్రథమముగా ఒక నెలరోజులు ఈ శిబిరములో ఉంచి వారిని పరీక్షించి, విచారించి ప్రాథమిక సంస్కారము కలుగజేస్తారు. ద్వితీయ ప్రణాళికా కాలములో మొదటి సంవత్సరములో (56-57) ఒక నిలయమును, రెండవ సంవత్సరములో (57-58) మరొక నిలయమును ప్రారంభించడానికి నిశ్చయింపబడింది. మొదటి ఏడు నిలయములో 80 మందిని,

శిబిరములో 10 మందిని చేర్చుకొంటారు. సంవత్సరాంతమున యీ సంఖ్య నిలయములో 90 కి శిబిరములో 80 కి పెరుగుతుంది. కనుక ప్రతి నిలయము 120 మందికి శిక్షణ కల్పించేదిగా ఉంటుంది.

సేవాసదనము (Service Home): ప్రణాళికా కాలములో ఇట్టి సదనములు సంవత్సరాంతానికి మొదటి మూడేండ్లలోను మొత్తము 8 ప్రారంభించబడుతాయి. ఈ సదనములు ముఖ్యముగా మహిళా సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు చేదోడు వాడోడుగా నుండి, వాటివలన కలుగుతున్న అనుభవములు ఫలితములు గ్రామ్యాము చేసుకొని సామ్యమైనంతవరకు ఇట్టి మహిళా సంక్షేమ అవశ్యకతను తగ్గించుటకు ప్రయత్నిస్తాయి. ఈ సదనములలో సాధారణముగా ప్రవేశము దొరకుట కష్టము. ప్రత్యేకముగా పరీక్షించి, విచారించినమీదట, విపరీత పరి

స్థితులకు లోనై నిరాశ్రయలు, నిర్దనలు, అవాధలు అయిన స్త్రీలను మాత్రమే చేర్చుకొంటారు.

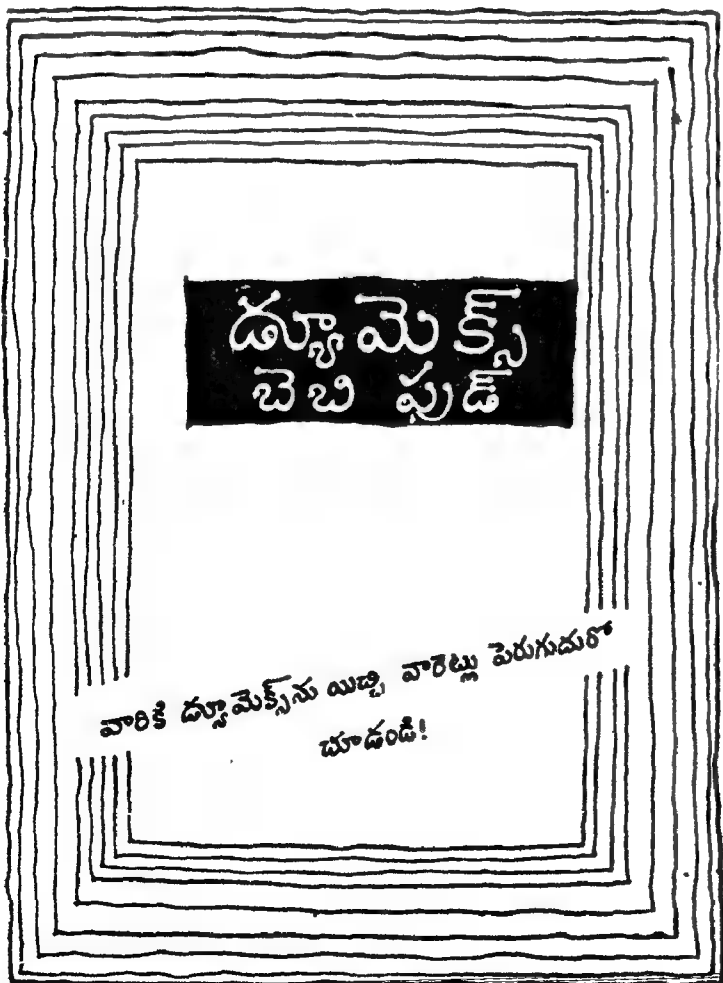
ఆవివాహితులైన యువకులు సంఘములో దౌర్జన్యమునకు, అవినీతికి బలికాకుండా కాపాడబడతారు. నిరాశ్రయులైన వితంతువులు, భర్తలచే విడువబడిన భార్యలు, పిల్లలు వుండినా, లేకపోయినా తగురీతిగా వారి జీవితములను గూర్చి విచారణ చేసినమీదట యీ సదనములలో చేర్చుకొనబడతారు. వారికి సదనములో ఆశ్రయము, శిక్షణ మూడు సంవత్సరములకాలము కల్పించబడుతుంది. పబ్లిక్ పరీక్షలకు తరగతులు ప్రారంభించబడతాయి. ఇవిగాక కుటుంబ, అర్థిక, చేనేత, తడుగుట, నగిషీ మొదలైనవికూడా నేర్పబడతాయి. గృహాలంకరణ, కుటుంబ ఆర్థికశాస్త్రము (Home Economics), శిశువృక్ష ఇత్యాది విషయములలో కోర్సులు ప్రారంభించబడతాయి. ప్రత్యేకముగా అర్హుల వారికి 'Secretariat course' (శ్రేణిబరీ శిక్షణ) కూడా ప్రారంభించబడుతుంది.

ప్రతి సదనమునకు శిశుకాళి అనుబంధముగా ఉంటుంది. ప్రతి సదనములో 160 మంది స్త్రీలు, 60 మంది శిశువులకు ప్రవేశము లభిస్తుంది. ఈ సదనములలో పత్రికలు, అవాధలు, నిర్దనలు, నిరాశ్రయులు, వంచితలు, అభాగినులు అయిన స్త్రీలకు, పిల్లలకు ఎంతో రక్షణ, ఆశ్రయము జీవనోపాధిక కల్పిస్తాయి. ఇట్టి మహిళా సంక్షేమ, సముద్ధరణ నిలయములు మున్ముందు కళానిలయములుగా విలసిల్లి ఆంధ్ర వనితలోకమును వన్నెకెక్కించుతాయి. ఉత్సాహవంతులు, విద్యార్థులు, సంఘసేవాభిలాషుల స్త్రీలు తమ ఉత్సాహ శక్తులు, కళాకాళిలము వ్యక్తిసమిష్టి ప్రయోజనానికుపయోగించే విధంగా చేయడానికి ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలము (1956-61) మంచి తరుణము.

ఇతర సాంఘిక సంక్షేమ కార్యకలాపములలో స్త్రీల సంఖ్య 1956 నుండి 1961 వరకు యీ దిగువ రీతిని పెంపొందించేయుటకు సంకల్పించబడింది.

స్త్రీలకు ఉద్యోగములు	1956-57	1960-61
1. పరిపాలనకాళులు	468	688
2. సాంకేతికరంగము	856	515
3. శిక్షకులు, నిపుణులు	588	2,285
4. అశిక్షకులు, సాధారణులు	1,060	4,494

మొత్తము 2,417 7,927

వాచీదొంగ

(గతసంచిక తరువాయి)

3

సూర్యం అన్నయ్యని ఉడిపి హోటలు దాటింది, వెల్ కం హోటల్ వ్రక్కనున్న వీధిలో నుంచి తిసుకెళ్తున్నాడు. ఆ వీధిలో 'వెంకటేశ్వర టీ స్టాల్' అని ఒక డొక్కు టీ హోటలుంది. అన్నయ్య వేగంగా నడుస్తున్నాడు. వాళ్లు ఆ డొక్కు 'టీ' హోటలు ముందునుంచి వెళ్తున్నారు. సూర్యంకి దిక్కులు చూడడం అలవాటుగనక, యథాలాపనగా ఆ హోటల్లోకి చూశాడు. లోపల దాసీదానికొడుకు "సోనిగాడు" టీ తాగుతున్నాడు. అన్నయ్య అడుగు సోనిగాడు, అన్నాడు సూర్యం.

"ఎక్కడరా?" అన్నాడు అన్నయ్య ఆత్మతగా.

"అడుగు ఆ హోటల్లో," అని అన్నయ్య చెయ్యి పెట్టుకొని డొక్కు టీ హోటల్లోకి తిసుకెళ్లాడు సూర్యం. రిక్తావాళ్లు, రోడ్డు తుడిచే వాళ్లు, సోనిగాడు — మొదలైన వాళ్ళంతా అక్కడ టీ నేసిస్తున్నారు. "దయచెయ్యండి, ఏమిటి కావాలి?" అని ప్రోప్రయిటరు తన నీలులోంచి లేచివచ్చాడు.

రిక్తావాడు టీ తాగడానికి ఉపక్రమిస్తున్నాడు. అన్నయ్య మంచి బట్టలు చూసి, "ఈ హోటలు కెందుకు వచ్చాడ?" అని సందేహం కలిగి ప్రోప్రయిటరు తన నీలులోంచి అమాంతం లేచి వచ్చాడు. అన్నయ్యని చూడగానే "సోనిగాడు" టీ తాగుతున్నవాడల్లా అమాంతం లేచిపోయి, తను కూర్చున్న బల్లముందున్న టేబులు మీద టీ గాసునుంచి పారిపోడానికి

రవ్వేక్ కుమార్

ప్రయత్నించాడు. అన్నయ్య అడ్డంగా నిలబడి, వాణ్ణి పారిపోకుండా చేశాడు.

"ఏమిటండీ, వీడేం చేశాడు?" అని అన్నయ్యని ప్రోప్రయిటరు అడిగాడు.

"అబ్బే! వీళ్లమ్మ మా యిల్లం దాసి దానిగా పనిచేస్తోంది. వీడు వీళ్లమ్మమీద అలిగి ఎక్కడకో పోతాన్నట్టే! అది మా ఇంటిదగ్గర ఒకటే ఏడుపు! నేను ఇలా పోతుంటే వీడు కనిపించాడు. వీడి దగ్గర డబ్బులు తీసుకుని నాతో పంపించండి!" అన్నాడన్నయ్య.

"ఆరి, నీదుంపతెగ, ఇంతవనికి

ఏగావా? ఏలాబుల్లోడ! తప్పకదూ, మీ అమ్మని కష్టపెట్టటం? ఒరేయ్! వీడెంత ఇవ్వాలి?" అని అవతలవాణ్ణి అడిగాడు.

"రెండు ఇడ్డెన్లు బేడ, మరో బేడ ఉప్పా, ఒక అణా టీ," అని తనలో తను గట్టిగానే అనుకొని, ప్రోప్రయిటరుతో, "అయిదణాలు," అన్నాడు.

"సోనిగాడు" "ఒక రూపాయి నోటు పక్క జేబులోంచి తీసి, ప్రోప్రయిటరు కిచ్చాడు. అతను చిల్లర డబ్బులు మిగతా 11 అణాలు ఇస్తూ, "డబ్బులు మా జాస్తీగా వుండాయే, ఈడిదగ్గర," అన్నాడు ఆత్మర్యంగా.

సోనిగాడు, వీళ్ళని తప్పించుకుని పోదామని ప్రయత్నించాడు. అన్నయ్య చాల జాగ్రత్తగా వాణ్ణి కనిపెడుతూ ఇంటికి తీసుకువచ్చాడు. వాడికి హోటల్లో అన్నయ్య చెప్పిన దంతా విన్నతర్వాత, అయోమయంగా వుంది.

అక్కయ్యకి జరిగిన దంతా అన్నయ్య, సూర్యం చెప్పారు.

"ఏజేబులో ఎన్ని డబ్బులున్నాయో, తియ్య!" అంది అక్కయ్య.

"అబ్బే! నాదగ్గరేం డబ్బులు లేవండీ!" అని అసభోయి, అన్నయ్యను చూసి, పక్కజేబులో

వాచీదొంగ

చెయ్యిపెట్టి, ఒక రూపాయనోటు, తీసిన వాచీ," అని అన్నయ్య గదిని వదలొందు అణాలు, మూడు చూపించింది అక్క.

బ్రీడీలు-తీశాడు.

"నీ కీ డబ్బు లెక్కడివి?"

"మా అమ్మ ఇచ్చిందండీ!"

"ఐతే సూర్యం, నువ్వెళ్లి మన దానీదాన్ని తీసుకరా! దాన్ని కను క్కుందాం!" అంది అక్క.

"మా అమ్మ ఇవ్వలేదండీ," అన్నాడు సోపిగాడు.

"మరైతే ఎక్కడవిన్ని డబ్బులు?"

"యీ డబ్బులాండి — యీ డబ్బులా — ఆ...దొరికాయండి."

"ఉహూ...మరిందాకా అబద్ధం ఎందుకు చెప్పావు?"

"ఉత్తినేనండీ! మీరు దొరికాయంటే నమ్మరుకదా అని!" వాడు నమస్కరించుకున్నాడు.

"వాచీ ఎక్కడ దాచావు?"

"వాచీ ఏమిటండీ?"

"పాపం! నీకేం తెలియదేం. నువ్వు ఇందాకా ఈ గదిలోంచి కొద్దిగా ప్రదర్శించాడు.

"ఇవ్వాలే నేననలుమాయింటికే రాలేదండీ. మీ యింటికే

రానప్పుడు, నేను వాచీదొంగిలించా ననడం ఏం బాగాలేదండీ?" వాడు కొంచెం దబాయంపుగా అడిగాడు.

"తగ్గు! దబాయంచకు! ఇవాళ నువ్వు మా ఇంటి కొచ్చావు! నువ్వే వాచీ తీశావు! నందులోంచి మీ అమ్మదగ్గరకి వెళ్తున్నావు, ఈ గది తలుపులు తీసివుండడం చూశావు. కిటికీలోనుంచి లోపలికి తొంగి చూశావు. ఎవ్వరూ లేరు. గదిలో ప్రవేశించావు. వాచీ తీసుకుని మీ అమ్మదగ్గరకెళ్ళి చర్చిఅన్నం తిన కుండా వచ్చిన దోపనే ఉడాయించావు!" అంది అక్కయ్య.

"ఏమిటండీ! మీరంతా చూసి నట్టు మాట్లాడుతారు. నేననలు మీ యింటికే రాలేదు మొత్తం అంటే?" అని వాడు కోపాన్ని

"నేను చూడబట్టే అంటున్నాను. నేను నా గదిలో కిటికీలో నుంచి చూశాను, నువ్వు నందులో నుంచి వెళ్తుండగా - నువ్వు అనలు మా ఇంటికే రానేలేదని దబాయంపు న్నావు?" అని అక్కయ్య రెట్టిం చిన కోపంతో వాడికేసి చూసింది.

"మీరు చూ-శా-రాం-డి—" అన్నాడు మాటలు తడబడుతూ వాడు. వాడి ముఖ కవళికలు మారి పోయాయి. చిక్క-మొఖం వేశాడు. వణికిపోతున్నాడు.

"వాచీ ఏం చేశావో చెప్పి? తీసుకొచ్చియిచ్చేయ్! మాతమ్ముడు కూడా నీ వెంట వస్తాడు. నువ్వు కాని ఇవ్వకపోతావో నిన్ను పోలీసు లకి వప్పగిస్తాం! వాళ్లు నిన్ను లాఠీ కర్రలతో వొల్లంతా పచ్చి పుండయ్యేలాగ కొడతారు. తరు వాత చీకటికొట్లో వారేస్తారు. తిండి పెట్టరు. ఒకేయ్! నువ్వెళ్లి పోలీసుల్ని తీసుకురా!" అంది అక్కయ్య అన్నయ్యతో.

అన్నయ్య రెండడుగులు ముందుకి వేశాడు.

"అమ్మగారూ! నన్ను పోలీసు లకి వప్పించకండి! మీ వాచీ మీ కిచ్చేస్తాను!" అన్నాడు సోపిగాడు ఏడుస్తూ.

అన్నయ్య కమ్మన అగి పోయాడు.

"వాచీ ఎక్కడుంది?" అడిగింది అక్కయ్య.

"వాచీని నేనే దొంగిలించా నండీ. దాన్ని కోమటి సుబ్బయ్య గారి దగ్గర రెండు రూపాయలకి కుదవబెట్టాను. నా దగ్గర 5 అణాలు తక్కువగా వున్నాయి. మీరు గాని....."

ప్రమాద రక్షణకు

ప్రశస్త మైనది

భీమా

ఎప్పుడో ప్రమాదం వచ్చేదీ, ఏ క్షణం ఎలా ఉండేదీ తెలియని ఈ దినాల్లో

- * అగ్ని * మోటార్ కాదు * కార్మిక నష్టపరిహారం
- * నౌక * పయనిల్లో గ్యారంటీ * మొదలైన భీమాలకు

— నూ తో సంప్రదించండి; —

యునైటెడ్ ఇండియా ఫైర్ అండ్

జనరల్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్,

"యునైటెడ్ ఇండియా లైవ్ బిల్డింగ్" ఎన్ఎస్సీ - చుర్రామ.

Telephone : 4241.   Telegrams : "UNIGEN"

బ్రాంచీలు : { బొంబాయి - కలకత్తా - కొలంబో - సింగపూరు - విజయవాడ .

                  { రిల్లీ - పాట్నా - లక్నో - బెంగళూరు - కోయంబూరు.

“ఒరేయ్! నువ్వు మరో అయిదణాలు వేసి, మొత్తం రెండు రూపాయలు, ఆ సుబ్బయ్య ఎవడో వాడికిచ్చి వాచీ విడిపించుకోరా!” అంది అక్కయ్య, ఆ న్నయ్య చేతికి రూపాయి పడకొండు అణాలూ, “సోవింగాడి” దగ్గర తీసుకుని ఇస్తా.

4

అన్నయ్య మొహం కలకలలాడుతోంది. తన చేతికున్న వాచీని సంతోషంతో చూచుకుంటూ, అక్కయ్యని నవ్విపించాడు.

“అక్కయ్యా! ■ సుబ్బయ్య ఎవడో గాని, వాడి తస్మాదియ్యా గట్టివాడిలా వున్నాడే! ‘వీడెవడో నాకు తెలీదు. వీడు నా దగ్గర వాచీ కుదవ పెట్టటమేవిటి? నాకు తెలీదు పొమ్మన్నాడు.’ అప్పుడు ‘సోవింగాడు’ ఏడుస్తూ, ‘ఓ అర గంట క్రితం రెండు రూపాయలకు వాచీ కుదవ పెట్టలేదుటండీ? నా వాచీ నా కివ్వండి, మీ రెండురూపాయలూ తీసుకుని; అన్నాడు. సుబ్బయ్య తనకి వాచీ సంగతి తెలియకే వెలియడన్నాడు. వీడికి ఇలా కాదు అనుకొని, ‘నిన్ను పోలీసులకి వెళ్ళిస్తా’, అని వాడిని భయపెట్టి వాడికి మరో రూపాయి ఎక్కువ ఇచ్చుకొని వాచీ తెచ్చుకున్నాను,’ అన్నాడు అన్నయ్య మహాభూత కార్యం చేసిన వాడిలా.

“మరి మొదట్లో నన్నెందుకు అనుమానించావు? నన్నెందు కడిగావు వాచీ గురించి,” అన్నాడు సూర్యం.

“తగువాత నిన్ను నేను అడగలేదుగా!” అంది అక్కయ్య.

“అక్కయ్యా! నీవు దొంగను ఎలా కనుక్కున్నావు? నీకు కనిపించిన వస్తువేమిటి? సోవింగాడిని ఎందుకు అనుమానించావు? నువ్వు తాతయ్య గది ముందర పిల్లలకి హిందీ అక్షరాలు నేర్పుతున్నావు కదా, మరి సీగడిలో నుంచి ‘సోవింగాడు’ సందులోనుంచి వెళ్లేడం చూశానన్నావు? అది అబద్ధమా కాదా? అట్లా ఎందుకు దబాయించావు?” అని అన్నయ్య అక్కయ్య మీద ప్రశ్నల వర్షం కురిపించాడు.

“నాకు సందులో సీగడి ముందర మెట్లమీద కనిపించిన వస్తువు బీజీ పీక. మనింట్లో బీజీలు, సిగరెట్లూ ఎవ్వరూ కాల్యం కదా—అందు చేత ఇక్కడికిది ఎలా వచ్చింది? అనుకున్నాను. బహుశా ఈ బీజీ పీకకే వాచీ పోవటానికి ఏమైనా సంబంధం వుండవచ్చు అనుకున్నాను. మనింటికి రోజూ వచ్చే వాడు మన దానీదాని కొడుకు సోవింగాడు. వాడు రోజూ చల్లి అన్నం తినటానికి సరిగ్గా తొమ్మిది కల్లా తయారవుతాడు. వాడు రెండు మూడుసార్లు పెరట్లో నవోలా

మెరయుచు పొంగే సానీయము వేసవికాలములో కలిగే కడుపులోని అస్వస్థతలను పోగొట్టును

వేసవికాలములో మీ కడుపులో సురమగు అస్వస్థత కలుగును. మెరయుచు పొంగే గ్లాసును చల్లది ఈనో కడుపును సరిచేసి, కీర్తికోశము చుట్టుకూ ఆరోగ్యవంతముగా ఉండేలా క్రమపరచును. ఈనో సౌమ్యముగ, సమర్థతతో అమృతీకృత వంశ కలిగే ఆశీర్వాదు. గుండెమంట మరియు కడుపు ఉబ్బరములకు పర్యవముగ నిక్కయ మైన ఉపశమనము కలిగించును. దానిని పరకడుపున కొంచెము పెద్ద మోతాదు కాగుకే సౌమ్యవిరేచనకాంగా సందేహము.

ఎంతో చల్లగా మరియు ఆహ్లాదకరముగా ఉండును!

ఈనోస్
'ఫ్రూట్ సాల్ట్'

‘ఈనో’ మరియు ‘ఫ్రూట్ సాల్ట్’ అనే మాత్రం రీతిపద్ధతి నేయందు క్రిత మార్కులు

జులై, 1958 (గు.)

★ వాచీదొంగ ★

చెట్టు దగ్గర బీడీలు కాలుస్తూండగా చూసి మందలించాను. వాడి మీద నాకు అనుమానం వేసి, వాళ్ళమ్మను పిలిచాను. అది వాడింకా చచ్చి అన్నం తినటానికి రాలేదని, వేళ దాటేందని చెప్పింది. వాడిమీద నా అనుమానం దృఢ పడింది నిన్ను వెళ్లి వాణ్ణి తీసుకు రమ్మన్నాను. నువ్వు సూర్యం వెళ్లారు వాడిని తీసుకు రావటానికి వాడూ-వాడి చర్యలూ గురించి, కాఫీ హోటల్లోని వివరాలు మీరు నాకు చెప్పారు వాడికి కాఫీ హోటలుకి వెళ్లటానికి డబ్బులు ఎక్కడవి? అని నాలో నేను ప్రశ్నించుకున్నాను. వాచీ ఎవరిదగ్గరో తాకట్టు పెట్టి వుంటాడని ఊహించారు 'నీకీ డబ్బు లెక్కడివి?' అని వాడిని అడిగినప్పుడు - మొదట వాళ్ళమ్మ ఇచ్చిందనీ, తర్వాత దొరికాయి అనీ చెప్పాడు. అబద్ధమెందుకు చెప్పానంటే ఏదో చెప్పి సమర్థించుకున్నాడు. తరువాత, నాకు కనిపించిన 'బీడీ పీక'మీద 'మూడు గుర్రాలు'న్నాయి. వాడి దగ్గరున్న 'బీడీ పీక' మీద కూడ 'మూడు గుర్రాలే' వున్నాయి. వాడికి బీడీపీక 'గుర్తులు, సాక్ష్యంగా

చూపిద్దా మనుకున్నాను. కాని, వాడు మనింటికే రాలేదని దబాయిస్తున్నాడు దబాయింపుకీ దబాయింపేమందు అని, 'నేను నువ్వు నందులోనుంచి వెళ్తాండగా చూశానని దబాయించేను' వాడు బిక్క మొఖం నేశాడు. పోలీసులకి వచ్చి గిప్తానని భయపడితే, వాడు తను దొంగిలించినట్లు, సుబ్బయ్య దగ్గర 2 రూపాయలకు తాకట్టు పెట్టినట్లు చెప్పాడు. నువ్వెళ్ళి, వాడికి మరో రూపాయి ఎక్కువగా చెల్లించి వాచీ విడిపించుకొని తెచ్చుకున్నావు," అని అక్కయ్య ఊహించింది, జరిగిందీ-కళ్ళకి కట్టినట్లుగా చెప్పి, తన ఉపన్యాసం ముగించింది.

"ఈ విషయంలో సూర్యం కూడ మనకి చాల సహాయం చేశాడక్కయ్యా!" అన్నాడు అన్నయ్య. సూర్యం పొంగిపోయాడు. సంతోషంగా నవ్వేడు.

"మరి, ఈ 'డిటెక్టివ్'కి బహుమానం ఏ మిచ్చుకుంటావా?" అంది అక్కయ్య.

"ఈ నెలాఖరున జీతం అందటంతో నీ కొక వెల్వెట్ జాకెట్టూ, సూర్యానికొకలాగూ, చొక్కా కుట్టిస్తాను," అన్నాడు అన్నయ్య.

మాట వరసకి...
పాఠశాల వార్షికోత్సవం జరుగుతోంది. ఒక ప్రముఖ వ్యాపారస్థుడు పిల్లలకి నీతులు చెబుతూ ఉపన్యసిస్తున్నాడు.
"చూశారూ పిల్లలూ అందరూ చదువుకోవాలి చదువంటే మంచి వస్తువు ఇంకొకటి లేదు. చదువువల్ల నేమనకీ అన్ని తెలుస్తాయన్నమాట
"మాటవరసకి లెక్కలు చూడండి. లెక్కలు నేర్చుకుంటే, మనకి రెండు రెళ్ళు నాలుగని తెలుస్తుంది నాలుగు నాలుగులు పదహారని, పదహార పదహార్లు...ఏం, = తరవాతాగర్నీ ఉండనుకోండి..."

"మాటలనగా నేనరిగాదు! అన్నమాట నిలబెట్టుకోవాలి అబ్బాయి గారు!" అంది అక్కయ్య చిరునవ్వుతో.

వాచీ పోవటం, "అక్కయ్య అపరాధ పరిశోధన" చెయ్యటం దొంగ ఎవరో తెలుసుకోవటం, ఇంట్లో ఎవ్వరికీ తెలీదు! పోవటం-దొరకటం అంతా ఒక గంటలో అయిపోయింది! తరువాత ఇంట్లో వాళ్లందరికీ తెలిసింది. దానీ దానికి కూడ తెలిసింది అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు!

వై ని డెం ట్

వెజిటబుల్ హేర్ ఆయిల్,
సో, టాల్క్ మె పౌడర్

నా ఉపయోగానికి శ్రేష్టమైనవని నేను కనుగొన్నాను
—(సం) పావిత్రీ

ఉత్పత్తిదారులు

రథోద్ ప్రేడింగ్ కంపెనీ, మద్రాసు - 1.

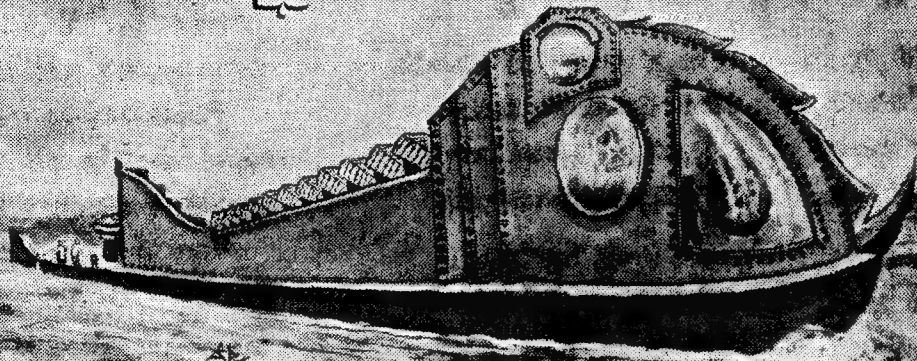
మంచీ - చెడూ

వెల 2-0-0

బొమ్మబ్బ ప్రత్యేకం

ఆంధ్ర గంధమాల మద్రాసు,

సుగీర్త గీర్తలతో నుడుస యూత్ర

మూలం: జూన్స్ వెర్స్

అది 1868 వ సంవత్సరం ప్రారంభం. సాగర గర్భంలో బ్రహ్మాండమైన జలజంతువేదో కనిపించిందనే వార్త ప్రపంచప్రజలను విభ్రాంతులను చేసింది. సముద్రంలో ప్రయాణంచేసే వాళల కది ఇచ్చే కనిపించి ఇచ్చే నాయు యయ్యేది. దానికలన నాగరిక ప్రపంచానికి, ముఖ్యంగా నాకాప్రయాణాలకి ప్రమాదం సంభవించవచ్చునని అందరూ అభిప్రాయపడ్డారు. అమెరికా ప్రభుత్వం అబ్రహం లింకన్ అనే యుద్ధనౌకను ఆ జలజంతువును వేటాడడానికీ రియమించారు. అమెరికా ప్రభుత్వ నాకాకాఖా కార్యదర్శి హాబ్స్ (ఫ్రెంచి ప్రకృతికాస్త్రపరిగోచకుడు ప్రాఫెసర్ అరోనాను ఈ విజ్ఞానయాత్రలో పాల్గొన జరిపిందని ప్రార్థిస్తాడు. అతడు వెంటనే దాని కంగీకరించి తన పరిచారకుడు కాన్స్టాంట్ నో సహా ఓడ ఎక్కుతాడు. అబ్రహం లింకన్ క్రమక్రమంగా పసిఫిక్ ఆమహాసముద్రంలో ప్రవేశిస్తుంది అది అలాగ కొంతదూరం ప్రయాణం చేసేసరికి కొంతదూరంలో సముద్రతరంగాలమీద ఒక పెద్ద వెలుగుకనిపించింది ఆ వెలుగు ఒక పెద్ద జలచరానికి సంబంధించినదై ఉందాలని నాకాధికారులంతా ఊహించారు నావ దానిదగ్గరికి పట్టించి దానిమీద ఫిరంగిగుల్లెత్తడం మురిపించారు అబ్రహం లింకన్ తరవాత జరిగిన పోరాటంలో ఎంకుకు పనికిరానిదై పోతుంది. ప్రాఫెసర్ అరోనా, కాన్స్టాంట్ నోలాండులతో కలిసి ఒక జలాంతరాయంలో ప్రవేశిస్తాడు. కొంతసేపటికి ఓడవావికులు వారికి సుష్టుగా భోజనం పెడతారు భోంచేసి అందరూ హాయిగా నిద్రపోతారు. తిరిగి తమ కన్నుపానాలు రాలేదని అంతా మధన పడుతూంటే వారికి నాకాతుగా జలాంతరాయ అధికారి హెచ్చరిక వినిపిస్తుంది. కెప్టెన్ నీమా ఇక ఆ ఓడలోనించి ఎవరు బయటపడలేరని చెప్పి ప్రాఫెసరు అరోనాకు జలాంతరాయ యంత్రాల రహస్యాలు తెలియజేస్తాడు. ప్రాఫెసర్ అరోనా నీమా గదిలో వింతలు విశేషాలు చూచి ఎంతో ఆశ్చర్య పోతాడు.

అనువాదం: “వి నా య క్”

సముద్రగర్భం అడ్డంలా నవ్వుచుగా ఉంటుందన్న సంగతి చాలా మందికి తెలియకపోవచ్చును.

ఆన్ టెల్లిన్ అనేవోట 75 నిలు ఫులలోతున సముద్రం అట్టడుగు ప్రదేశంలోని ఇనక తళతళలాడుతూ నవ్వుచుగా కనిపిస్తూంటుంది. సూర్యకిరణాలు 150 నిలు ఫులలోతు కన్నా లోపలికి పోలేవని అంటారు. అలాంటి సాగర గర్భంలో నాటిలస్ విద్యుద్దీపాలు పడిన ప్రదేశం. పరిశీలిస్తే తేజః పుంజాలే జలన్వయాపం ధరించి నల్లుగా మెరిసిపోయాయి!

విద్యుద్దీపాల సహాయంతో సముద్రాంతరాళంలోని అత్యుచ్ఛత విశేషాలన్నీ చూస్తూంటే నా కళ్లే నేను నమ్మలేని పరిస్థితిలో పడిపోయాను ఆ నాకళ్లకు, జలాంతరాయానికి రెండు పార్శ్వాలలోను రెండు పెద్దపెద్ద జలచరప్రదర్శనశాల లున్నట్లుగా స్ఫురించింది!

బాలగేయం:

సింహము - గీత

ఉత్పల సత్యనారాయణాచార్య

సింహమునో నొక గాడిద
న్నహంబును కోరి వచ్చె
అందులకా సింహమెంతో
అదరమున ఒప్పుకొనెను.

అహారము సేకరింప
తప్పుడజంతువులు రెండు
ఒకరొకరికి నాయపడగ
ఒప్పుదము చేసికొనెను

కావలసిన జంతువులను
గాడిద కొనిరావలయును
సింహమువ్వు డివ్వానిని
వంహరించి పంచవలయు

ఈ తీరుగ ఆ రెండును
ఇష్టమైన జంతువులను
పట్టి తంపి మాంసమంత
పదిలపరిచె నొక్కచోట

అంత కొంత నేపటిలో
ఆ సింహము మాంసమంత
మూడు భాగములుగ చేసి
గాడిదతో ఇట్లు లనెను.

“మృగరాజును నేనగుటను
మేర తప్పకుండ నాకు
కానుకగా మొదటి పాలు
గారవించి ఒనగవలయు

నేను కూడ నీతోడుగ
నిలిచియుండి వేటాడితి
కావున ఈ రెండవదియు
రావలయును నాకు సరిగ

మంచి చెడుగు లాకళించి
మాటుమాటలాడికుండ
ఈ మూడవ పాలు కూడ
ఇచ్చివేయవలయు నాకు

నిజము చెప్పుచుంటి నిపుడు
నీ వింతట ఒప్పుకొనుము
లేకుండిన బ్రతుక వీవు
లేచిపోము ఎట్లైనను”

అని సింహము భాబ్బరించి
ఆ గాడిద నంపివేసె!
దుష్టుడైన బలవంతుని
తోడి చెలిమి కూడదాకన!

★ సాగరగర్భంలో సాహసయాత్ర ★

నాటికి ఎంత వేగంగా ప్రయా
ణం చేస్తున్నా ఇరుపార్శ్వాలలోను
గుర్తు లేని లేకపోవడంవల్ల అది
కదులుతూన్నట్లే కనిపించలేదు.

నేను, కాన్సెలు, నెక్లాండు
జలాంతర్గామి రెండు పార్శ్వాల
లోను కనిపించే ఆ అత్యద్భుత

దృశ్యాల పరికిస్తూ అలాగే నిర్ఘాంత
పోయి నిలుచున్నాము అలాగ
కొంత నేపు గడిచినతరువాత కన్సెల్
అన్నాడు.

“నెక్లాంక్! నీవేగో విచిత్రాలు చూడాలని అన్నావు!

అదిగో! కళ్ళారా విచిత్రాలన్నీ చూడు!”

నెక్లాంక్ ఇన్నాళ్ళనించీ
ఎలాగైనా మా జలాంతర్గామిలో
నించి తప్పించుకొని వారిపోవాలని
అనుకున్నాడు. కాని ఇప్పుడీ అద్భుత
తాలవలోకించే సందడిలో ఆ వ్యవ
హారం అంతా మరిచిపోయాడు.

“ఎంత విచిత్రంగా ఉంది! ప్రత్యే
కంగా దీనికోసమని ఈ జలాంత
ర్గామిలోకి పచ్చినా రావచ్చును!”

“నా కిప్పుడు మానవజీవితం
కొంచెం బోధపడింది. మనమి ఎంతటి
చిత్రచిత్రితమైన ప్రపంచం నృప్తిం
చుకొన్నాడు!” అన్నాడు

నెక్లాంక్ “అయితే నా కీ
టిలో చేప తెక్కడా కనిపించడం
లేదే!” అన్నాడు.

“అయితే కేం? నీకు చేపలను
గురించి తెలుసునా ఏమన్నానా?”
అన్నాడు కాన్సెల్

“ఆ! నా కేమీ తెలియదా?
నాకు చేపలనుగురించిన భోగట్టా
అంతా తెలుసును!” అని గర్జించాడు నెక్లాంక్.

తరువాత ఆవిగయంలో వారిద్ద
రికీ ఘనమైన వాదోపవాదాలు చెల్ల
లేగాయి ఇద్దరికీ చేపలనుగురించిన
భోగట్టా కొంత తెలుసునుగాని ఒక
రికి తెలిసినభోగట్టా ఇంకొకరికి తెలి
యదు నిజానికి విషయంలో కాన్సె
లు కే ఎక్కువ తెలుసుకేమో!
అందుచేత కే ఆ డింక తేలికగా
లాంగిపోలేదు.

“నెక్లాంక్! నీవు చేపల
నేటలో చాలా గట్టివాడివు చాలా
పెద్దపెద్ద చేపల్ని వేటాడవు.
అయితే వాటికి సంబంధించిన వర్గీ
కరణ నీ కేమీ తెలియదు.”

నెను, కాన్సెలు, నెడ్ లాండు జలాంతర్గామి రెండు పాఠ్యాల్లోను కనిపించే అతిగొప్పతెద్యకాళి లవలొకిస్తూ అలాగే నిర్ధాంతపోయి నిలుచున్నాము.

"సాగరగర్భంలో సాహసయాత్ర" ఆంగ్ల చిత్రంలో ఒక దృశ్యం..

"తెలియకేం! తనడానికి ఎనికి నచ్చేవీ, ఎనికరానివీ అని వాటిని రెండు ముఖ్యమైన వర్గాలుగా విభజించారు!"

"అది చాలా సామాన్యమైన విభజన అదీగాక అది కేవలం భోజన దురాశద్వైప్యితో చేసిన వర్గీకరణం. ఇక మిగిలిన వర్గీకరణల విషయం నీ కేమీ తెలియదన్నమాట!"

"తెలియకేం!" అని దబాయించాడు నెడ్ లాండ్ కాని అవేవీ అతని కంత బాగా తెలియవు.

"అయితే ఆ విభాగాలనుగురించి

చెబుతున్నాను. విను! జలచర శాస్త్రజ్ఞులు మొట్టమొదటగా చెప్పి అన్నీ ఆరు విభాలుగా విభజించారు" అని కాన్సెల్ ఆయా విభాగాలనుగురించి, వానిలోని చేపల జాతులనుగురించి, ఆయా మత్స్యజాతుల ప్రత్యేక లక్షణాలనుగురించి ఎన్నోనో వివరా లేకరువుపెట్టాడు

నెడ్ లాండ్ ఆయా చేపల కూరలు రుచు లూహించుకొని లోలోపల లొట్టలు నెయ్యడం మొదలుపెట్టాడు. అంతేగాని

■ శాస్త్రీయ వర్గీకరణ అతని కేమీ పట్టలేదు.

తరివాత నెడ్ లాండ్ జలాంతర్గామిలో అమర్చిన అద్దంవైపు తిరిగి, "అదిగో కాన్సెల్! చిత్రచిత్రమైన చేపలేవో జలాంతర్గామి పక్కనే కదులుతున్నట్టున్నాయి! చూడు! చూడు!" అన్నాడు

"అవును! ఎంత చిత్రమయిన రంగుల చేపలో! మనం అచ్చంగా ఏదో జలచర ప్రదర్శనశాలలో ఉన్నట్టుగానే ఉంది!" అన్నాడు.

"కాదు! కాదు! జలచర ప్రదర్శనశాల చేపల కొక ఇనపకమ్మల సంజరంలా కనబడుతుంది కాని ఈ నమ్మకంలో అవి ఎలాగ పడితే

★ సాగరగర్భంలో సాహసయాత్ర ★

అలాగ ఇష్టం వచ్చినట్లు తిరగ వచ్చును!" అన్నాను.

"కాస్సెల్! ఆ చిత్రచిత్రమైన చేపల పుట్ల మీట కొంచెం చెబుదూ!" అన్నాడు నెడ్ ఎంతో ఆసక్తిగా వాటికేసి చూస్తూ.

"నేనా? ఆ పేర్ల సంగతి నాకంతగా తెలియదు! కావలిస్తే వర్తకరణ చెయ్యగలను గాని పేర్లగొడవ నాకేం తెలుస్తుంది. అవన్నీ ప్రాఫెసర్ అరోనాకే తెలియాలి!" అన్నాడు కాస్సెల్.

కాని నెడ్లాండ్ ఎదురుగా కనిపించే కొన్నికొన్ని చేపల పేర్లు గబగబా చెప్పివేశాడు.

నేనొక విచిత్రమైన చేపకేసి చూస్తూ—

"అదిగో ఆ చేపపేరు బాలిష్టర్!" అన్నాను.

"అవునవును! అది చైనా బాలిష్టర్!" అన్నాడు నెడ్లాండ్.

తరవాత నెడ్లాండ్ దానివంశ వృక్షం అంతా ఏకరువు పెట్టాడు.

నెడ్లాండ్ చెప్పినట్లవన్నీ చైనా బాలిష్టర్ చేపలే! అవి జలాంతర్గామి చుట్టూ చేరి దానితోపాటు ప్రయాణం సాగిస్తున్నాయి. ఆ చేపల వీపులు ఒకవిధమైన బూడిదరంగుతో చిత్రవిచిత్రంగా మెరిసిపోతున్నాయి. వాటిమీద మెరిసే బంగారు చుక్కలు సముద్ర తరంగాలలో పైడి తారకల తీరులలో తళతళా మెరుస్తున్నాయి.

వాటి మధ్యన నాకు 'స్కేట్' చేపలు కూడా కనిపించాయి. అవి అప్పుడప్పుడు పైపై కెగురుతూ బతివిచిత్రంగా మెరిశాయి. వాటిల్లో

చైనా 'స్కేట్' చేపల జాతులు మరీ కన్నులపండువుగా ఉన్నాయి. వాటి వైభాగాలు పసుపువచ్చగా మెరిశాయి. అడుగుభాగాలెరువుగా ఉన్నాయి. అలాంటి విచిత్రమైన చేపలు సముద్రంలో చాలా అరుదుగా కనబడుతుంటాయి.

అలాగ రెండు గంటలదాకా సముద్రగర్భంలోని రంగురంగుల జలచరాల్నీ మా జలాంతర్గామి వెంటబడివచ్చాయి.

రంగురంగుల మెరుపులతో మా వెంటపడుతున్న ఆ చేపల జాతులలో నాకింకా ఎన్నోనో కొత్త కొత్త రకాలు కనిపించాయి. అందులో కొన్ని ఆకుపచ్చని చేపలు! మరికొన్ని నీలిరంగు చేపలు! ఆ చేపలెక్కువగా జపాను సాగరతీరంలో కనిపిస్తుంటాయి. వాటి తలలు మాత్రం తెల్లగా నఫేదులా తళతళా మెరుస్తుంటాయి. మరికొన్నిటి తలలు పిల్లన గ్రోవులలా కదిలాయి. మళ్ళీ ఆ చేపల మధ్యన మరికొన్ని చిత్రచిత్రమైన సముద్రసర్పాలు ప్రత్యక్షమైనాయి! వాటి పొడ విండుమించుగా ఆరడుగులవరకు ఉంటుంది. ఆ సర్పాల కళ్ళు ముత్యాలలా మెరుస్తుంటాయి.

ఆ రంగురంగుల చేపలు, వాటి విచిత్రరూపాలుచూస్తూంటే మాకు కలిగిన ఆశ్చర్యాని కంటు లేదు. సామాన్యంగా ఏదో ఒకరకం కొత్త చేప కనబడగానే కాస్సెల్ ఆ చేప ఫలానా జాతికి చెందినదని చెప్పివేసేవాడు. వెంటనే నెడ్లాండ్ దాని పేరు వెల్లడించేవాడు. నేనా చేపల

సాందర్యంలో తన్మయుడనైపోయేవాణ్ణి!

ఆ చిత్రచిత్రమైన చేపల జాతుల్నీ సజీవంగా నే నెప్పుడు చూడలేదు. నిజానికి చైనా జపాను తీరాల్లో ఉన్న చేపల పేరుల్నీ ఏ కరువుపెట్టుడం మాటలతో పనిగాదు. ఆ చేపల్నీ జలాంతర్గామి విద్యుద్దీపాలు చూచి వెంటనే దానివెంట పడ్డాయి. ఆవిషయంలో అనుమానమేమీ లేదు. ఆ వెలుగులో వాటి రంగురంగుల కరీరాలు చూస్తూంటే మా కళ్ళ ఎదురుగా ఏదో ఇంద్రజాలం జరిగిపోతూన్నట్టునిపించింది!

అంతలోనే మా గదిలో దీపాలు వెలిగాయి. జలాంతర్గామికి రెండు వైపులా ఉన్న అద్దాలు రెండు మూసుకుపోయాయి.

మా నొకకు రెండువైపులా కనిపించిన అత్యద్భుత దృశ్యాల్నీ అంతర్గామి మైపోయాయి. అయినా నేనేవో కలలుకంటూనే ఉన్నాను. అలాగ కొంతసేపు గడిచేసరికి నా కెదురుగా జలాంతర్గామి నడిపించే యంత్రాలు కనిపించాయి. భారమిది యంత్రం మా జలాంతర్గామి ఇంకా వెయ్యినిలువుల లోతులో ఉన్నట్లు చూచించింది. జలాంతర్గామి అప్పటికింకా 15 మైళ్ళ వేగంతో నడిచిపోతూంది.

కెస్టెన్ నీమో మా గదిలోకి వస్తాడేమోనని ఎదురు చూచాను గాని ఎంతసేపటికీ అతడు లోపలికి రాలేదు. గడియారం అయిదు గంటలు కొట్టింది. నెడ్లాండ్ కాస్సెలు లిద్దరు వారి గదులకు వెళ్లిపోయారు. అంతలో నాభోజనం వచ్చింది. ఆ భోజనంలో వంటకాల దుబి తిన్న వారికే గాని నై

మోసగింపబడిన రాజు

పూర్వము ఒకానొక దేశాన్ని

ఒక రాజు పరిపాలిస్తూ ఉండేవాడు. అతనికి అందమైన ఒక భార్య ఉండేది. వీరిద్దరిచేత ఎంతో మెప్పుబడసిన ఒక సేవకుడు ఉండేవాడు. రాజు, రాణి, తమ ప్రేమ చిహ్నంగా, కొలువులో వుండే ఒక చెలికత్తెను, సేవకుడి కిచ్చి వివాహము చేశారు.

వివాహమైన ఒక సంవత్సరము వరకు, సేవకుడు, అతని భార్య న కల భోగభాగ్యాలు అనుభవించారు. రాజకొలువులో వండే రకరకాల వంటకాలు గూడ తిని ఎంతో హాయిగా కాలము వెళ్ళ

వార్లకు తెలియడం చాలా కష్టం! ఆ వేళ ఎన్నెన్నో చిత్రవిచిత్రమైన చేపల వంటకాలు తయారుచేశారు. వాటి సువాసనతో నాగది అంతా ఘుమ ఘుమలాడిపోయింది.

నేనా సాయంకాలం అంతా చదువులోను, రాతలోను గడిపి వేశాను. ఆ తరువాత ఆ విచిత్ర దృశ్యానుగురించి ఆలోచించడం మొదలుపెట్టాను. అంతలో నాకు నిద్ర మంచుకు వచ్చింది. సోపామీద పడుకుని హాయిగా నిద్ర పోయాను నాటిలసే జలాంతర్గామి నీల సద్రప్రవాహంతర్భాగంలో పడి త్వరత్వరగా మున్నుండుకు సాగి పోయింది.

— కొంత ఉంది.

బుచ్చారు. చివరికి తమవద్దనున్న డబ్బు ఖర్చు చేయడమే గాక, అప్పులు గూడ చేశారు. ఇదివరకే రాజు రాణిలవద్దనుండి చాల డబ్బు తీసుకున్నందువలన, యిప్పుడు తిరిగి అడగటమంటే తలవంపులైంది.

తమవద్దనున్న బట్ట, తల్లి, పంట తప్పేలలు అమ్మి ఎలాగో అప్పులు తీర్చారు కాని ఇకముందు జీవితము గడగట మెలాగా అని సందేహము కలిగింది

~~~~~

బి. యస్. రావు

~~~~~

మొదట్లో జీవితముమీద విరక్తి కలిగింది కాని, చివరికి ఒక ఆలోచన తట్టి భార్యతో అన్నాడు సేవకుడు “నేను ఒక ఆలోచన చేశాను. దానివల్ల రాజుని రాణిని మోసము చేయటమే గాక, వారిని ఆనంద పర్చి, మనసు, ఇదివరకు ఉన్న గౌరవము కంటే, వెయ్యిరెట్లు ఎక్కువగా చూస్తారు. నీవుమాత్రం సహాయం చేస్తే అదృష్టం పండిందే! భార్యకు తన ఉపాయము చెప్పాడు.

“మనము చచ్చి పోవాలి” అన్నాడు సేవకుడు.

“అయితే నీవు ముందర చావు, నేను చావను” అన్నది భార్య

“నీవు పొరబడుతున్నావు. మనము సరించాలి” అన్నాడు. “నేనుచచ్చి నట్లు నటిస్తాను. నీవు వెంటనే రాణి వద్దకు వెళ్లి దుఃఖములో మునిగి

యొందు. ఆ రాణికి జాలిగలిగి, నా దహన సంస్కారాలకి డబ్బుయివ్వటమే గాకుండా, నా శరీరముమీద కప్పడానికి ఒక పట్టుగుడ్డగూడ యిస్తుంది అప్పుడు ఇంటికి వచ్చిన తరువాత నీవు చచ్చినట్లు నటించు, నేను రాజదగ్గరికి వెళ్ళి అదే కథ వల్ల వేస్తాను. అప్పుడు నాకు గూడ అదే బహుమానాలు వస్తవి” అన్నాడు సేవకుడు. సేవకుడి భార్య ఈ ఉపాయమునకు చాల సంతోషించి, కథ ప్రారంభించింది.

సేవకుడు, గది మధ్యలో నున్న పట్టామీద, కాళ్ళు మక్కావైపుకు త్రిప్పి పడుకున్నాడు. భార్య అతనిని గుడ్డతో చుట్టివేసింది. జుట్టు విరజోనుకుని, భోరున ఏడాస్తూ రాణి గృహమునకు వెళ్లింది

లోనికి ప్రవేశించి, గుండెలు బాదుకుంటూ, చెప్పలేక చెప్పలేక తన భర్తయొక్క అకాలమరణమునుగురించి చెప్పింది. రాణికి వెంటనే జాలి కలిగింది. వెంటనే ఖజనాదారుని పిలిచి, వంద బంగారు నాణెములు, ఒక పట్టుగుడ్డ యిచ్చి పంపవలసినదిగా ఆజ్ఞాపించింది. చెలికత్తె రాణికి వందనము లర్పించి, మనస్సు శాంతించినట్లు యింటికి వచ్చింది. నవ్వుతూ భర్తవద్దకు పరుగెత్తి తను సాధించిన విజయాన్ని గర్వించి చెప్పింది.

సేవకుడు భార్యను పరుండబెట్టి, భార్య సంపాదించినంత తానుగూడ సంపాదిస్తానని చెప్పి వెళ్లాడు అను

★ మోసగింపబడినరాజు ★

కున్నట్లుగానే ఒక గంటలో వంద బంగారు నాణెములతోను, ఒక పట్టు గుడ్డతోను తిరిగి వచ్చేడు.

ఇక్కడ ఒక గమ్మత్తు జరిగింది. సేవకుడు రాజువద్దకు వచ్చు నప్పుడు రాజుగారు దర్బారులో వున్నారు అది ఆయన వెంటనే, నరాసరి రాణి గృహమునకు వెళ్లి చెలికత్తె చావును గురించి చెప్పి విచారము వెలిబుచ్చాడు.

రాణికి ఎక్కడలేని ఆశ్చర్యము వేసింది. “మీరు పొరపడ్డారు. చచ్చింది సేవకుడు ఒక గంట క్రితమే వాని భార్య యిక్కడ వుంది దుఃఖములో వుంది గాని ఆరోగ్యముగానే వుంది” రాజు నవ్వేడు. “ఇదంతా ఒక వింత గాథ లాగా వున్నదే? తనభార్య చావును గురించి చెప్పకోవటానికి ఒక గంట క్రితమే నా దగ్గరకు వచ్చాడు”

“నేను చెప్పేది, చెలికత్తె చావ లేదు చచ్చింది సేవకుడు నన్ను యితర విధాల మీరు నమ్మించ లేరు అంది రాణి. ఈ విధంగా తగాదా ప్రారంభమైంది. ఒకరి కొకరు తమ మాట నిజమని వాదించుకొని, షందేములోనికి దిగారు రాజు తన పూలతోటను, రాణి తన చిత్రకళామందిరమును ఇచ్చు నట్లు షందేములు వేసుకున్నారు.

చివరికి ఎలాగో ఒక నిశ్చయానికి వచ్చారు రాజు ఒక బంటుని, సేవకుడింటికి వెళ్లి నిజము కనుక్కొని రమ్మని పంపాడు ఇటువంటిది జరుగుతుందని సేవకుడు, అతని భార్య ముందే ఊహించి తయారుగా వున్నారు.

సేవకుడి భార్య చచ్చినట్లు పడుకున్నది. బంటు యింటికి చేరునరికి, సేవకుడు చచ్చిన భార్య పక్కన కూర్చొని ఏడుస్తున్నట్లు చూచాడు బంటు తన సానుభూతి కనుపరిచి చచ్చింది సేవకుడి భార్య అని చెప్పాడు

రాణికి ఆగ్రహము వచ్చింది. “నేను నమ్మను” అనిఅరిచి వెంటనే తన సేవకురాలిని పంపి, సేవకుడు చచ్చినట్లు సాక్ష్యము తీసుకొని రమ్మంది.

మళ్ళీ సేవకుడు, అతని భార్య తయారుగా వున్నారు. సేవకురాలు వచ్చి, సేవకుడు చచ్చిపడి వున్నట్లు వాని భార్య యింకా ఎగరొప్పులు దిగరొప్పులుతో ఏడుస్తున్నట్లు చూచింది వెంటనే తన రాణి వద్దకు వెళ్లి “చచ్చింది సేవకుడు కాని, చెలికత్తె బ్రతికే యున్నది” అని చెప్పింది

ఈ విధంగా రాజుకు రాణికి తగాదా పెరిగింది ఎంత సేవటికి ఒక దోషకు రాలేదు.

చివరకు తనే స్వయముగా వెళ్ళాలని నిశ్చయించు కున్నాడు రాజు రాజు, రాణి, రాజబంటు, రాణిచెలికత్తె పరివారంతో బయలుదేరారు, సేవకుడింటికి

వీళ్లంతా రావటం చూచి సేవకుడి భార్యకు గుండె తారెత్తింది. కాని సేవకుడు ఉపాయము పన్ని రెడీగా వున్నాడు “మన మిద్దరము చచ్చిపోదాము” అన్నాడు రాజు రాణి అడుగుపెట్టేసరికి, పట్టుగుడ్డలతో కప్పబడిన రెండు శివములు గది మధ్యలో కనపడ్డవి.

“నేను గలిచాను నేనే కుడు మొదట చచ్చాడు. దుఃఖము భరింపలేక భార్య చచ్చింది.” “అట్లా అయి వుండదు. భార్య ముందర చచ్చింది. తరువాత సేవకుడు” అన్నాడు రాజు. రాజు బంటు, రాణి చెలికత్తె తగాదా ప్రారంభించారు చివరకు రాజు శివములవద్దకు వచ్చి, “మీరిద్దరిలో ఎవరు ముందు చచ్చారో చెబితే వారికి వెయ్యి బంగారు నాణెములు బహుమానము ఇస్తాను” అన్నాడు

సేవకుడి గుండెలదగ్గర ఏదో అలికిడి అయి, ఒక కంఠము యిలా అన్నది “మొదట చచ్చింది నేను, కాబట్టి అది నాకీవ్వండి.”

వెంటనే సేవకుడి భార్య రాణి పాదములదగ్గరకు వంగి క్షమాపణ వేడుకున్నది.

ఈ వింతను చూచి రాజుకి, రాణికి కడుపుబ్బ నవ్వు వచ్చింది. సేవకుడు అప్పుడు తని నిజకథ చెప్పి తను పన్నిన ప్రపాయము చెప్పాడు. రాజుకు అమితానందము కల్గి, వెయ్యి బంగారునాణెములు యివ్వటమే గాక, ఆ రోజునంచి తన కొలువులో గొప్ప పదవి నిచ్చాడు

శ్రీ మదాంధ్ర
మహాభారతము
ఉద్యోగపర్వము
వెల రూ. 1-0-0
ఆంధ్రగ్రంథమాల,
కుడరాను-1

గీర్వాణ భాషాభ్యాసం

(10-వ పేజీ తరువాయి)

స్వల్ప విషయము గోరంతలు కొండంతలుగా అభివృద్ధిస్తూ లేమోని నా భయం!"

అని విదూషకుడు విశ్వంభరశర్మవైపు చూచాడు.

"కొండలు కొండలు డీకొంటున్నప్పుడు గోరంతవాణి నేనేమి విన్నవించగలను మహా ప్రభూ!" అన్నాడు విదూషకుడు అతి విషయంగా దోసిలిబిగి నిలబడి గుణాధ్యక్షుడు ముఖం అందుకొన్నాడు.

"కేవల రాజ్యతంత్రజుల పాండిత్య వ్యవహారాల్లో కలగజేసుకుంటే మరి నేనేమని విన్నవించేది!

అరుమాసాల్లో గీర్వాణ పాండిత్యం కలగడమనేది కలలోనిమాట! ప్రభువులదగ్గర ఇచ్చుకాలు చెప్పడం నాకు సుతిరాముకిట్టదు! కష్టమే తమ చిత్తం!"

"పరీక్ష పెట్టించండి! నే నారుమాసాల్లో నా ప్రతిజ్ఞ నెరవేర్చి చూపిస్తాను" అని ఎదిరించాడు శర్మవర్మ.

"ఒక వేళ నెరవేర్చుకోలేక పోతే?" అని అంతకన్నా తీవ్రంగా ఎదిరించాడు గుణాధ్యక్షుడు.

"మీ పాదకల నా శిరస్సుపై ధరించి నిండు పేరొలగలంతా మీ కూడిగించేస్తాను! మరి ఆయితే నా ప్రతిజ్ఞ నెరవేరిన పక్షంలో మరి తామో!"

అని రెట్టించి కప్పించాడు శర్మవర్మ.

"నా మాటే నా మీర నేడి?"

"అవును! మీ మాటే!"

"నేనా? నా మాట తప్పినపక్షంలో సంస్కృతి ప్రాకృతాది ఆర్యభాషలన్నిటిలోను చేసే నా కవితావ్యాసంగం యావత్తు విస్తరించి కేవలం అనార్యమైన చైతాచీ భాషలోనే నా వ్యాసంగం పొగిస్తాను! సరేనా!" అని తిరిగి గర్జించాడు గుణాధ్యక్షుడు! అనంతరం కొంతసేపటి తరకు ఆ అతిదా భావోన్నాదంలో పడి అలాగే రోజుతూ కూర్చున్నాడు.

అంతలో విశ్వంభరశర్మ అందుకొన్నాడు.

"సార్యభామా! ఈ వ్యవహారం అంతా నాకోసం నేలవిడిచిన నామూలతోస్తూంది ఇంతికి ఈ గీర్వాణభాషాభ్యాసం చేయ్యవలెనని కుతూహలం లేక తిండి తమకేనా?"

"అవును చక్రవర్తిమాటే! వారింటి అవస్థ సామాన్య ప్రతిభావంతులకిభావ అరుమాసాల్లో సాధించడం ఒక లెక్కా!" అన్నాడు శర్మవర్మ.

"నావంటి ముందుబుడిక పన్నిండ్లకు సాధించినా ఆ భావ సట్టుబడిక పోవచ్చును!

ప్రభువరేణ్యులకాదుమాసాలెందుకు? ఆరు రోజులు చాలనా? జగతిచక్రం చిటికెన ప్రేలితో తిప్పుతీగిన ఏలినవారికీ స్వల్ప విషయం ఒక లెక్కా!"

అని పకపకా నవ్వాడు.

దీనిలో గుణాధ్యక్ష మంత్రికి గొంతులో పచ్చి వెలక్కాయ చిక్కు పడ్డట్లయింది.

విదూషకుడు విసిరినమాట అంతరార్థం అతనికి స్పష్టమై అతగావానం కావడం మొదలు పెట్టింది తానీవిషయంలో కొంత తొందర పడ్డానేమోనని అనుకొన్నాడు ఇంతవరకు అతనికి చక్రవర్తికి నూతన భాషాభ్యాస కుతూహలం లేక తిండినికీగల కారణమే తెలియలేదు. అయితే దీనిలో ఏదో మనా త్తరమైన అంతరార్థం ఉండి తీరాని అనుకున్నాడు ఇక తొందరపడకుడనని నిశ్చయించుకొన్నాడు.

అంతలో విదూషకుడు తిరిగి చక్రవర్తి కంజలి ఘటించి—"నాదొక్క మనవి!" అన్నాడు.

చక్రవర్తి అతనివైపు చూచి బొమమండి విరిచాడు:

"తాను అరుమాసాలపాటు అధ్యయనం చేసిన అనంతరం తమకు గీర్వాణవాణి పాండిత్యం కలిగిందో లేదో నిర్ణయించే ప్రాధ్వీచాక గౌరవం నా కిప్పించాలి!"

విశ్వంభరశర్మకు, సంస్కృత పాండిత్యానికి సగమెరుక! అందుచేత అందరు అతని మాట విని అలవోకగా నవ్వాడు. కాని గుణాధ్యక్షుడు పెదవి కదపలేదు అంతలోనే శర్మవర్మ తిరిగి అందుకొని "దానికేమి! గుణాధ్యక్షమాత్యులు నిర్ణయించిన విద్యాంశులెవరినైనా పరీక్షాధికారులుగా నిశ్చయించి ఈ విషయంలో జయాపజయాలు నిర్ణయించుకోవచ్చును." అన్నాడు.

"దానికి నే నంగీకరించేది లేదు!" అన్నాడు విదూషకుడు.

"ఎందుచేత?" శర్మవర్మ ప్రశ్నించాడు.

"ఎందుచేత నేమిటి? గుణాధ్యక్షమాత్యులు నియమించిన విద్యాంశుడు చక్రవర్తి ఎంత శ్రమపడి యిరిచినా, ఏమీ పాండిత్యం కలగలేదని నిర్ణయించడం తిథ్యం! చక్రవర్తి చిరకాలంనీచీ నన్ను కేవలం విద్యాసంధంలేని అజ్ఞాడని అంటున్నాడు! పరీక్షాధికారిగానైనా తరవాత నేనే వారికా అజ్ఞతామహాగౌరవం కలిగితామని సంకల్పించాను!"

అని చక్రవర్తి కేసి చూచి విరగబడి నవ్వాడు. అటుపిమ్మట మరి అక్కడఉన్న వారెవరు నవ్వకుండా ఉండిలేకపోయారు!

—న.శేషం.

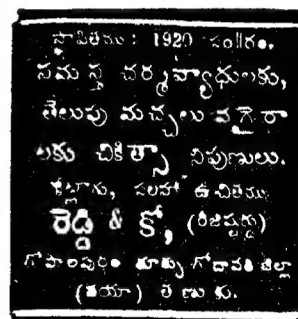
హ కల్ బెర్రెప్పిన్

వెల రూ. 2-0-0

పోస్టుఖర్చులు అదనము.

ఆంధ్రగ్రంథమాల,

మద్రాసు-1.

కుటుంబ నియంత్రణం

గర్భ నిరోధకానికి ప్రీయ సేవింపదగిన బెషదము

"స్పెక్ టాబ్లెట్స్" (రిజెస్టర్డ్) గర్భము రాకుండేందుకు తేలికగా నోటిలో వేసి కొని మింగే మందవి తెలుపుటకు మేము చాల సంతసించుచున్నాము. 12 రోజులు మందు వుచ్చుకొంటే గర్భదారణ కాకుండచేయును. ఇండియాలోను, విదేశాలలోను ఈ మందు వాడినవారు ఆయావిధంగా అనేక యోగ్యతా పత్రములను పంపియున్నారు. 24 మాత్రల గల పూర్తికోర్పుకు ప్యాకెట్టు రూ. 12/-లు వి.వి.వి. అదనము.

ప్రతివోటా దొరకును. లేదా దిగువ అడ్రెసుకు వ్రాయండి

SEENU & CO.,

తండ్రి "ORCAS"

(స్థాపితం, 1946)

28-K, Thandavaraya Gramani St., Madras-21.

ఫోన్. 55887

బ్రాంచి సెంగపూరు 8

ఏ.జెంటు. సిలోన్ & తాయిలాండ్.

వ్యాపార వివరములకు వ్రాయండి

Advt Permitted under G. O. Ms No. 1121, Health

★ శ్రీ మ తు లు - శ్రీ యు తు లు ★

(27-వ పేజీ తరువాయి)

నళిని ఇది డబ్బుకు సంబంధించిన విషయం కాదు పూర్వజన్మదానికి పరువు మర్యాదలకు సంబంధించిన విషయం యిది ఎందుకూ పనికిరానివాడికి ఎక్కువ డబ్బు యిచ్చి నన్ను ఆపమనిస్తాడా? చూస్తాను- మీ నాన్న సంగతి (సావిత్రికిని నీరి యనగా చూస్తూ) ఇదిగో అమ్మాయ్ చెబు తున్నాను విను ఈ రాత్రి బండిలో తిన్న గా వుట్టింటికి వెళ్లిపో! విగిలిన వేలన్న రెండు వేల రూపాయలు పట్టుకొనివస్తేనే తిరిగిరా! లేదా చస్తే నిన్ను యీ యింటలో అడుగు పెట్టనివ్వను

సావిత్రి : అయ్యో యిది యెక్కడి అన్యాయమండీ! (ఏడుస్తుంది)

(ఎడమవైపు నుంచి తొందరగా రాజ్యం వస్తుంది)

రాజ్యం : ఏం సావిత్రి? నువ్వుంకా చీర చూర్చుకోలేదా? (ముఖంకేసి చూసి) అరే! ఎడుస్తున్నావేం? (ఆమె భర్తతో) ఏమండీ! ఎడుస్తున్నావేం? మీరేమైనా అన్నారా?

నళిని : (తడబడుతూ) అబ్బే! ఎంతదండి వట్టినే

రాజ్యం (గట్టిగా) వట్టినే ఎవరైనా ఏడుస్తాంటండీ! మాటాడవేం సావిత్రి! ఏం జరిగిందో నాతో చెప్పు

(నళిని చెప్పవద్దని సావిత్రికి నైగచేస్తుంది)

సావిత్రి (గద్దడ స్వరంతో) ఎంతడు ఏదో చూస్తూనే వున్నాను.

రాజ్యం అదేం లాభంలేదు. ఏం జరిగిందో నవ్వు చెప్పితిరాలి

సావిత్రి (ఓంకెయిస్తూ) మరేమో చూడల్సికి వెళ్ళి. కుదిరిందట!

(నళిని ఖంగారుపడతూ వుంటుంది)

రాజ్యం : దానికేం? వివ్వంగావుంది

సావిత్రి అదే యిప్పుడీ గొడవకు కారణం!

రాజ్యం అదేం? మీ ఆయనకు యీ చెల్లీ యిచ్చలేదా?

సావిత్రి ఉహూ! అదికాదు. మా నాన్నగారు చిన్నల్నికే విడువేట కట్టుం యిస్తున్నారట! నన్ను పెళ్లి చేసుకున్నందుకు వారికి మూడు వేలే కట్టుం యిచ్చారు.

రాజ్యం ఇస్తే ఇప్పుడేమయ్యింది?

సావిత్రి వీరికిమాడా మొత్తం అయిన వేలు యిస్తేకాని వీల్లేదంటున్నారు.

రాజ్యం నాన్నెప్పు! అసలు కట్టుం ఘోరమైన గుర్రాచారం దాని నిర్మూలన కోసమే మేం పాటుబడు తున్నాం (నళినితో) ఏమండీయ్, యిటు వంటి దొర్లవ్యాలను ఈ పవిత్ర భారత దేశంలో మేం యిక కొనసాగనివ్వం (నళిని మీదికి వెళ్లి) ఇక మీ మర్యాదను మీరు కాపాడుకోవాలి మళ్ళీ కట్టుం విషయం మాటాడరా? మా మహిళాసంఘం సభ్యు రాండ్రంతా మీ యింటిమీదికి దండె యాత్ర ..

(సరిగా యీ సమయంలో కుడిచివర గంగాభవాని కనిపిస్తుంది)

గంగా (అత్యంతో) అయ్యో! అయ్యో! చెట్టంత మొగాణ్ణి అలా కొట్టబోతున్నా రేమిటరా!

(అంతా ఒక్కసారి భయంతో అటు తిరుగుతారు నళిని భయంతో వణుకుతూ వుంటుంది పురుష వేషంలో వున్న నళినిని గంగాభవాని గుర్తించలేదు ఎడమ వైపు నుంచి తొందరగా సుమిత్ర వస్తుంది)

గంగా (అందరికీనీచూస్తూ) ఒక్కరూ మాటాడరేమర్రా!

సుమిత్ర : ఏమీ లేదండీ నాయనమ్మ గారూ నాటకం రిహార్సల్స్ చేస్తున్నాం

గంగా అయ్యో ఖర్రా! నాటకాలు కూడా చేస్తున్నారట! — బానీ! మీ రెలా తిగుడిలే నాకేం మా నళినిని యిలా నిలవండీ!

రాజ్యం మీ నళినా? యిక్కడకు రాలేదీ!

గంగా : ఏమమ్మోయ్! అలాంటి వేషాలు

యీ గంగాభవాని దగ్గర పని చెయ్యవు. ముందు దాన్నిలా పంపండి

రాజ్యం మీరు నమ్మకపోతే మేం ఏం చెయ్యగలం? — కావాలంటే మీరు నిరభ్యంత రంగా ఈ యిల్లంతా వెతుక్కోవచ్చు

గంగా : ఓహో! సంసారాలు విడదీసి నాటకం ఆడడంకూడా ప్రారంభించారూ! — వుండండి చెప్పాను

(ఎడమ వైపు నిష్క్రమిస్తుంది)

నళిని : (నెమ్మదిగా) నాకు భయంగా వుండండి

సావిత్రి : (రహస్యంగా) ఆనవాలు పట్టలేదు మరేం ఘరవాలేను పూర్వజ్

(గంగాభవాని ఎడమవైపు నుంచి తిరిగి వస్తుంది)

గంగా ఏమైపోయిందర్రా! ఎక్కడా కనిపించదు ఎక్కడదాచాలో చెబుతారా? లేదా?

రాజ్యం : మీ బాధ పడలేక ఆమె ఏ నూతిలో దిగిందా!

సావిత్రి : ప్రాణం విసిగి ఏ సముద్రంలో దిగిందో పాపం!

రాజ్యం : తొందర పడకండి నాయనమ్మ గారు! పోలీసులకు రిపోర్టు యిద్దాం

గంగా : అది అంత మాత్రానికే చచ్చేది కాదు నాకు తెలుసును మా సుబ్బమ్మ గారింటి దగ్గర కూడా చూస్తాను

(గంగాభవాని కుడి వైపు నిష్క్రమిస్తుంది)

నళిని : నామ్మయ్య! భయంతో నాగుండెలు యింకా కొట్టుకుంటున్నై.

రాజ్యం : (నళినితో) ఏమండీ పెళ్లి కొడుకుగారు! మీ కట్టుం సమస్య ఎంత వరకూ వచ్చింది?

నళిని : (మీసం, బూపీ తీసి వేస్తూ) మా ఆర్థికావధింతో అన్ని సమస్యలూ ఎగిరిపోయినై

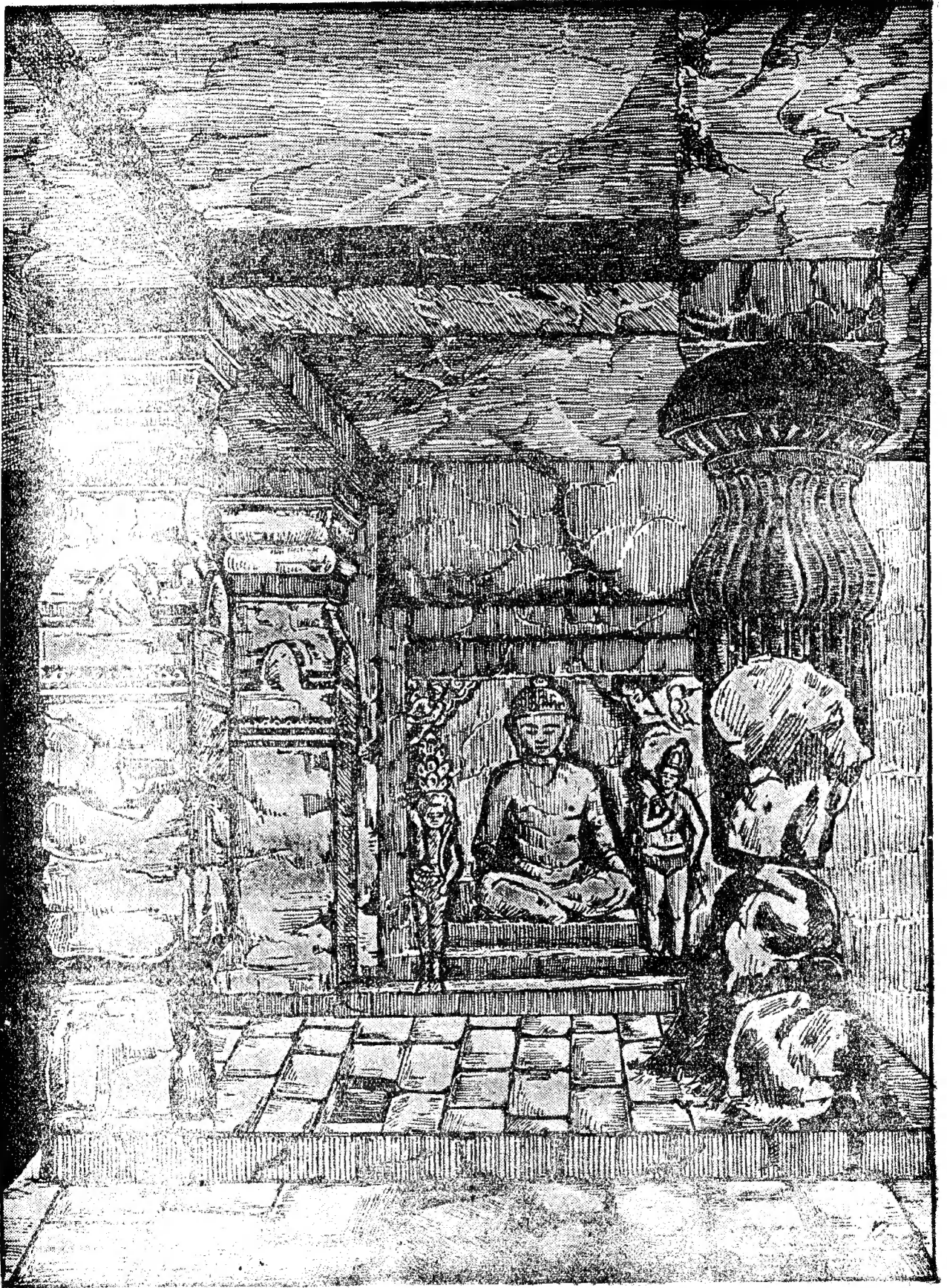
(అందరూ గొల్లని నవ్వుతూ వుండగా- తెర)

—అయిపోయింది.

జ్యోవామృతం
ఆరోగ్యానికి బలానికి
అయుర్వేదాశ్రమం (ప్రైవేట్) తిరువనంతోపురం - 17

పంచతంత్రం
బొమ్మల కథల పుస్తకం
మొదటి భాగం
(మిత్రభేదం, మిత్రలాభం)
కర్త : డి. శే.
విశ్వాత్మల పరసినహమూర్తి
వెల: రూ. 1-8-0
ఆంధ్ర గంధమాల, మద్రాసు - 1.

శ్రీశ్రీ, బౌద్ధవిహారాంతర్భాగం

చిత్రకారుడు: డి. వి. రామారావు, విశాఖపట్నం

ఇప్పుడు రెక్సోనాలో ఏదో కొత్త మార్పు ఉన్నది !

అది...

ఎంతో ఎక్కువ...

సువాసనైనది!

రెక్సోనా సబ్బు—

చాలాకాలము నిలవుండే

తొలి కొరకు ఇప్పుడు ఇంకా—

మరీ ఎక్కువ
పరిమళమును

గలిగియున్నది !

